

prosinac, 2024.

Časopis studenata
Informacijskih znanosti
Filozofskog fakulteta u Osijeku

14

LIBROS

LIBROS

br. 14

**Časopis studenata Informacijskih znanosti
Filozofskog fakulteta u Osijeku**

RIJEČ UREDNIŠTVA	4	INTERVJU	36
O Librosu	4	Intervju sa Ksenijom Banović	36
IMPRESUM	4	Intervju s nagrađenim studentima Bornom Petrovićem i Marijom Milošević	39
AKTIVNOSTI	5	PREDSTAVLJAMO	42
CECHS 2023	5	Dječja knjižnica mira – gdje se ljubav množi, a brige nestaju	42
Okrugli stol “Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)”	6	DING	43
Stručni skup “Suradnja, izgradnja, nadogradnja – Volontiranje u knjižnicama“ u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica	7	IT Pub Quiz – od lokalne tradicije do regionalne inicijative	44
The Geek Gathering 2023.	8	AKTIVIRAJ SE	46
Software Testing – From Zero to QA Hero na Filozofskom fakultetu	9	Volontiranje na studentskoj konferenciji InfoDASKA 2024.	46
Red to the Bull – Litva	10	Panonski festival i promocija knjige	47
RaSTEM Šibenik 2023. – Lego Spike Prime Robot Challenge	11	Erasmus+ projekti – mostovi između mladih u Europi	48
Terenska nastava u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici i Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu	13	Ain’t that funny? – Portugal	50
BOBCATSSS 2024.	14	Praksa u arhivu Hrvatskog narodnog kazališta	51
Tjedan znanosti 2024.	15	Na svako predavanje dolazim s novom narukvicom	52
Kako kritički vrednovati informacije?	16	A što da radim nakon predavanja?	53
Festival znanosti 2024.	17	PREPORUČUJEMO	54
Prespavanac plišanaca – Noć knjige u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek	17	Serija romana i TV serija Savršeno ubojstvo: Dnevnik dobre cure	54
Biciklijada Filozofskog fakulteta u Osijeku	18	Mračni miris opsesije	56
Posjet Gradskoj knjižnici Požega i Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci	20	Slatka Simona	58
InfoDASKA 2024.	21	Silente	60
Izložba “Digitalni otisak”	23	Suverena čitateljica	61
Ljetna škola ESSIS 2024.	24	STUDENTSKI VODIČ	62
20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: Inkluzivne i pristupačne knjižnice	25	Exit partiji u organizaciji Librosa	62
DOGAĐANJA	26	Karta najboljih mjesta za izlazak u Osijeku	63
Posjet prof. dr. sc. Sandre Erdelez Odsjeku za informacijske znanosti u okviru Fulbright Specialist programa	26	Kulturna događanja u Osijeku i okolici	64
Književna senzibilizacija kao odgovor na društvo migracija	27	Savršeni trenuci samoće	66
Obrada teksta u programskom jeziku R	28	KAKO UČITI?	68
Konfliktne situacije u radu s knjižničnim korisnicima	29	Najbolje tehnike za organizaciju radnog dana	68
Gostujuće predavanje Andreja Mlinarevića i Luke Buljana – CroAI Your Future Supercharged	30	Pomodoro metoda kao pomoć u organizaciji učenja	70
Primjeri dobre prakse upravljanja zbirkama u informacijskim ustanovama	32	Google Kalendar - moćan alat za uspješnu organizaciju	72
Uloga tehnologa u zaštiti kulturnog nasljeda	33	KAMO POSLIJE STUDIJA?	74
USPJEŠNI STUDENTSKI RADOVI	34	Intervju s Lucijom Pintek, QA test automation inženjerom u DICE-u	74
		Intervju s dr. sc. Marijanom Špoljarić Kizivat, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek	77

O LIBROSU

Klub studenata informacijskih znanosti Libros izdaje časopis pod istim imenom od 2009. godine. Cilj je Kluba aktivno promicati naš Odsjek i aktivnosti koje provodimo na njemu, zainteresirati studente za organizaciju, provedbu i sudjelovanje na brojnim izvanastavnim aktivnostima te organizirati druženja formalnog i neformalnog tipa, kako na lokalnoj, tako i na državnoj, pa i međunarodnoj razini. Časopis, uz pomoć novinara koji neumorno prikupljaju materijale, pišu tekstove i fotografiraju događaje, neumorno prati život našega Odsjeka tijekom svake akademske godine – tako i ove. Kolegice i kolege s naših prijediplomskih i diplomskih studija bilježe svoje dojmove te tekstom i slikom opisuju što su radili na brojnim nastavnim i izvanastavnim aktivnostima tijekom godine. Glavni urednik, student diplomskog studija Informatologije i grafički urednik, student diplomskog studija Nakladništva uređuju tekstove te ih pripremaju za tisak, a sve pod mentorstvom stručnih suradnika, profesorica s našeg Odsjeka. U realizaciji časopisa, dakle, sudjelujemo svi pa u tom svjetlu pozivam sve buduće, ali i sadašnje, kolegice i kolege s Odsjeka da nam se pridruže u realizaciji predstojećeg, 15. broja Librosa. Ovu su akademsku godinu na Odsjeku obilježila brojne aktivnosti, sudjelovanje na konferencijama i stručnim skupovima, radionice, izložbe i posjete. Između ostalog, volontirali smo na InfoDASKA-i (koju smo i vrlo uspješno organizirali) i Okruglom stolu o inkluziji osoba s ADHD-om u Zagrebu, održali radionicu o informacijskoj pismenosti u II. gimnaziji, posjetili novootvorene gradske knjižnice u Požegi i Vinkovcima te Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu i Hrvatski državni arhiv u Zagrebu. Odslušali smo nekoliko gostujućih predavanja, od kojih ističem ona prof. dr. sc. Sande Erdelez u okviru Fulbright Specialist programa te CroAI Your Future Supercharged Andreja Mlinarevića i Luke Buljana, koja su nam pomogla stručno se orijentirati i produbiti percepciju LIS struke. Kao i svake godine, predstavljamo nekoliko uspješnih studentskih radova napisanih ove akademske godine te intervju sa književnom prevoditeljicom Ksenijom Banović i našim nagrađenim studentima. Predstavili smo Vam i Dječju knjižnicu mira u Vinkovcima, jednu vrlo zanimljivu aplikaciju i inicijativu. Naši su novinari također dali nekoliko prijedloga kako se aktivirati tijekom i izvan nastave, ali i preporuka za vrlo aktualne knjige i glazbu (i jednu filmsku adaptaciju). Tradicionalno smo Vas proveli i kroz Osijek kroz prizmu događaja i aktivnosti za ekstroverte i introverte, kao i predstavili partije koje klub „Libros“ uspješno organizira i provodi već dugi niz godina. Dajemo i savjete i alate za organizaciju radnog dana, opisujemo popularnu Pomodoro tehniku i kako maksimalno iskoristiti Google kalendar te Vam na poslijetku donosimo nekoliko riječi naših alumni studenata koji nam opisuju gdje su završili nakon studija i što nam preporučuju. Nadam se da ćete uživati i u ovom broju Librosa, pronaći nešto za sebe, zainteresirati se za neku aktivnost, možda i dobiti inspiraciju za nešto novo, ali i pridružiti nam se dogodne.

Borna Petrović

IMPRESUM

Libros
časopis studenata informacijskih
znanosti, broj 14
(listopad 2023. – rujan 2024.)

IZDAVAČ:
Filozofski fakultet Osijek
Klub studenata informacijskih znanosti LIBROS

Lorenza Jäger 9
31000 Osijek
libros@ffos.hr

GLAVNI UREDNIK:
Borna Petrović

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Dorotea Dražić

LEKTURA:
Laura Kraljić

NOVINARI:
Luka Adžić
Lucija Belošević
Bernarda Bošnjak
Lucija Grgić
Lucija Ilić
Leonarda Litvić
Lea Mihaljević
Borna Petrović
Maja Pilekić
Irena Poje
Martina Slobodanac
Ena Stjepanović
Marija Šokić

STRUČNI SURADNICI:
prof. dr. sc. Jelena Lakuš
izv. prof. dr. sc. Josipa Selthofer

Studentica Donata Szombathelyi, uz mentorstvo doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca i doc. dr. sc. Josipe Selthofer je 20. rujna uspješno predstavila rad i rezultate istraživanja na temu “The impact of using ChatGPT on employees of Croatian IT companies” u sekciji Trendovi u softverskom inženjerstvu.

CECIIS 2023.

Ova vrlo lijepo organizirana konferencija proširila je moje obrazovne horizonte više nego što sam očekivala, a produbila sam znanje iz područja softverskog inženjeringa te sam poboljšala vještine komunikacije na engleskom jeziku. Dobila sam priliku za spajanje teorije i prakse te za stvaranje mostova između stručnjaka i studenata iz različitih dijelova Europe.

Donata Szombathelyi na konferenciji CECIIS 2023.
Fotografija preuzeta s web stranice Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

CECIIS (Central European Conference on Information and Intelligent System) je stručna europska konferencija o informacijskim i inteligentnim sustavima koja se održala u Dubrovniku od 20. do 22. rujna 2023. godine. Organizirali

su je Fakultet za organizaciju i informatiku u Varaždinu (FOI), Fakultet prometnih znanosti (FPZ), Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER) te Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija u Osijeku (FERIT). Ovogodišnja

tema je “Digital human”, a na konferenciju su pozvani svi profesori, predavači, studenti i ostali stručnjaci kako bi svoje znanje mogli prenijeti na različite načine – u obliku radionica, poster izlaganja, prezentacija istraživanja ili u obliku

trominutnog govora (eng. pitch). Studentica Donata Szombathelyi, uz mentorstvo doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca i doc. dr. sc. Josipe Selthofer je 20. rujna uspješno predstavila rad i rezultate istraživanja na temu „The impact of using ChatGPT on employees of Croatian IT companies” u sekciji Trendovi u softverskom inženjerstvu. Rad će uskoro biti objavljen u zborniku. Konferencijski događaji bili su popraćeni pauzama te obilnim ručkom u prostoriji Sveučilišta u Dubrovniku. Prvog dana konferencije održane su radionice i poster izlaganja, a navečer pub kviz te koktel druženje u dvorištu Studentskog doma „Academia”. Drugog dana konferencije održana su također poster izlaganja, pitch govori te prezentacije istraživanja. U popodnevnom satima, uz pratnju više vodiča, uslijedio je zanimljivi obilazak starog dijela grada Dubrovnika (Pile) busovima, te

vožnja brodom gdje su se svi sudionici uputili prema otoku Lokrum, popularnom mjestu gdje se snimala poznata serija Igre prijestolja (eng. Game of Thrones). Otok djeluje vrlo mistično, a okružen je raznovrsnim zidinama i paunima. Predivnu floru i faunu ovog mjesta popratila je kiša, nakon čega su se sudionici u večernjim satima zaputili u restoran na večeru, gdje se uz glazbu moglo i zaplesati. Trećeg dana konferencije održano je još nekoliko prezentacija te završno okupljanje sudionika uz koktele. Na CECIIS sam putovala avionom i bila sam smještena u apartmanu nedaleko od zidina u starom dijelu grada Dubrovnika. Ova predivno organizirana konferencija proširila je moje obrazovne horizonte više nego što sam očekivala, a produbila sam znanje iz područja softverskog inženjeringa te sam poboljšala vještine komunikacije na engleskom jeziku. Dobila

sam priliku za spajanje teorije i prakse te za stvaranje mostova između stručnjaka i studenata iz različitih dijelova Europe. Prezentiranje na CECIIS-u nije bilo stresno. Podijelila sam svoje spoznaje s drugima i dobila vrijedan povratni odgovor. Kroz ovo iskustvo, osim stručnog napretka, izgradila sam i trajne prijateljske veze s kolegama iz različitih zemalja (Poljska, Slovačka, Turska, Hrvatska). Dubrovnik je bio idealna kulisa za ovu konferenciju, pružajući nam ne samo intelektualnu inspiraciju, već i nezaboravne trenutke u predivnom i toplom okruženju. Sretna sam što sam imala priliku biti dio ovog događaja i posebno me raduje što je ova konferencija posljednja u nizu izvannastavnih aktivnosti mog studentskog obrazovanja.

Donata Szombathelyi
Tekst preuzet s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

O važnosti prilagodbe knjižničnih usluga osobama s ADHD-om

Okrugli stol “Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)”

Na okruglom stolu predstavljeni su različiti pristupi i strategije za olakšavanje pristupa informacijama osobama s ADHD-om.

U Zagrebu je 22. rujna 2023. održan okrugli stol pod nazivom “Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja koje imaju poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (ADHD)”, gdje su se stručnjaci i sudionici okupili kako bi raspravljali o važnosti prilagodbe knjižničnih usluga

osobama s ADHD-om. Ovaj događaj imao je cilj podići svijest o potrebama osoba s teškoćama čitanja, s naglaskom na one koje se bore s poremećajem pozornosti, te identificirati načine na koje knjižnice svoje usluge mogu učiniti pristupačnijima. Na okruglom stolu predstavljeni

su različiti pristupi i strategije za olakšavanje pristupa informacijama osobama s ADHD-om. Raspravljalo se o prilagodbi formata knjiga, implementaciji multimedijalnih sadržaja i korištenju digitalnih tehnologija koje mogu poboljšati koncentraciju i angažman korisnika.

Sudionici su također razmijenili iskustva o uspješnim programima i primjerima dobre prakse u knjižničnim službama. Volontiranje na ovom događaju bilo je izuzetno korisno iskustvo. Kao volonter, imala sam priliku sudjelovati u organizaciji i logistici događaja, što je uključivalo pripremu prostora, tehničku podršku te usmjeravanje sudionika. Također, volonteri su pomagali u komunikaciji između gostiju i govornika, osiguravajući da sve teče glatko. Kroz ovo iskustvo,

stekla sam vrijedne organizacijske vještine i produbila razumijevanje o specifičnim potrebama osoba s ADHD-om te načinu na koji knjižnice mogu pozitivno utjecati na njihove živote. Ovaj okrugli stol otvorio je važna pitanja i ohrabrio knjižničare i ostale stručnjake na nastavak rada na poboljšanju pristupa informacijama za sve korisnike, bez obzira na njihove poteškoće.

Lucija Grgić

*Studentice Lucija Grgić i Klara Knjaković pomagale su pri pripremi i organizaciji skupa (priprema materijala komunikacija sa sudionicima itd.)
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

Stručni skup “Suradnja, izgradnja, nadogradnja – Volontiranje u knjižnicama” u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica

Studentica druge godine diplomskog studija Informatologija i Nakladništvo Lorena Martinušić sudjelovala je 29. rujna 2023. godine na stručnom skupu Suradnja, izgradnja, nadogradnja – Volontiranje u knjižnicama u Gradskoj knjižnici i čitaonici Virovitica. Na skupu je održala izlaganje pripremljeno u suautorstvu s doc. dr. sc. Darkom Lacovićem pod nazivom “Suradnja knjižnica sa stručnjacima u promicanju pismenosti o mentalnom zdravlju”.

Tekst preuzet s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

*Studentica 2. godine diplomskog studija Informatologija i Nakladništvo Lorena Martinušić s izlaganjem Suradnja knjižnica sa stručnjacima u promicanju pismenosti o mentalnom zdravlju
Autor fotografije: doc. dr. sc. Darko Lacović*

The Geek Gathering konferencija nastavlja biti ključna točka za kulturnu razmjenu i promociju lokalne geek zajednice.

The Geek Gathering 2023.

Prilike za volontiranje na konferencijama su zlatne karte za profesionalni i osobni napredak svakog studenta i svakako nisu prilike koje se propuštaju.

Već dobro poznata konferencija svim IT entuzijastima u Osijeku, pa i cijeloj Hrvatskoj - The Geek Gathering održana je 5. i 6. listopada 2023. godine na nekoliko lokacija: kino Urania, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i Caffe bar Trica. Konferencija predstavlja jednu od najzuidljivijih manifestacija za entuzijaste tehnologije, znanosti i kulture u regiji. Održava se svake godine i okuplja stručnjake, inovatore i ljubitelje svih aspekata geek kulture, od videoigara i stripova do virtualne stvarnosti i umjetne inteligencije. Sudionici konferencije imaju priliku sudjelovati u raznovrsnim radionicama, predavanjima i panelima koji pokrivaju najnovije trendove i tehnološka dostignuća. Prošlogodišnja konferencija uspješno je okupila više od 400 sudionika i više od 30 izlagača. Samo neki od izlagača na konferenciji bili su Zvonimir Vrselja, Hrvoje Čosić, Emanuel Miličević, Antonio Vidaković, Petar Belavić, Ivan Biliškov, Davor Banović i drugi koji su raspravljali o temama poput: „Je li moguće pretvoriti moždane valove u bajtove?“, „Zašto je fintech budućnost financija?“, „Koliko je bitno povećati fokus na UX timove?“, „Kako pristupiti stvaranju konačnog proizvoda za klijente?“ Također je održana interaktivna radionica kojom se pokušalo pokazati sudionicima kako

motivirati timove, pokrenuti diskusije i što je potrebno da osoba postane vođa tima. Događaj također pruža platformu za umrežavanje i suradnju među profesionalcima i hobistima, stvarajući poticajnu atmosferu za razmjenu ideja i iskustava. Time rečeno, samo volontiranje na ovakvoj konferenciji je doprinijelo stvaranju raznih prijateljstva i poznanstva za mene, pružilo mi je mogućnost slušanja predavanja o temama za koje prije nisam ni znala da su pokrenute u IT svijetu. No volontiranje na konferencijama nisu samo prilika za upoznavanje ljudi iz svog sektora, za svaku uspješnu konferenciju zaslužna je dobra i temeljita priprema u kojoj sudjeluju sami volonteri - od pakiranja darovnih vrećica do postavljanja i pripreme prostora i materijala za predavanja te do

toga da dok slušamo predavanja tamo smo da budemo desna ruka predavačima kako bi sve prošlo po planu i programu. Prilike za volontiranje na konferencijama su zlatne karte za profesionalni i osobni napredak svakog studenta i svakako nisu prilike koje se propuštaju. The Geek Gathering konferencija nastavlja se održavati i ove godine 3. i 4. listopada te će bez sumnje nadmašiti konferenciju 2023. godine i nastaviti slaviti novosti IT svijeta u opuštenom i originalnom svjetlu te će nastaviti biti ključna točka za kulturnu razmjenu i promociju lokalne geek zajednice te doprinisiti jačanju globalne povezanosti i razumijevanja među IT entuzijastima.

Leonarda Litvić

Otvaranje konferencije 2023. godine
Fotografija preuzeta iz arhive fotografija s konferencije

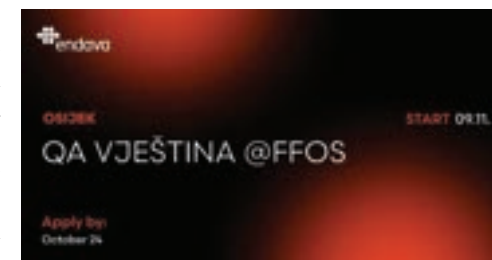
Seriya predavanja o QA-ju kao rezultat suradnje Endave i IT@FFOS

Software Testing – From Zero to QA Hero na Filozofskom fakultetu

Seriya predavanja QA vještina nije bila samo teoretska, već su polaznici imali priliku raditi i na praktičnim zadacima. Jedna od predavačica donijela je android uređaje na kojima su studenti testirali aplikacije, pružajući im stvarno iskustvo rada u QA-ju.

Od 9. studenoga do 21. prosinca 2023. godine, studenti osječkih fakulteta imali su priliku sudjelovati u seriji predavanja pod nazivom QA vještina. Ova seriya predavanja organizirana je u suradnji tvrtke Endave i Katedre za informacijske tehnologije, a održavala se na našem fakultetu. Cilj ovih predavanja bio je upoznati studente s osnovama i naprednim konceptima u području osiguravanja kvalitete (QA). Seriya predavanja započela je 9. studenoga 2023. godine predavanjem naziva Software Testing - From Zero to QA Hero koje je održala Ivana Maleš Galić. Tijekom ovog uvodnog predavanja, polaznici su se upoznali s osnovnim pojmovima u svijetu QA-ja, vještinama potrebnim testerima te njihovom ulogom u izradi određenog proizvoda. Drugo predavanje pod nazivom Agile/Scrum 101 održala je Antonija Magdić, koja je studentima približila popularne metodologije organizacije i planiranja zadataka u softverskim projektima. Kroz praktične primjere, objasnila je kako se Agile i Scrum pristupi koriste u svakodnevnom radu te koje prednosti donose timovima. Treće predavanje, koje je održao Cvijetin Vidaković, nosilo je naziv QA's Role in the Project - Veni, Vidi, Vici. On je govorio o ulozi QA stručnjaka tijekom cijelog životnog ciklusa projek-

ta, naglašavajući važnost njihove uključenosti od početka do kraja razvoja aplikacije. Ana Boras je održala četvrto predavanje pod nazivom Visual Testing Mobile Applications, tijekom kojeg su studenti imali priliku naučiti osnove vizualnog testiranja mobilnih aplikacija. Poseban naglasak stavljen je na alate i tehnike koje pomažu u prepoznavanju vizualnih problema na različitim uređajima. Seriya predavanja zaključena je temom What is Test Automation and Why it is Important koju je 21. prosinca 2023. godine predstavio Viktor Novački. Viktor je polaznike upoznao s konceptom automatiziranog testiranja, te je na jednostavan način objasnio prednosti i izazove ovog pristupa. Seriya predavanja QA vještina nije bila samo teoretska, već su polaznici imali priliku raditi i na praktičnim zadacima. Jedna od predavačica donijela je android uređaje na kojima su studenti testirali aplikacije, pružajući im stvarno iskustvo rada u QA-ju. Na kraju svakog predavanja organizirana je diskusija, gdje su predavači bili dostupni za pitanja i raspravu. Svako predavanje završavalo je interak-

Najava serije predavanja QA vještina
Fotografija preuzeta sa stranice FERIT-a:
<https://www.ferit.unios.hr/studenti/objave/10151>

ktivnim Kahoot! kvizom, u kojem su najuspješniji polaznici osvajali prigodne nagrade. Na posljednjem predavanju, svim sudionicima uručene su diplome za uspješno sudjelovanje u ovoj vrijednoj seriji edukacija. Predavanja su pružila studentima odličan uvod u svijet QA-ja. Kroz kombinaciju teorije i prakse, studenti su dobili uvid u ključne aspekte QA-ja te su stekli vrijedna znanja koja će im zasigurno koristiti u budućim karijerama.

Irena Poje

Projekt je naglašavao važnost i mogućnost smanjenja stope i pojave bullyinga i mobinga u zemljama Europe.

Red to the Bull – Litva

Tijekom osmodnevnog projekta imala sam priliku upoznati bogate tradicije iz drugih zemalja sudionica što mi je omogućilo da proširim svoje kulturne horizonte. Međutim, sam projekt nadilazi kulturnu razmjenu.

Razmjena mladih Red to the Bull u Litvi, u kojoj sam sudjelovala od 13. do 21. studenog 2023., bila je uistinu transformativno iskustvo koje je okupilo 30 mladih ljudi iz pet različitih zemalja – Litve, Grčke, Turske, Španjolske i Hrvatske. Projekt, financiran iz programa Erasmus+ i Europske unije, imao je za cilj pozabaviti se problemom zlostavljanja (bullyinga i mobin-

ga) u našim zemljama, naglašavajući važnost i mogućnosti smanjenja stope i pojave istog. Tijekom osmodnevnog projekta imala sam priliku upoznati bogate tradicije iz drugih zemalja sudionica što mi je omogućilo da proširim svoje kulturne horizonte. Međutim, sam projekt nadilazi kulturnu razmjenu. Kroz kontinuirane rasprave, radionice rješavanja raznih problema i

druge zanimljive aktivnosti, uronili smo u raznovrsne aspekte zlostavljanja te istraživali načine za borbu protiv nasilja. Jedan od važnijih aspekata ovog projekta bilo je uključivanje umjetničkih metoda kao sredstva za poticanje rasprave o problemu zlostavljanja. Ovakav svjež i zanimljiv pristup je rasprave učinio dinamičnijima i nama kao sudionicima omogućio kreativno izražavanje vlastitih emocija i iskustava. Ovaj projekt je između ostalog imao i veliki utjecaj na moj osobni rast; stekla sam uvid u težinu zlostavljanja i njegove posljedice, te ono najvažnije, razvila sam i praktične vještine snalaženja u izazovnim situacijama. Posebno bih htjela naglasiti da smo na jednoj od radionica imali priliku raditi i pričati s profesionalnom psihologinjom, što je zaista hvale vrijedan čin od strane organizacije projekta. Naravno, ovakvi projekti nisu samo cjelodnevne radionice. Uz sve aktivnosti, voditelji projekta ostavljali su nam i dovoljno slobodnog vremena za razgledavanje Vilniusa, glavnog grada Litve i Eliakampisa, mjesta u kojem smo boravili tijekom projekta. Također, slobodno vrijeme nam je omogućilo bolje upoznavanje s drugim sudionicima te nam time pružajući mogućnost da steknemo zaista posebna prijateljstva i stvorimo najljepša sjećanja!

Leonarda Litvić

Stanka prije flash moba u trgovačkom centru u Vilniusu, arhiva fotografija s projekta
Autorica fotografije: Leonarda Litvić

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti u sklopu projekta RaSTEM sudjelovali su na Lego Spike Prime Robot Challengeu pod mentorstvom prof. Tomislava Jakopeca.

RaSTEM Šibenik 2023. – Lego Spike Prime Robot Challenge

Cilj je bio osmisliti 6 zadataka koje će na stazi izvoditi robot Lego Spike Prime. Osim zadataka, potrebno je bilo osmisliti i stazu (arenu) na kojoj će robot rješavati različite zadatke s preprekama i ciljevima koji će testirati vještine robota.

Nakon prijave na Lego Spike Prime Robot Challenge u sklopu djelovanja Regionalnog znanstvenog centra RaSTEM, devet studenata pod mentorstvom prof. Jakopeca te organizatora hackathona Bele Ikotića, pripremali su se za navedeni hackathon. Cilj je bio osmisliti 6 zadataka koje će na stazi iz-

voditi robot Lego Spike Prime. Osim zadataka, potrebno je bilo osmisliti i stazu (arenu) na kojoj će robot rješavati različite zadatke s preprekama i ciljevima koji će testirati vještine robota. Cijelu stazu, pod vodstvom mentora, osmislila je studentica Dorotea Dražić. Kako bi moderatori na natjecanju znali kako pomoći

i voditi natjecatelje, pobrinula se studentica Klara Krnjić koja je napisala Priručnik za moderatore šibenskog Hackathona u sklopu projekta RaSTEM. Studenti koji su otputovali u Šibenik bili su: Martina Bošković, Dorotea Dražić, Klara Krnjić, Karla Grgurić, Tina Jakić, Luka Marić, Dorotea Laslo te Ivana Tomić.

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti na Lego Spike Prime Robot Challengeu.
Fotografija preuzeta s web stranice Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

Prije početka natjecanja naglašeno je kako svaki tim ima poseban kod koji je potrebno skenirati pomoću pametnog telefona kako bi vidjeli zadatke koje su studenti pripremili. Svih šest zadataka prikazani su u obliku video zapisa što je omogućilo natjecateljima vidjeti svaki detalj izgleda robota i način njegova kretanja. Studenti mentori promatrali su

i konzultirali natjecatelje tijekom zadataka. Natjecatelje je ocjenjivao žiri od četiri člana: Bela Ikotić, Antonija Copic, Tomislav Jakopc i Luka Marić. Na natjecanju je sudjelovalo ukupno 7 timova. Nijedna ekipa nije uspjela riješiti sve zadatke potpuno točno. Prvo mjesto na natjecanju osvojila je OŠ Meterize „Barini i Ivonini

genijalci“ te su osvojili 1.400 eura. Drugo mjesto pripalo je OŠ Vrpolje „Mala torcida“ te su osvojili 800 eura, dok je nagradu u iznosu od 400 eura za treće mjesto pripalo OŠ Jurja Šižgorića „Bekavci original.“

Tekst preuzet s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti na Lego Spike Prime Robot Challengeu. Fotografija preuzeta s web stranice Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

Studenti prve godine diplomskog studija Informatologije imali su priliku na praktičnim primjerima utvrditi gradivo kolegija Metode zaštite papirne građe.

Terenska nastava u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici i Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu

Studenti prve godine diplomskog studija Informatologije posjetili su Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu te Hrvatski državni arhiv u sklopu terenske nastave kolegija Metode zaštite papirne građe, u pratnji prof. dr. sc. Damira Hasenayja i dr. sc. Ines Horvat.

Dana 19. siječnja 2024. godine, studenti prve godine diplomskog studija Informatologije u sklopu kolegija Metode zaštite papirne građe sudjelovali su u terenskoj nastavi u Zagrebu. Uz pratnju prof. dr. sc. Damira Hasenayja i dr. sc. Ines Horvat, studenti su posjetili Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu te Hrvatski državni arhiv. Posjet Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici (NSK) započeo je obilaskom Odjela zaštite i pohrane. Studenti su imali priliku vidjeti razne postupke konzervacije i restauracije papirne građe. Vidjeli su i proučili materijale i spremnike za pohranu arhivske kakvoće te osnovne radnje kod opremanja i uveza građe. Uz to, upoznali su se s procesom zaštitnoga snimanja i izrade preslika građe, kao i potrebnim strojevima za te postupke. Zatvoreno spremište knjižnice pružilo im je uvid u primjere dobre prakse u pohrani knjiga, čime su stekli jasniju sliku o pravilnom čuvanju arhivske građe. Nakon NSK, studenti su se uputili u Hrvatski državni arhiv gdje su uz vođeni obilazak zgrade imali priliku vidjeti konkretne primjere starog i vrijednog gradiva. Demonstrirani

su im postupci čišćenja i uklanjanja mrlja s papira te popravci oštećenja dolijevanjem papirne kaše, što je predstavljeno kao primjer tradicionalnih metoda zaštite. Također su se upoznali s alatima, materijalima i uređajima potrebnima za restauraciju te su im predstavljeni neki od prethodnih uspješnih restauracijskih projekata. Obaposjeta omogućila su studentima da povežu teorijska znanja s praksom. Uvidom u stvarne postupke zaštite papirne građe, studenti su stekli konkretno razumijevanje metoda zaštite koje su proučavali na nastavi. Posjeti su naglasili važnost razmatranja procesa zaštite na svim razina-

ma i pružili studentima dublje razumijevanje složenih tehnika restauracije i konzervacije. Terenska nastava u Zagrebu bila je korisna za studente te im je omogućila da steknu dragocjena praktična iskustva koja će im biti od velike koristi u njihovim budućim poslovima gdje će raditi kao informacijski stručnjacima. Također, posjeti su im pružili jasnu sliku o važnosti pravilnog čuvanja i restauracije papirne građe, čime je terenska nastava ispunila svoj obrazovni cilj i doprinijela cjelokupnom razumijevanju metode zaštite papirne građe.

Irena Poje

Studenti na terenskoj nastavi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Autorica fotografije: dr. sc. Ines Horvat

Borna Petrović i Martina Slobodanac, studenti prve godine diplomskog studija na Odsjeku za informacijske znanosti te prof. dr. Sanjica Faletar sudjelovali su na međunarodnoj konferenciji BOBCATSSS. Konferencija se održala od 23. do 25. siječnja 2024. na Sveučilištu Coimbra u Španjolskoj.

BOBCATSSS 2024.

Kako bi se razumjeli učinci promjena na našu profesiju i obrazovne programe, studenti i profesorice ispitali su hrvatske i portugalske studente o profesiji, ispitali njihovu motivaciju, kompetencije i zadovoljstvo svojim studijskim programima.

Naslovni slajd prezentacije s izlaganja studenata i profesorica. Screenshot

Studenti prve godine diplomskog studija na Odsjeku za informacijske znanosti Borna Petrović i Martina Slobodanac na međunarodnoj konferenciji BOBCATSSS predstavili su rad pod naslovom Croatian and Portuguese students' perception and expectations of the LIS program and profession, kojeg su izradili u suautorstvu s kolegicama iz Portugala (doc. dr. sc. Ana Lúcia Terra, Beatriz Marques Chaíça i Carolina Alves). Rad istražuje studentsku percepciju i očekivanja prema knjižničnoj i informacijskoj znanosti (KIZ) koja je doživjela značajne promjene zbog kulturnih, političkih, ekonomskih i tehnoloških utjecaja u suvremenom društvu. Kako bi se razumjeli učinci ovih promjena na našu profesiju i obrazovne programe, studenti i profesorice ispitali su hrvatske i

portugalske studente o profesiji, ispitali njihovu motivaciju, kompetencije i zadovoljstvo svojim studijskim programima. Iako se međunarodni KIZ obrazovni programi značajno razlikuju i rasprava o opsegu, strukturi i fokusu tih programa još uvijek traje, čini se da postoji globalno razumijevanje temeljnih stručnih znanja i kompetencija koje su potrebne nama, informacijskim stručnjacima koji radimo u dinamičnom informacijskom okruženju. Ipak, bilo kakvi zaključci te dugoročne strateške odluke o potencijalnim promjenama u obrazovnim programima naše struke trebaju se donositi tek nakon pomne rasprave te na temelju dokaza prikupljenih od svih relevantnih dionika – studenata, iskusnih knjižničara, poslodavaca. Istraživanje je provedeno putem anonimnog

anketnog upitnika koji je uključivao pitanja višestrukog izbora, pitanja otvorenog tipa i pitanja tipa Likertove ljestvice. Sama je anketa provedena među prijediplomskim studentima KIZ-a, a rezultati su analizirani kvantitativnom metodologijom. Autori vjeruju da rezultati ovog istraživanja mogu biti relevantni ne samo našoj struci, već i široj akademskoj zajednici, budući da oni mogu ukazivati na određene trendove u KIZ obrazovanju na međunarodnoj razini.

Martina Slobodanac

Studentica Bernarda Bošnjak i doc. dr. sc. Darko Lacović sudjelovali su na 3. Tjednu znanosti s posterom "Kontemplativne prakse u knjižnicama"

Tjedan znanosti 2024.

Poster je izrađen na temelju seminarskog rada koji sam izradila u sklopu kolegija Kontemplativni i psihološki pristupi za informacijske i komunikacijske stručnjake. Poster se sastoji od tri dijela...

Doc. dr.sc. Darko Lacović i ja sudjelovali smo na 3. Tjednu znanosti od 6. do 9. veljače 2024. godine s posterom pod nazivom "Kontemplativne prakse u knjižnicama". Tjedan znanosti na Fakultetu se održavao od 5. do 9. veljače 2024. godine pod nazivom "U tom grmu leži zecnanost!". Poster smo prijavili u sklopu teme Alternative u znanosti – primjeri dobre prakse. Poster je izrađen na temelju seminarskog rada koji sam izradila u sklopu kolegija Kontemplativni i psihološki pristupi za informacijske i komunikacijske stručnjake. Poster se sastoji od tri dijela, u prvom dijelu definiraju se kontemplativne prakse, navodi se njihov cilj te se definiraju pojmovi meditacija i mindfulness. U drugom dijelu postera navode se primjeri kontemplativnih praksi u knjižnicama u Hrvatskoj i svijetu. Neki od primjera praksi u knjižnicama u Hrvatskoj su predavanja o meditaciji i mindfulness-u i njihovim pozitivnim učincima na mentalno zdravlje. Navedena su i dva primjera dobre prakse u knjižnicama u svijetu, a to su sobe

Naslovni slajd prezentacije s izlaganja studenata i profesorica. Screenshot

za meditaciju koje se nalaze u sklopu sveučilišnih knjižnica u SAD-u. Na kraju je navedena i biblioterapija kao jedna od kontemplativnih praksi koja se provodi u knjižnicama, ukratko je definiran pojam i naveden je primjer radionice koja je održana u knjižnici u Ogulinu.

Bernarda Bošnjak

Studenti srednjoškolicima održali radionicu povodom Dana sigurnijeg interneta.

Kako kritički vrednovati informacije?

Radionica je obrađena na temu kritičkog vrednovanja informacija na internetu te prepoznavanja lažnih vijesti, misinformacija, dezinformacija i malinformacija.

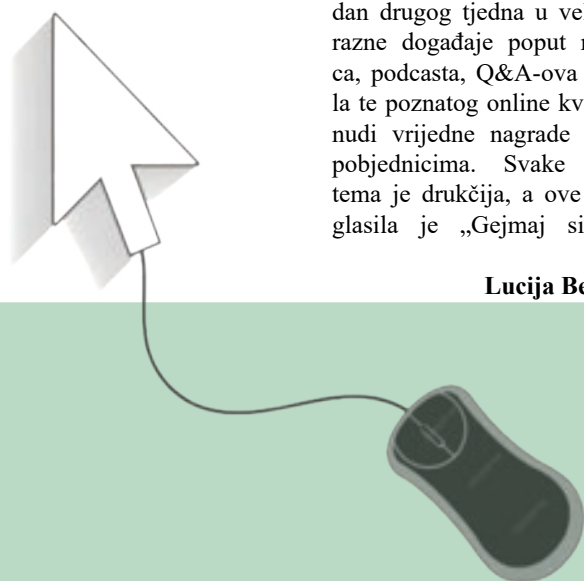

Radionica vrednovanja informacija u II. gimnaziji u Osijeku
Autorica fotografije: Ivana Pazaver

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti Lucija Belošević i Borna Petrović su povodom Dana sigurnijeg interneta 6. veljače 2024. godine održali predavanje i radionicu učenicima II. (Jezične) gimnazije u Osijeku. Radionica je obrađena na temu kritičkog vrednovanja informacija na internetu te prepoznavanja lažnih vijesti, misinformacija, dezinformacija i malinformacija. Učenicima su predstavljene vrste i obilježja štetnih informacija te načini i strategije prepoznavanja i provjeravanja istih, nakon čega su oni na relevantnim primjerima ispitali novostečeno znanje.

Dan sigurnijeg interneta obilježava se svake godine drugi dan drugog tjedna u veljači uz razne događaje poput radionica, podcasta, Q&A-ova i panela te poznatog online kviza koji nudi vrijedne nagrade sretnim pobjednicima. Svake godine tema je drukčija, a ove godine glasila je „Gejmaj sigurno.“

Lucija Belošević

Studenti druge godine prijediplomskog studija Informatologije izložili su svoje popularnoznanstvene postere u sklopu obilježavanja Festivala znanosti.

Festival znanosti 2024.

Obje su se teme izvrsno uklopile u Inteligenciju, krovnu temu ovogodišnjeg Festivala znanosti, prikazujući na koji se način iskorištavanjem iste, uz malo sreće, može promijeniti tok svjetske povijesti.

Dana 22. travnja 2024., studenti druge godine prijediplomskog studija Informatologije, Luka Adžić, Lea Mihaljević, Maja Kapoši i Valentina Zakanj pod mentorstvom doc. dr. sc. Tihane Lubine i doc. dr. sc. Marije Erl Šafar te uz tehničku podršku demonstratora Borne Petrovića, izložili su svoje popularno-znanstvene postere u sklopu obilježavanja Festivala znanosti. Luka Adžić i Lea Mihaljević izložili su poster Nebeske tajne Galileja Galileija, gdje su publici povodom 460. obljetnice njegova rođenja predstavili njegovu biografiju i životne prekretnice, brojne izume na kojima je radio, otkrića do kojih je došao, a objasnili su i heliocentričnu teoriju i sve kontroverze koje su ju okruživale. Izlaganje su završili isticanjem nekoliko zanimljivosti iz njegovog živo-

ta te predavljanjem rezultata ankete o upoznatosti studenata našeg Fakulteta sa životom i djelom ovog znanstvenika. Maja Kapoši i Valentina Zakanj izložile su poster Je li Marie Curie dovoljno istražena? Publici su predstavili bogatu i zanimljivu biografiju ove znanstvenice te na zoran način objasnile otkriće radioaktivnosti, izolaciju radija i polonija te druge njezine doprinose teoriji radioaktivnosti. Naposljetku su, uz isticanje najzanimljivijih trenutaka i otkrića njezine bogate karijere, također prikazale rezultate ankete o upoznatosti studenataspojedinos-

tima o navedenoj znanstvenici. Obje su se teme izvrsno uklopile u Inteligenciju, krovnu temu ovogodišnjeg Festivala znanosti, prikazujući na koji se način iskorištavanjem iste, uz malo sreće, može promijeniti tok svjetske povijesti.

Borna Petrović

Studenti 2. godine prijediplomskog studija Informatologije Luka Adžić, Lea Mihaljević, Maja Kapoši i Valentina Zakanj
Autor fotografije: doc. dr. sc. Tihana Lubina

Prespavanac plišanaca – Noć knjige u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek

Odjel za rad s djecom i mladima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, u suradnji s Odsjekom za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku, organizirao je prespavanac plišanaca u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek koji se održao u utorak, 23. travnja na Odje-

lu za rad s djecom i mladima. Plišanci koje su tijekom dana donijela djeca čitali su slikovnice, slušali Kamišibaj priču, zabavljali se društvenim igrama, crtali 3D olovkama, isprobali naočale za virtualnu stvarnost, igrali se skrivača i istražili baš svaki kutak kn-

jižnice prije nego što su legli u svoje krevetiće koje su im pririle knjižničarke. Već idućega dana plišanci su sretno vraćeni svojim vlasnicima koji su cijeli događaj mogli popratiti na društvenim mrežama putem fotografija. Prespavanac plišanaca program je kojim se potiče čit-

tanje od najranije dobi i popularizira aktivno sudjelovanje u knjižničnim aktivnostima. Program je inicirala prof. dr. sc. Sanjica Faletar, a uspješno je proveden u suradnji s asistenticom Mirnom Gilman Ranogajec, Suzanom Biglbauer, voditeljicom dječjeg odjela za rad s djecom i mladima

Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i koordinatoricom American Cornera Osijek Ivanom Turk.

Tekst preuzet s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

*Plišanci na prespavancu na Dječjem odjelu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

Promocija čitanja i lokalne baštine kroz biciklizam.

Bicikljada Filozofskog fakulteta u Osijeku

Cilj Bicikljade je poticati zdrav život, boravak u prirodi, kretanje te upoznavanje lokalne prirodne baštine, a posebno informiranje građana o problemima s kojima se suočavaju osobe s teškoćama čitanja te izazove s kojima se susreću starije i zapuštene osobe. Prema podacima Hrvatskog logopedskog društva, svaki deseti učenik ima teškoće čitanja, a zakašnjela dijagnoza i nepravovremena terapija mogu dovesti do ozbiljnih problema s učenjem i životnim uspjehom.

Zabava na kotačima koja promiče čitanje i osvješćuje o disleksiji. Ovo jedinstveno događanje spaja ljubitelje biciklizma svih uzrasta, od djece do odraslih, u zajedničkom cilju podrške osobama s teškoćama čitanja. Kroz edukativne radionice i interaktivne aktivnosti, sudionici su imali priliku naučiti više o izazovima s kojima se suočavaju osobe s disleksijom i drugim poteškoćama, te kako im zajednica može pružiti podršku. U nedjelju, 28. travnja 2024., održana je Bicikljada Filozofskog fakulteta u Osijeku na ruti Osijek – Kopački rit. Ovo događanje, koje se organizira od 2019. godine, održava se u znak podrške kampanji Hrvatskog knjižničarskog društva „I ja želim čitati.“ Cilj Bicikljade je poticati zdrav život, boravak u prirodi, kretanje te upoznavanje lokalne prirodne baštine, a posebno informiranje građana o problemima

ma s kojima se suočavaju osobe s teškoćama čitanja te izazove s kojima se susreću starije i zapuštene osobe. Prema podacima Hrvatskog logopedskog društva, svaki deseti učenik ima teškoće čitanja, a zakašnjela dijagnoza i nepravovremena terapija mogu

dovesti do ozbiljnih problema s učenjem i životnim uspjehom. Kampanja teži poticanju suradnje među relevantnim institucijama i stručnjacima, povećanju mreže knjižnica koje provode programe za ove korisnike, te poticanju nakladnika na proiz-

*Radionica slovanja riječi u Kopačkom ritu
Fotografija preuzeta sa stranice Filozofskog fakulteta u Osijeku*

*Sudionici Bicikljade ispred Fakulteta
Fotografija preuzeta sa stranice Filozofskog fakulteta u Osijeku*

vodnju knjiga prilagođenih osobama koje ne mogu čitati standardni, crni tisak. Organizacijski tim čine Filozofski fakultet u Osijeku, Klub studenata informacijskih znanosti „Libros“, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, osječki ogranak Hrvatskog čitateljskog društva, Poliklinika SUVAG Osijek, te ove godine i Klub studenata psihologije „Psihos“. Među organizatorima iz Kluba „Libros“ istaknuli su se Lea Mihaljević, Irena Poje i Borna Petrović. Ove godine, Bicikljada je okupila oko 130 sudionika, uključujući učenike 2. b razreda OŠ Franje Krežme sa svojom nastavnicom i roditeljima. Zah-

valjujući službenom sponzoru NextBike, sudjelovalo je i desetak studenata bez vlastitih bicikala. Prije početka vožnje, policijska službenica Eleonora Matić održala je edukaciju o sigurnosti u prometu. Na cilju u Kopačkom ritu, sudionici su uživali u kratkim edukativnim radionicama koje su organizirali studenti psihologije te su sudjelovali u natjecanju u najsporijoj vožnji biciklom. Nakon kratkog odmora i okrepe, sudionici su se uz biciklističku policijsku pratnju vratili nazad u Osijek. Smatramo da je Bicikljada sjajan način da se spoje rekreacija i edukacija. Vožnja biciklom kroz predivne krajeve, uz razgovore s prijateljima i novim poznanicima, čini ovaj događaj posebnim.

Nakon ove Bicikljade vratili smo se s novim znanjem i inspiracijom. Ako volite biciklizam i želite podržati važnu stvar, ovo je događaj za vas! Ove godine, Bicikljada je bila i medijski popraćena, pri čemu je poseban prilog objavljen u središnjem Dnevniku NOVA TV.

Marija Šokić, Maja Pilekić

Knjižnice 21. stoljeća u Slavoniji

Posjet Gradskoj knjižnici Požega i Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci

Ova terenska nastava organizirana je u sklopu kolegija Upravljanje zbirkama u informacijskim ustanovama i Vrednovanje informacijskih usluga.

Dana 14. svibnja 2024. godine, studenti prve godine diplomskog studija Informatologije imali su priliku sudjelovati u terenskoj nastavi koja je obuhvaćala posjete Gradskoj knjižnici Požega i Gradskoj knjižnici i čitaonici Vinkovci. Ova terenska nastava organizirana je u sklopu kolegija Upravljanje zbirkama u informacijskim ustanovama i Vrednovanje informacijskih usluga, a cilj je bio pružiti studentima uvid u suvremene pristupe organizacije knjižnice, upravljanja knjižničnim fondom i raznovrsnim knjižničnim uslugama. Posjet je započeo u Gradskoj knjižnici Požega, koja je prije tri godine prošla kroz opsežnu adaptaciju i dogradnju. U pratnji prof. dr. sc. Sanjice Faletar i prof. dr. sc. Kornelije Petr Balog, studenti su obišli sve odjele knjižnice, gdje su ih voditelji upoznali s načinom rada, organizacijom knjižnog fonda te radionicama i aktivnostima koje knjižnica nudi svojim korisnicima. Nakon toga je održano predavanje Mirjane

Studenti ispred bibliobusa Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci
Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

Franculic koja je studentima približila organizacijsku kulturu knjižnice. Predavanje je obuhvatilo proces planiranja i adaptacije novih knjižničnih prostora te selidbu u obnovljeni prostor. Studenti su saznali kako su novi prostori i koncepti organizacije utjecali na upravljanje knjižničnim fondom, ali i na ulogu knjižnice u zajednici, koja je postala dinamično središte kulturnih i edukativnih aktivnosti. Nakon posjeta Požegi, studenti su se uputili prema Vinkovcima gdje su posjetili novoizgrađenu Gradsku knjižnicu i čitaonicu, koja je nedavno preseljena u srce grada. Ova knjižnica, potpuno uništena u požaru tijekom Domovinskog rata, predstavlja simbol obnove i inovacije. Ravnateljica Vedrana Lugić održala je uvodno predavanje, a potom su studenti, uz stručno vodstvo, obišli sve prostore knjižnice, uključujući i spremište. Tijekom obilaska, Tihomir Marojević upoznao je

studente s raznovrsnim uslugama i zbirkama koje knjižnica nudi, dok je Klaudija Ladan predstavila izazove upravljanja fondom, poput nabave, cenzure i revizije. Poseban dojam na studente ostavio je novonabavljeni bibliobus, koji služi kao pokretna knjižnica i redovito obilazi više od 80 stajališta diljem Vukovarsko-srijemske županije. Posjete ovim dvjema knjižnicama pružile su studentima uvid u to kako moderne knjižnice funkcioniraju i kakvu ulogu imaju u zajednici. Obje knjižnice jasno pokazuju kako knjižnica danas nije samo mjesto za posudbu knjiga, već i „treći životni prostor“ – mjesto okupljanja, učenja, kreativnosti i društvenih aktivnosti za ljude svih dobnih skupina. Ovi posjeti naglasili su važnost prilagodbe suvremenim potrebama korisnika te su studentima pružili inspiraciju i znanje za daljnji profesionalni razvoj.

Irena Poje

15. međunarodna studentska konferencija InfoDASKA održala se u trajanju od 23. do 24. svibnja 2024. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku, a okupila je studente informacijskih znanosti kako bi raspravljali o izazovima i mogućnostima umjetne inteligencije.

InfoDASKA 2024.

Ovogodišnja tema konferencije bila je „Umjetna inteligencija – izazovi i mogućnosti“, a izlagali su studenti s Odsjeka za informacijske znanosti iz Osijeka, Zagreba, Mostara i Sarajeva s ukupno 22 izložena rada. Tijekom prvog dana Konferencije studenti Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku predstavili su svoje teme.

Konferenciju su organizirali studenti s Odsjeka za informacijske znanosti uz potporu Uprave i nastavnika Filozofskog fakulteta u Osijeku. Ovogodišnja tema konferencije bila je „Umjetna inteligencija – izazovi i mogućnosti“, a izlagali su studenti s Odsjeka za informacijske znanosti iz Osijeka, Zagreba, Mostara i Sarajeva s ukupno 22 izložena rada. Konferencija je započela pozvanim predavanjem doc. dr. sc. Milijane Mićunović s Odsjeka za infor-

macijske znanosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Time je dan izvrstan uvod u glavnu temu konferencije u kojoj su studenti imali priliku poslušati zanimljivosti o umjetnoj inteligenciji od njezinih početaka do danas, kao i njezinim izazovima i primjenama u budućnosti. Nakon uvodnog predavanja, u tri sesije predstavljeno je ukupno 11 izlaganja. Tijekom prvog dana Konferencije, i studenti Odsjeka za informacijske znanosti u Osijeku predstavili su svoje

teme. Studenti Borna Petrović i Irena Poje predstavili su temu „Pismenost u području umjetne inteligencije studenata informacijskih znanosti“, studentica Lea Mihaljević izložila je temu „AI pismenost“, a studentica Klara Krnjić izlagala je na temu pod nazivom „Buđenje emocija: mogu li roboti i UI razviti emocije?“. Drugi dan konferencije također se sastojao od tri sesije čime je bilo predstavljeno preostalih 11 izlaganja. Također, studentica Bernarda Bošnjak,

Izlagачi konferencije
Fotografija preuzeta sa stranice Filozofskog fakulteta u Osijeku

Studenti na predavanju u Gradskoj knjižnici Požega
Fotografija preuzeta iz Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

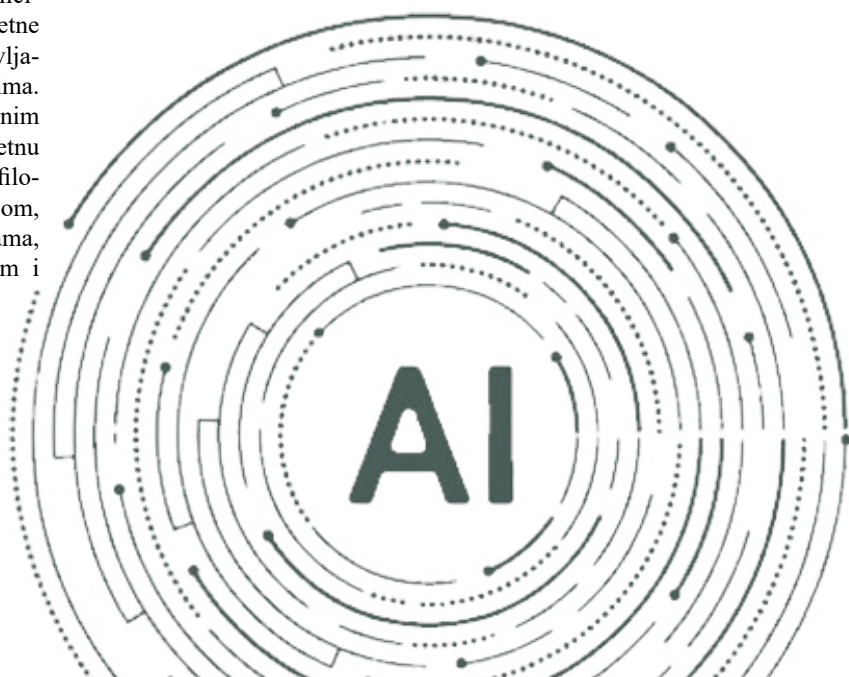
Izlagači i osoblje Fakulteta koje je pružilo podršku konferencije
Fotografija preuzeta sa stranice Filozofskog fakulteta u Osijeku

ujedno i urednica 13. broja časopisa Libros, predstavila je posljednji broj časopisa. Jedno od izlaganja održala je tu i alumna studentica Donata Szombathelyi koja je predstavila temu pod nazivom "Obrana digitalnog neba uz AIDefender". Svi su studenti pokrili vrlo relevantne pod teme koje su se savršeno uklopile s glavnom temom konferencije. Također su razgovarali o različitim aspektima primjene umjetne inteligencije te su raspravljali o njezinim mogućnostima. Samim time, svojim izloženim temama povezivali su umjetnu inteligenciju s umjetnošću, filozofijom, sociologijom, glazbom, jezicima, računalnim igricama, informacijskom tehnologijom i

slično. Slijedom toga, razvila su se i mnoga pitanja za raspravu. Naravno, tu je bilo i pauza za kavu, a navečer i druženja uz pub-kviz i koktel party. Treba naglasiti i kako je konferencija bila praćena pokroviteljstvom Filozofskog fakulteta u Osijeku i Hrvatskog knjižničarskog društva, kao i sponzora koji

su omogućili pauze za kavu (RedBull, Hell, Gondola...). Konferencija je otvorila nova pitanja razvoja umjetne inteligencije kao pokretača današnjeg društva, omogućila studentima stjecanje novih iskustava, znanja i vještina te nova poznanstva, a dakako i zabavan provod.

Lea Mihaljević

Izložba "Digitalni otisak"

„Digitalni otisak” naziv je tematske izložbe studentskih radova 3. godine prijediplomskog studija Informatologije Filozofskog fakulteta u Osijeku. Studenti su istražili vrste digitalnog otiska, alate za kontrolu digitalnog otiska, razbili mitove o digitalnoj forenzici, analizirali razlike digitalnog otiska generacije Alfa i generacije Z te napravili kviz o sigurnosti na internetu. Poster su postavljani na

izložbenim panoima Odsjeka na 2. katu Filozofskog fakulteta u Osijeku. Radovi su nastali kao rezultat nastavnog procesa pod mentorstvom asistentice Mirne Gilman Ranogajec, u sklopu kolegija Pismenosti u digitalnom dobu. Cilj izložbe jest širiti svijest o važnosti digitalne pismenosti te potaknuti na razmišljanje o vlastitom digitalnom otisku. Studenti koji su sudjelovali u

izradi postera su: Katarina-Marija Radaković, Monika Ageljić, Leon Ivan Strakoš, Jakov Šimunić, Iskra Matijanić, Sven Kroflin, Inga Pemper, Petar Žiga, Lora Alduk, Stjepan Šokčević, Monika Brandić, Kristina Gagulić, Lucija Sabljak, Maristela Uličnik i Paula Šprajc.

Tekst preuzet s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

Studentski poster izloženi u holu na drugom katu Filozofskog fakulteta u Osijeku
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

Studentice našeg Odsjeka sudjelovale su u jednodnevnoj ljetnoj školi informacijskih znanosti u Villachu u Austriji

Ljetna škola ESSIS 2024.

Sam program ljetne škole bio je izuzetno bogat i kvalitetan, nudilo se puno aktivnosti kojima su studenti mogli ispuniti svoje slobodno vrijeme, a najbitnije od svega, stekla su se nova poznanstva i prijateljstva te su se otvorila vrata za potencijalne suradnje u budućnosti.

25. kolovoza 2024. godine studentice Odsjeka za informacijske znanosti Klara Krnjaković (dipl.), Martina Slobodanac (dipl.), Lorena Martinušić (dipl.), Lea Mihaljević (predipl.), Meri Banović (predipl.) i Tina Jakić (predipl.) putovale su u Villach (Austrija) kako bi sudjelovale u ESSIS 2024 ljetnoj školi na fakultetu Carinthia University of Applied Sciences. U ljetnoj školi sudjelovali su brojna sveučilišta: Sveučilište u Hildesheimu (Njemačka), Sveučilište u Barceloni (Španjolska), International Hellenic University (Grčka) te Filozofski fakultet Osijek. Samu ljetnu školu, uz studentice Odsjeka, pohađalo je i troje grčkih, četvero njemačkih te šestoro španjolskih studenata. Program ljetne škole trajao je od 26. do 30. kolovoza te je bio ispunjen brojnim predavanjima i radionicama tematski vezanim za definiranje same informacijske znanosti i njezine povijesti, umjetnu inteligenciju te njezin odnos s kreativnosti, baze podataka, metapodataka, programski jezik Python, zaštitu građe i podataka, pronalazak informacija (IR), predmetno pretraživanje, digitalizaciju u javnom sektoru i menadžmentu, QCA mapiranje, kvalitativnu analizu, znanstvene metode te informacijsko ponašanje. Predavanja su držali profesori iz Španjolske (Jorge Franganillo, Juanjo Bote), Austrije (Stefan Dreisiebner, Wolfgang Eixeslberger, Thomas Fen-

*Sudionici Ljetne škole u Villachu ispred sveučilišta
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

zli), Njemačke (Thomas Mandl, Philipp Mayring, Christa Womser-Hacker), Grčke (Manolis Garoufallou) i Hrvatske (Kristina Feldvari, Tomislav Jakopac, Damir Hasenay, Ines Horvat). Predavanja su trajala od 9 do 17 sati, a u sam program bile su uključene dvije velike pauze za doručak i ručak u fakultetskoj kantini uz brojne manje stanke za kavu i slastice. Tijekom ljetne škole organizirane su dvije večere studenata i profesora, 26. kolovoza u restoranu Zauchner Mostschenke i 29. kolovoza u restoranu Gasthof Bacher. 28. kolovoza organiziran je put na jezero Wörthersee gdje su studenti prošli obuku na SUP daskama. U sklopu samog programa ljetne škole

Martina Slobodanac
Tekst preuzet s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti

20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama: Inkluzivne i pristupačne knjižnice

*Irena Poje i Borna Petrović na prijemu sudionika
Autorica fotografije: prof. dr. sc. Sanjica Faletar*

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u organizaciji Komisije za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i posebnim potrebama Hrvatskog knjižničarskog društva, 27. rujna 2024. održan je jubilarni 20. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i osobe s posebnim potrebama, gdje su predavanja održali pozvani domaći i inozemni stručnjaci koji se bave inkluzijom i pristupačnošću u kontekstu knjižničarstva i kulture. Također su predstavljani primjeri dobrih knjižničkih praksi s ciljem osiguravanja inkluzije ranjivih skupina te osiguravanja sveobuhvatne pristupačnosti knjižničnih usluga.

S obzirom da knjižnice mogu biti mjesto pozitivnih promjena za društveno isključene i one kojima prijeti isključenost, cilj je 20. okruglog stola upravo potaknuti takve pozitivne promjene inkluzivnim knjižničarskim praksama.

Kako je naš fakultet jedan od suorganizatora konferencije, Irena Poje i Borna Petrović, studenti 1. godine diplomskog studija Informatologije, pomogli su u organizaciji, pripremi materijala i komunikaciji sa sudionicima.

Irena Poje i Borna Petrović

Autorica fotografije: Anita Malkoč Bišćan

Ishodi trojednog boravka prof. dr. sc. Sande Erdelez na našem Odsjeku

Posjet prof. dr. sc. Sandre Erdelez Odsjeku za informacijske znanosti u okviru Fulbright Specialist programa

Profesorčin je boravak na našem Odsjeku nedvojbeno pomogao, kako djelatnicima prilikom revizije diplomskog studija i ostvarivanju međuinstitucionalne suradnje, tako i knjižničarima i studentima u praćenju aktualnih trendova u struci te produbljivanju percepcije o istoj.

*Predavanje Knjižnice i umjetna inteligencija prof. Erdelez
Fotografija preuzeta s mrežne stranice Odsjeka za informacijske znanosti*

Naš je Odsjek na tri tjedna, od 9. do 26. listopada 2024., ugostio dekanicu Škole za knjižničarstvo i informacijske znanosti u Bostonu, prof. dr. sc. Sandu Erdelez, koja nas je posjetila u sklopu programa Fulbright Specialist s ciljem međuinstitucionalne suradnje između stručnjaka iz Sjedinjenih Država i drugih zemalja. Profesorica je Erdelez u prvom redu posjedila Odsjek s ciljem pomoći prilikom revizije naših diplomskih studijskih programa, gdje je dala svoj doprinos kao međunarodno prepoznata visokoškolska profesorica u području informacijskih znanosti, ali i kao dekanica jednog od

eminentnijih LIS sveučilišta te predsjednica iSchoolsa, međunarodnim konzorcijem koji okuplja preko stotinu visokoškolskih ustanova i organizacija, jedna od kojih je i naš Odsjek, s ciljem promicanja istraživanja o informacijama i informacijskoj tehnologiji. U tri tjedna svojega boravka u Osijeku i na Odsjeku, profesorica Erdelez održala je dvije radionice za djelatnike Odsjeka na temu aktualnih trendova u području LIS obrazovanja u Hrvatskoj i Sjedinjenim Državama te prepoznatljivosti naše struke u hrvatskoj javnosti, kao i o njezinom osuvremenjivanju. Održala je i dva predavanja za

članove osječkog sveučilišta – jedno o organizaciji i provedbi doktorskih studija u Sjedinjenim Državama, a drugo o razlikama u napredovanju sveučilišnih nastavnika u Hrvatskoj i Sjedinjenim Državama. Također je, u suradnji s Američkim kutkom Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku održala javno predavanje za knjižničare i studente informacijskih znanosti na temu knjižnica i umjetne inteligencije. Profesorčin je boravak na našem Odsjeku nedvojbeno pomogao, kako djelatnicima prilikom revizije diplomskog studija i ostvarivanju međuinstitucionalne suradnje, tako i knjižničarima i studentima u praćenju aktualnih trendova u struci te produbljivanju percepcije o istoj.

Borna Petrović

*Javno predavanje prof. Erdelez na temu Doktorski studiji u SAD-u
Fotografija preuzeta s mrežne stranice Odsjeka za informacijske znanosti*

Književna tribina Ksenije Banović u suorganizaciji Filozofskog fakulteta Osijek i DKolektiva

Književna senzibilizacija kao odgovor na društvo migracija

Migrantske krize postavile su stabilnim zajednicama puno pitanja, čak i ih i poljuljale u svojim uvjerenjima, no Ksenija Banović raznim inkluzivnim aktivnostima nastoji na njih odgovoriti.

Iako prosinac označava početak blagdansko odmora i udobnosti u vlastitom domu, dana 14. prosinca gđa. Ksenija Banović odlučila je ususret Svjetskom danu migranata (18. prosinca) okupljene na Filozofskom fakultetu svojevrsno prodramati, probuditi i potaknuti na djelovanje. Ideja susreta bila je predstaviti tribinu Književna senzibilizacija, koju gđa. Banović već godinama organizira u lokalnoj narodnoj knjižnici u Zagrebu kao dio književnog kluba. Kroz tribinu nastoji književnošću upoznati kulture migranata raznih zemalja s lokalnom zajednicom koja se s istima susreće, zajednicu osvijestiti o problemu ljudskih i migrantskih prava te dijalogu općenito, pa se tako kao goste na tribinama može čuti migrante, pravnike, autore, nakladnike itd. Projekt je započeo upoznavanjem azijskih i afričkih kultura, gdje je rat već dugogodišnji, a broj izbjeglica se povećava. Kao važan dio projekta istaknula je „Živu knjižnicu“, posudbu čovjeka i njegove osobne priče te glazbena druženja s afričkom zajednicom. No, u Osijeku se moglo čuti kako izbjeglice iz

Ukrajine, s kojima se Hrvatska, ali i Slavonija u posljednjih par godina blisko susrela, žive i doživljavaju svoju novu svakodnevnicu u novom domu. Osobnu priču sa zainteresiranima podijelila je Olga Ilinska, sveučilišna profesorica iz Ukrajine s adresom u Osijeku. Prisutne su bile i Natalija Havelka iz Centra za mir i nenasilje i ljudska prava koja je predstavila pravni aspekt migracija i prava te inicijalne probleme s kojima se izbjeglice susreću te Mirna Šostarko iz DKolektiva koja je naglasak

stavila na društvenu inkluziju izbjeglica i njihovo osnaživanje. Voditeljica je naglasila kako je integracija dvosmjernan proces te je uloga kulturnih medijatora iznimno velika u društvu. Književnost je spona između svih stranih svjetova i jezik razumljiv svima, te kako su narodne knjižnice važno mjesto diseminacije informacija. Tribina je zaključena stihovima pjesme Izbjeglice Briana Bilstonea iz koje izdvajam redak: „To su ljudi poput nas.“

Lucija Ilić

*Voditeljica i gošće tribine: prof. Sanjica Faletar, FFOS; prof. Olga Ilinska, izbjeglica iz Ukrajine; Mirna Šostarko, DKolektiv; Natalija Havelka, CMNLJP; Ksenija Banović (s lijeva na desno)
Autorica fotografije: Lucija Ilić*

Gostujuće predavanje Sabine Rako iz Sveučilišnog računskog centra

Obrada teksta u programskom jeziku R

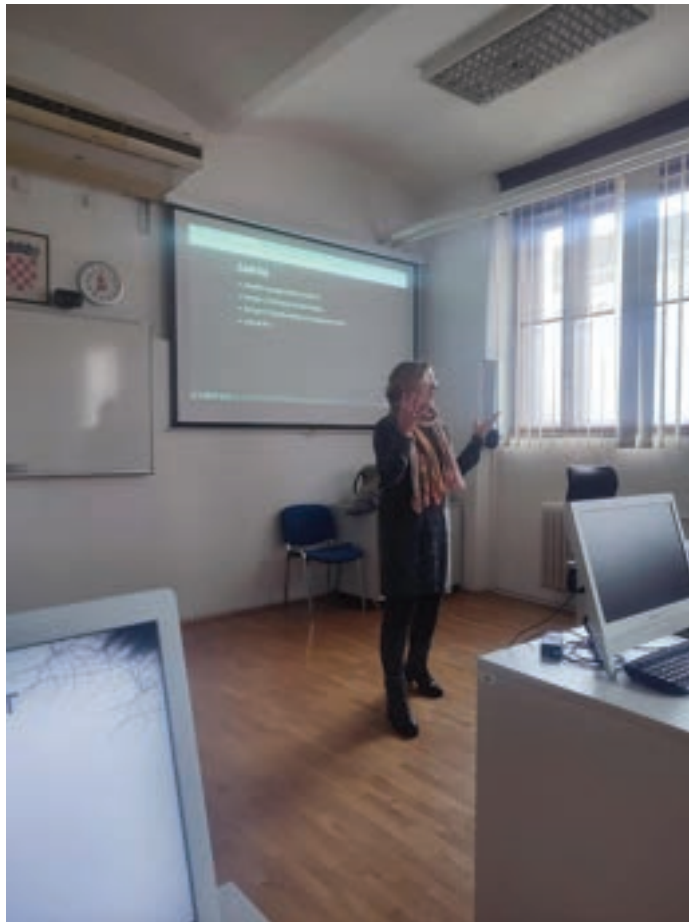
Studentima prve godine diplomskog studija Informatologije u sklopu kolegija Predmetno označivanje i pretraživanje održano je gostujuće predavanje na temu Obrada teksta u programskom jeziku R.

Dana 15. prosinca 2023. godine studenti prve godine diplomskog studija Informatologije imali su priliku sudjelovati u gostujućem predavanju koje je održala Sabina Rako, pomoćnica ravnatelja i predstojnica Sektora za razvoj i upravljanje uslugama u Sveučilišnom računskom centru (Srce). Predavanje je bilo organizirano u okviru vježbi iz kolegija Predmetno označivanje i pretraživanje kod izv. prof. dr. sc. Kristine Feldvari, a tema predavanja bila je Obrada teksta u programskom jeziku R. Tijekom predavanja, studentima je predstavljen programski jezik R, uz detaljno objašnjenje njegovih značajki i mogućnosti. Kolegica Rako prikazala je rad u okruženju R i R Studio Desktop, pružajući praktične primjere kako se R može koristiti za strojnu obradu teksta. Studenti su se aktivno uključili u različite zadatke, uključujući učitavanje potrebnih paketa, pripremu i pročišćavanje teksta, izradu obrnute datoteke, kreiranje matrice pojavljivanja s dodatkom težine i bez njege te jednostavne vizualizacije podataka. Praktični rad omogućio je studentima da povežu teorijska znanja stečena u kolegiju s realnim primjerima i izazovima u elektronskom okruženju. Kroz obradu teksta na engleskom i hrvatskom jeziku, studenti su istraživali razlike i potencijalne nedostatke hrvatskog jezika u automatizaciji pročišćavanja tekstova.

Rasprava tijekom predavanja obuhvatila je i mogućnosti stjecanja vještina za primjenu programskog jezika R te je pružila uvid u primjere iz nacionalnih arhiva, čime su studenti dobili bolju perspektivu o praktičnoj primjeni R u analizi i obradi teksta.

Ovo predavanje bilo je izuzetno korisno za studente, pružajući im ne samo teorijska znanja, već i praktične vještine koje će im koristiti u budućem profesionalnom radu.

Irena Poje

*Gostujuće predavanje Sabine Rako iz Sveučilišnog računskog centra
Autorica fotografije: izv. prof. dr. sc. Kristina Feldvari*

Gostujuće predavanje Sanje Bunić, knjižničarke u Knjižnicama grada Zagreba na kolegiju Informacijski izvori i službe

Konfliktne situacije u radu s knjižničnim korisnicima

Sanja Bunić je u svom izlaganju naglasila važnost razvijanja komunikacijskih vještina koje su od izuzetne važnosti za učinkovito upravljanje konfliktima u knjižničnom okruženju. Posebnu pažnju posvetila je tehnikama koje knjižničari mogu koristiti kako bi spriječili ili riješili konfliktne situacije, dajući vlastite primjere, te naglašavajući kako pravilna komunikacija može značajno utjecati na ishod i kvalitetu usluge koju knjižnice pružaju svojim korisnicima.

U ponedjeljak, 8. siječnja 2024. godine, Sanja Bunić iz Knjižnice grada Zagreba održala je predavanje o konfliktima u radu s knjižničnim korisnicima. Fokus je bio na komunikacijskim vještinama i strategijama za uspješno rješavanje konflikata, temeljenim na iskustvima i edukaciji iz 2017. i 2018. godine. U okviru kolegija Informacijski izvori i službe, studentima druge godine prijediplomskog studija Informatologije, knjižničarska savjetnica Sanja Bunić održala je izuzetno korisno predavanje pod naslovom Konfliktne situacije u radu s knjižničnim korisnicima. Predavanje je održano u ponedjeljak, 8. siječnja 2024. godine, od 17.35 do 19.05 sati. Ova edukacija bila je usmjerena na ključnu temu – komunikacijske vještine u radu s korisnicima, s posebnim naglaskom na upravljanje konfliktima. Sanja Bunić je u svom izlaganju naglasila važnost razvijanja komunikacijskih vještina koje su od izuzetne važnosti za učinkovito upravljanje konfliktima u knjižničnom okruženju. Posebnu pažnju posvetila je tehnikama koje knjižničari mogu koristiti kako bi spriječili ili riješili konfliktne situacije, dajući vlastite primjere, te naglašavajući kako pravilna komunikacija može značajno utjecati na ishod

i kvalitetu usluge koju knjižnice pružaju svojim korisnicima. Predavanje je bilo usklađeno s radionicom održanom od kraja 2017. do kraja 2018. godine, pod nazivom Radionica za rješavanje konfliktne situacije u Knjižnicama grada Zagreba. Ova radionica bila je ključna u pružanju knjižničarima alata za poboljšanje komunikacijskih vještina i učinkovitije nošenje sa stresom koji može nastati u svakodnevnim radnim situacijama. U sklopu predavanja, studenti

su imali priliku sudjelovati u raspravi o konkretnim primjerima konfliktne situacije s kojima se knjižničari često susreću. Raspravljalo se o izazovima poput odbijanja podmirivanja zakasnine, nadomještanja izgubljene ili uništene građe te komunikacije s osobama nasilnog ponašanja. Analizirani su različiti pristupi i strategije kako bi se ove situacije riješile na način koji je koristan za obje strane, uz održavanje profesionalnosti i poštovanja prema korisnicima.

Predavanje je pružilo uvide u tehnike rješavanja konflikata, a studentima je omogućilo da bolje razumiju kako se nositi s izazovima u radu s knjižničnim korisnicima. Kroz primjere i rasprave, studenti su stekli praktična znanja koja će im pomoći u budućim profesionalnim situacijama i unaprijediti kvalitetu usluge u knjižnicama.

Ena Stjepanović

*Sanja Bunić, gostujuće predavanje Konfliktne situacije u radu s knjižničnim korisnicima
Autorica fotografije: izv. prof. dr. sc. Snježana Stanarević Katavić*

Kako iskoristiti AI alate u budućem poslovanju?

Gostujuće predavanje Andreja Mlinarevića i Luke Buljana – CroAI Your Future Supercharged

Studenti su se upoznali s različitim AI alatima te načinom njihovog funkcioniranja. Naglasak je posebice bio na tome da studenti nauče kako koristiti pojedine AI alate za učenje u budućem poslovanju.

Andrej Mlinarević i Luka Buljan, osnivači i djelatnici tvrtke Prototyp
Fotografija preuzeta sa stranice Odsjeka za informacijske znanosti

U petak, 19. siječnja 2024. godine zaposlenici tvrtke Prototyp, Andrej Mlinarević i Luka Buljan, održali su izvanredno predavanje studentima druge godine prijediplomskog studija na Odsjeku za informacijske znanosti. Predavanje pod nazivom CroAI Your Future Supercharged upoznalo je studente sa širokim spektrom upotrebe AI alata uz vrlo zanimljive i konkretne primjere. Predavanjem Andreja Mlin-

arevića i Luke Buljana pod nazivom CroAI Your Future Supercharged studenti druge godine prijediplomskog studija Informatologije proširili su znanje s kolegija Oblikovanje mrežnih stranica kod izv. prof. dr. sc. Tomislava Jakopeca, upoznali se s različitim AI alatima te načinom njihovog funkcioniranja i ispunjavanja različitih svrha. Naglasak je posebice bio na tome da studenti nauče kako koristiti pojedine AI alate za

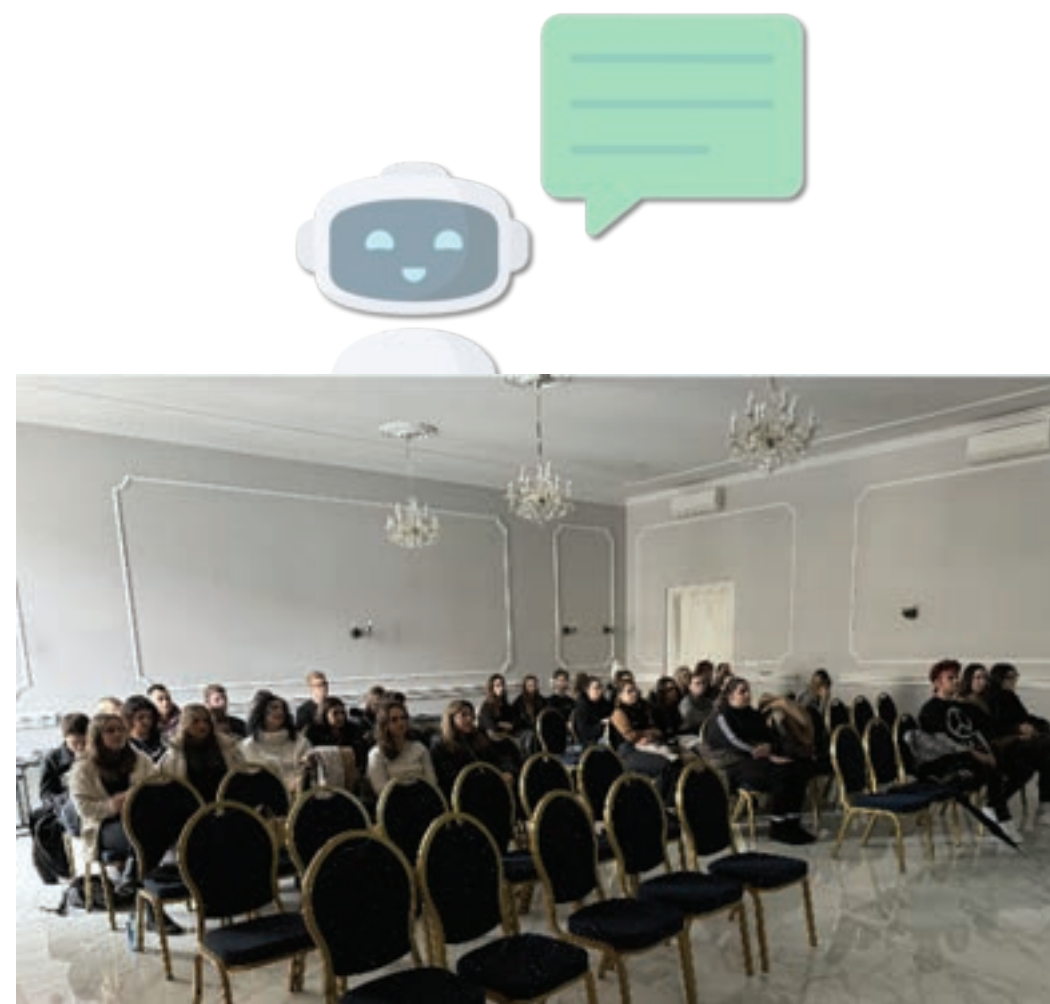
učenje u budućem poslovanju. Luka Buljan, kao glavni mobile developer u tvrtki Prototyp i Andrej Mlinarević, dizajner u istoj tvrtki pokušali su nam približiti kako etički koristiti AI alate, naglašavajući kako nam AI alati mogu pomoći u budućem poslovanju, međutim, također kako moramo znati kako ih koristiti izbjegavajući kršenje autorskog prava, zlouporabu na internetu, vjerovanje u sve informacije koje nam AI alat nudi i slično.

Pritom su naveli i kako koriste AI alate ne samo za, primjerice, pisanje programskog koda na poslu, već i za unaprjeđenje AI tehnologija koje su od velike koristi za razvoj usluga koje se pružaju u tvrtki Prototyp, koja se inače bavi razvijanjem softvera i razvojnim programiranjem s posebnim fokusom na dizajn korisničkog iskustva i mobilnih aplikacija, kao i testiranje prototipova. Za organizaciju predavanja zaslužan je CroAI Association (Hrvatska udruga za

umjetnu inteligenciju), a Udruga ističe da je upravo i zajednički cilj Prototypa i CroAI Associationa promoviranje i primjena umjetne inteligencije u poslovanju s društvenog, etičkog i računalnog aspekta. Samim time, na dnevnoj razini pokušavaju učiniti umjetnu inteligenciju što pristupačnijom te ju testirati u svom punom potencijalu, primjenjujući vlastite računalne vještine koje su naučili na našem fakultetu ili privatno te pronalazeći programska rješenja

za oblikovanje sadržaja. Prema tome, pokazali su nam ljepote AI alata kroz njihove prednosti i nedostatke, pokazujući studentima kako je svijet IT-ja i dalje pun neistraženih rješenja koje bi studenti, kao budući djelatnici u informatičkim tvrtkama mogli otkriti i razvijati, budući da su studenti informacijskih znanosti i drugih srodnih znanosti potencijalni inovatori koji imaju veliki potencijal za to.

Lea Mihaljević

Studenti Odsjeka za informacijske znanosti na gostujućem predavanju
Fotografija preuzeta sa stranice Odsjeka za informacijske znanosti

Gostujuća predavanja i predavanja u informacijskim ustanovama u Osijeku

Primjeri dobre prakse upravljanja zbirkama u informacijskim ustanovama

Studenti prve godine diplomskog studija informatologije u sklopu kolegija Upravljanje zbirkama u informacijskim ustanovama imali su priliku čuti iz prve ruke o zbirkama u različitim informacijskim ustanovama, i to u obliku gostujućih predavanja na fakultetu, online ili odlaskom u ustanovu.

Dana 9. travnja 2024. gostujuće predavanje održala je Jannica Heinström na temu Serendipity as chaos or discovery – exploring the role of personality and sense of coherence. Isti dan, dr. sc. Gordana Gašo, viša knjižničarka u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Osijeku, održala je predavanje na temu Digitalni repozitoriji (autorskoppravna pitanja, iskustva iz prakse). Studentima je pojašnjen pojam otvorenog pristupa znanstvenim informacijama, zakonitost vezana uz otvoreni pristup i autorsko pravo i srodna prava u znanstvenom izdavaštvu. Osim toga, na praktičnom su primjeru studenti upoznati s institucijskim repozitorijem Filozofskog fakulteta gdje su imali zadatak pohrane radova. Nadalje, 11. travnja, knjižničarska savjetnica za nabavu e-izvora mr. sc. Alisa Martek iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice održala je predavanje Nabava elektroničkih izvora znanstvenih i stručnih informacija. Tim su predavanjem studenti dobili uvid u nabavu elektroničkih izvora u NSK, predstavljen im je projekt Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e izvori te su navedeni neki od izazova koji se javljaju kod pregovaranja s izdavačima te kako se s njima suočiti. Posjet Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek bio je organi-

ziran 16. travnja, a studentima je ondje viši knjižničar Srđan Lukačević održao predavanje o izgradnji zbirke u Knjižnici, načinima nabave i općenito organizaciji i poslovanju jedne narodne, gradske knjižnice. 30. travnja studentima je online predavanje održala Jasmina Kenda, koordinatorica Koordinirane nabave građe u Knjižnicama Grada Zagreba. Temom Izgradnja i vrednovanje knjižničnih zbirki, objašnjena je izgradnja i evaluacija zbirke u KGZ-u. Pruženi su prednosti i nedostaci koordinirane nabave te je objašnjeno na koji način se knjige raspoređuju u mreži

KGZ-a na primjerima. Osim toga, studenti su čuli neke zanimljivosti o posudbenim navikama korisnika ovih knjižnica. 7. svibnja studenti su posjetili Muzej Slavonije gdje im je viša kustosica Andreja Šimičić održala predavanje Upravljanje muzejskom zbirkom: primjer Muzeja Slavonije. Studentima su objašnjeni načini nabave u Muzeju te su navedeni primjeri predmeta. Osim toga, pojašnjeno je izlučivanje muzejske građe i dokumentacije i etički kodeks za muzeje.

Irena Poje i Borna Petrović

Prof. Jannica Heinström sa Sveučilišta u Oslu na gostujućem predavanju
Autorica fotografije: prof. dr. sc. Sanjica Faletar

Gostujuće predavanje o važnosti interdisciplinarnog znanstvenog pristupa restauraciji i konzervaciji kulturne baštine

Uloga tehnologa u zaštiti kulturnog nasljeđa

U samom predavanju bilo je riječi o ulozi tehnologa u zaštiti kulturnog nasljeđa, tj. na koje sve načine znanstveni pristup može doprinijeti uspješnijoj i detaljnijoj karakterizaciji samih materijala objekata kulturnog nasljeđa i kako se interdisciplinarno, holistički može pristupiti restauraciji i konzervaciji kulturnog nasljeđa kako bi se sačuvalo nešto od neprocjenjivog značaja za civilizaciju kojoj pripadamo.

U sklopu kolegija Upravljanje očuvanjem i prezentacijom kulturne baštine na prvoj godini dvopredmetnog diplomskog studija Informatologije dr. sc. Bojan Miljević, viši znanstveni suradnik s Tehnološkog fakulteta Novi Sad, održao je 31. svibnja 2024. gostujuće predavanje pod nazivom „Uloga tehnologa u zaštiti kulturnog nasljeđa”. Predavanju su prisustvovali i studenti povijesti umjetnosti te kolege iz Konzervatorskog odjela u Osijeku. Dr. sc. Miljević svojim je predavanjem predstavio rad Laboratorije za ispitivanje materijala u kulturnom nasleđu te naglasio kako su materijali od kojih su sačinjeni primjerci pokretnog i nepokretnog kulturnog nasljeđa izloženi zubu vremena, odnosno propadanju. Ti se materijali ispituju nedestruktivnim ili minimalno invazivnim metodama i tehnikama kako bi se utvrdio sastav i struktura materijala, kao i vrsta i stupanj degradacije nekog djela kulturnog nasljeđa. Također, rezultati takvih istraživanja koriste će budućim generacijama kao neka vrsta povijesne dokumentacije o samom umjetničkom ili arheološkom djelu. U samom predavanju bilo je riječi o ulozi tehnologa u zaštiti kulturnog nasljeđa, tj. na koje sve načine znanstveni pristup može doprinijeti uspješnijoj i detaljnijoj

karakterizaciji samih materijala objekata kulturnog nasljeđa i kako se interdisciplinarno, holistički može pristupiti restauraciji i konzervaciji kulturnog nasljeđa kako bi se sačuvalo nešto od neprocjenjivog značaja za civilizaciju kojoj pripadamo.

Tekst preuzet sa stranice Filozofskog fakulteta u Osijeku

dr. sc. Bojan Miljević na gostujućem predavanju
Autorica fotografija: dr. sc. Ines Horvat

USPJEŠNI STUDENTSKI RADOVI

Svake godine, pa tako i ove, brojni studenti s našeg Odsjeka uspješno završe svoje prijediplomske i diplomske studije s vrlo zanimljivim i kvalitetnim završnim i diplomskim radovima. Ti su radovi odraz višegodišnjeg marljivog rada i prikupljanja znanja, a u nastavku donosimo diplomske radove triju studenata koje su njihovi mentori odlučili javno pohvaliti.

Studentica Klara Krnjaković svoj je diplomski studij uspješno završila obranom rada na temu „Predmetno označivanje umjetničkih slika putem korisničkih oznaka na Instagramu“ pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Kristine Feldvari.

Sažetak

S obzirom na informacijsku preopterećenost u kojoj se danas nalazimo i povećano korištenje društvenih mreža, pojavljuje se potreba za inovativnijim načinima pristupa i organizacije informacijama te njihovog označivanja. Za razliku od tradicionalnog predmetnog označivanja, jedan od novijih načina je upotreba korisničkog označivanja sadržaja. Na društvenim mrežama, poput Instagrama, korisnici često vizualne izvore označavaju oznakama (engl. tags). Takav način označivanja sve je popularniji i potrebniji za lakšu organizaciju i pretraživanje mrežnih izvora, pretežno vizualnih. U prvom, teorijskom dijelu rada objašnjeni su osnovni koncepti tradicionalnog predmetnog označivanja te njegova dva koraka – određivanje očemnosti (o-čemu-govori dokument) te prevođenje u termine za predmetno označivanje. Objašnjene su sličnosti i razlike između tradicionalnog predmetnog označivanja i ko-

risničkog označivanja te predmetnog označivanja tekstualnih informacijskih izvora i vizualnih izvora, pri čemu se kod vizualnih izvora posebna pozornost pridaje analitičkom pristupu E. Panofsky te dvama pojmovima – isness (što-jeto-o-čemu dokument-govori) i ofness (od-čega-se-nešto-sastoji). U istraživačkom dijelu rada proveden je radni zadatak na uzorku od 50 slika s Instagram stranica pet muzeja iz glavnih gradova europskih država te sadržajna analiza polu-strukturiranog intervjua. U istraživanju su sudjelovala tri studenata sa studija Povijesti umjetnosti, tri studenata sa studija Informatologije, stručnjak s područja knjižničarstva te stručnjak s područja povijesti umjetnosti. Cilj istraživačkog djela rada jest utvrditi kategorije korisničkih oznaka (engl. hashtagova) koje su dodijeljene umjetničkim slikama s Instagrama stranica muzeja i njihovu zastupljenost u uzorku te utvrditi razlike u frekvencijama između korisničkih oznaka dodijeljenih od strane muzeja, stručnjaka i studenata s obzirom na različito iskustvo i obrazovanje u području umjetnosti i znanje u predmetnom označivanju. Također, istraživanjem se nastoje utvrditi razlozi, motivacije i razmišljanja prilikom dodjeljivanja korisničkih oznaka. Rezultati su

pokazali kako je najzastupljenija kategorija kojoj pripadaju dodijeljene oznake kod svih skupina ispitanika kategorija isness, a najmanje zastupljena kategorija očemnost. Otkrivene su i dvije nove kategorije koje koriste isključivo muzeji, a to su „promocija i turizam muzeja“ koju koriste gotovo jednako kao kategoriju isness i „promocija muzeja na društvenim mrežama“. Razlika u kategorijama je uočena jedino kod studenata Informatologije koji najviše oznaka dodjeljuju kategorijiofness, a najmanje kategoriji isness. Rezultati mogu pomoći muzejima u boljem označivanju slika na Instagramu, čime se poboljšava dostupnost i pretraživost umjetničkih zbirki te promocija muzeja i kulturne baštine.

Studentica Anja Labak, pod vodstvom doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca, napisala je diplomski rad na temu „Elementi digitalne pristupačnosti na .hr domenima“, kojim je uspješno završila diplomski studij.

Sažetak

Svrha ovog rada je definirati pojam digitalne pristupačnosti i predstaviti istraživanje digitalne pristupačnosti provedeno na registru početnih stranica .hr domene u siječnju 2024. godine. Cilj rada je prikazati i is-

tražiti u kojoj se mjeri početne stranice .hr domene pridržavaju WCAG smjernica za digitalnu pristupačnost. U teorijskom dijelu definira se digitalna pristupačnost, detaljnije se opisuju njene komponente, smjernice i alati za analizu. U radu se analiziraju i prethodna istraživanja na temu digitalne pristupačnosti, kako bi se došlo do alata koji se najčešće koriste za analizu i da se dobije uvid u stanje u drugim državama. U istraživačkom dijelu analizirala se digitalna pristupačnost pomoću alata Google Lighthouse. Arhitektura Google Lighthouse-a je detaljno opisana kao i njegove provjere digitalne pristupačnosti. Za potrebe istraživačkog rada, Google Lighthouse je prilagođen kako bi uspješno analizirao 95.153 .hr domena uz pomoć Python, JavaScript i PHP programskih jezika. Podatci koji su rezultirali analizom programa pohranjeni su u bazu podataka, te su analizirani pomoću SQL sustava za upravljanje relacijskim bazama podataka. Na kraju rada, izneseni su glavni ishodi istraživanja te se raspravlja o krajnjim rezultatima i zaključcima. Glavni rezultat istraživanja digitalne pristupačnosti nad .hr domenom je da se mrežne stranice ne pridržavaju u potpunosti WCAG smjernica. Kao ishod istraživanja predlaže se pomnije praćenje zastupljenosti digitalne pristupačnosti kao i korištenje različitih alata za njezinu analizu.

Student Ivor Bilonić, pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Borisa Bosančića, također je uspješno okončao svoj diplomski studij obranom diplomskog rada pod naslovom „Glazbena ontologija“.

Sažetak

Svrha ovog rada je razvoj prototipa računalne ontologije u domeni glazbe s ciljem prikazivanja mogućnosti koje ona pruža glazbenicima i drugim korisnicima. Teorijski dio rada obuhvaća uvod u koncept semantičkog weba te pregled tehnologija korištenih u njegovom razvoju. Nadalje, predstavljena je evolucija ontologija, od njihovih korijena u Aristotelovoj filozofiji do suvremenih računalnih ontologija, uz različite definicije i konkretne primjere brojnih ontologija iz domene glazbe. Teorijski dio zaključuje se pregledom glazbene domene i kontekstualizacijom različitih glazbenih elemenata koji se pojavljuju u glazbenoj ontologiji razvijenoj u sklopu ovog rada.

Praktični dio rada započinje iznošenjem tehničkih informacija o glazbenoj ontologiji te se nastavlja detaljnim opisom procesa njezina razvoja. Opis izrade ontologije uključuje tekstualne i slikovne primjere deklaracija klase, objektnih svojstava, anotacijskih svojstava, svojstava tipova podataka, instanci te prikaz mogućnosti ontologije za interferenciju znanja, testiranu automatskim zaključivanjem i SPARQL upitima. Ontologija izrađena u sklopu ovog rada potvrđuje hipoteze postavljene u radu da glazbena ontologija može pomoći pri kategorizaciji instrumenata, filtriranju glazbenih djela prema glazbenim elementima koje koriste, analizi glazbenih djela, pronalaženju glazbenih primjera i otkrivanju koncepata za praktičnu uporabu u glazbenom kontekstu.

Književna prevoditeljica i knjižničarka Ksenija Banović s nama je podijelila fragmente svoga života i djela

Intervju sa Ksenijom Banović

Ksenija Banović književna je prevoditeljica s bugarskog na hrvatski jezik te knjižničarka. Svoje obrazovanje stjecala je na Odjelu za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Zagrebu te na Sofijskom sveučilištu „Sv. Kliment Ohridski“. Koordinatorica je raznih projekata, suautorica brojnih izložbi. Nositeljica je književne nagrade Pero te član mnogih društava između kojih i Društva hrvatskih književnih prevodilaca.

1. Želim Vam zahvaliti što ste pristali na intervju te na odvojenom vremenu. Čitateljima možda i nije poznata činjenica da ste svoj akademski status stjecali i u Bugarskoj, na Sofijskom sveučilištu. Možete li nam ukratko prepričati kako ste se odlučili ići tim putem te opisati vaše iskustvo studiranja u inozemstvu?

Kao studentica Kroatistike na zagrebačkom Filozofskom fakultetu na trećoj sam godini trebala odabrati slovenski ili makedonski jezik kao izborni kolegij. S obzirom na to da sam rođenjem Bosanka, govorom štokavka oslonjena na turcizme, prirodan izbor bio je makedonski. Slovenski mi je dan danas jednako nerazumljiv kao i češki. I taj me je makedonski odveo do drugog izbornog kolegija – bugarskog jezika. Za zimski seminar učenja bugarskog jezika moji kolege nisu se baš trgali, pa sam tu mogućnost obiju prihvatala, otisnula se u Bugarsku davne 1999., bez ikakva predznanja o kulturi, jeziku i običajima. I dogodila se ljubav na prvi sluh. A i na vrijeme sam shvatila da se bugarskim jezikom nitko ne bavi već trideset godina i da sam sama u toj niši.

2. Mogućnost studiranja stra-

*Književna prevoditeljica i knjižničarka Ksenija Banović
Fotografija: Ksenija Banović, privatna arhiva*

nog jezika povlači činjenicu da ga tečno govorite. Biste li rekli da ste bili drugačije prihvaćeni u društvu s obzirom na to da niste izvorni govornik bugarskog i mislite li da ljudi imaju drugačiji stav prema izvornim i neizvornim govornicima nekog jezika?

Jezik ne možete učiti iz rječnika i gramatika, jezik se mora upijati na licu mjesta. Inače zvučite drveno i previše učeno, neprirodno. Moj bugarski, naučen na studiju u Zagrebu iz vrlo zastarjelog srpsko-bugarskog rječnika, zvučao je, kad sam progovorila

u Bugarskoj, kao da se sâm Šenoa upravo probudio, rekavši „evo me, sidoh sa planinah“. To je, naravno, izazvalo simpatije, ali i podsmjeh izvornih govornika. Brzo sam svladala suvremeni govor i žargon, slušajući bugarski rap i hip-hop, upijajući jezik svakodnevice, ulice, kroz medije, vijesti... ipak sam na kraju progovorila kao suvremeni Bugari, donekle zamaskirala i naglasak stranca, ali kimanje glavom bi me uvijek odalo. Jer Bugari kimaju glavom za da i ne u suprotnom smjeru od nas i ostatka svijeta.

3. Zanimljiva je i činjenica da ste književna prevoditeljica s bugarskog jezika, ali i knjižničarka. Na koje načine povezujete te grane, odnosno koje bi aktivnosti, osim književnog prevođenja, uključivalo Vaše zanimanje?

Radni dan u knjižnici uvijek je dinamičan, osobito kad se potrudite mjesto knjižnice učinite mjestom ugodnim za boravak. Da bi posudba bila na razini, morate stalno osmišljavati aktivnosti i taktike kako ne samo privući korisnike, nego ih i nagovoriti na čitanje. A to se odnosi i na književno prevođenje. I tekst koji čitate, ako je preveden sa stranoga jezika, morate učiniti mjestom ugodnim za boravak, čitatelj se ne smije sapletati o nespretno jezične konstrukcije, naprotiv, mora ploviti njime kao da je napisan na jeziku koji je čitatelju izvorni. Prevoditelj je tu razapeti između dvije krajnosti jer mora biti – s jedne strane vjeran izvorniku, s druge – u duhu jezika. Nakon slanja prijevoda izdavaču, u meni se opet poklapaju uloge knjižničarke i prevoditeljice u smislu nagovora na čitanje. Šteta je da nakon višemjesečnog mukotrpnog rudarenja po tekstu prijevod prođe ispod radara i leži na skladištu. Treba nagovoriti novinare, kritičare i publiku da bugarske autore čitaju, da o njima pišu i šire preporuke dalje.

4. Kako biste danas opisali jedan idealan (radni) dan, imate li neku rutinu ili ste više avanturistični i spontani? Čime se volite baviti u slobodno vrijeme?

Nisam nikada razmišljala baviti se isključivo književnim

prevođenjem. S obzirom na to da je to samotnjački posao, ne vidim se kako unutar četiri zida, bez kontakta s drugim ljudima, iz dana u dan brusim tekst. Pre društvena sam za taj tip posla, mada je i kombiniranje književnog prevođenja kao hobija s redovnim poslom i šestosatnim radnim vremenom dosta zahtjevno i traži višemjesečna odricanja od društvenog života kad se radi na prijevodu romana od četrstotinjak stranica. Do sada sam uspijevala isključivo zbog podrške koju imam u obitelji. Maštam ipak o tome da se sa svakim novim prijevodom otisnem u kakvu rezidenciju za prevoditelje na mjesec dana, ali morat ću ipak pričekati da mi klinci još malo odrastu. I to bi bio moj idealan radni dan. Bez kućansko-egzistencijalnih svakodnevnih briga, spremanja i odlaska na posao, opušteno, već ranim jutrom, svježa i naspavana uranjati u tekst i boraviti u njemu kontinuirano satima. Potom šetati nepoznatim područjem, bilo da je to prirodni ambijent ili kakvo selo u bugarskim planinama ili nepoznatim gradom, ako se rezidencija nalazi u nekoj drugoj državi, npr. na Baltiku. Najzanimljivije su mi rezidencije u kojima istovremeno borave i drugi prevoditelji, pa se uvijek možeš podružiti i razmijeniti iskustva i mišljenja sa zanimljivim ljudima iz drugih kultura dok kuhate, recimo, zajedničku večeru.

5. Sredinom prosinca 2023. godine imali smo priliku na Filozofskom fakultetu u Osijeku poslušati tribinu na temu Ukrajine, izbjeglica i književne senzibilizacije spomenutih. Je li Vam ovo prvi susret s temom izbjeglica ili već

imate iskustva u tom području?

Ubrzo nakon što su u mome zagrebačkom kvartu, Dugavama, otvorili prihvatilište za tražitelje azila i izbjeglice, bivši željeznički hotel Porin, uvidjela sam da sa strahom i nepovjerenjem prolazimo jedni pored drugih. A strah potječe iz nepoznatoga. Poželjela sam pružiti priliku novopridošlim susjedima da nam približe kulturu iz koje dolaze, ali i osobne priče s razlozima zbog kojih su odlučili pronaći pribežište baš ovdje kod nas. Bilo mi je najlakše prizvati publiku kroz književno uobličene priče o Siriji, Afganistanu, Nigeriji... i to u gradskoj knjižnici kao jedinog kulturnoj ustanovi u kvartu od 11 000 ljudi, jer književnost jest moj medij, a knjižnica najugodnije mjesto. I tako sam počela sa „književnom senzibilizacijom“. Ali nečija osobna priča ipak je ono što najlakše u nama budi empatiju jer upravo tada pomislimo „Pa, to smo mogli biti mi“ ili „ne tako davno to i jesmo bili mi“. Nekoliko gostiju tog programa, nakon tribine uspjeli su pronaći nove kanale druženja, učenja hrvatskog ili čak posao. Ali to je program koji ipak počiva na volontiranju i kojemu je ipak potrebno puhnuti jače u jedra u vidu institucionalne potpore.

6. Smatrate li da je vaša uloga u društvu, osvrćući se na razna poznanstva, imala utjecaj na odjek književne senzibilizacije ili je to poduhvat otvoren svima s sličnim idejama i željama, a koji tek ulaze u svijet društvenog aktivizma?

Parafrazirat ću izreku „Niko nije manje učinio od onoga koji

je mogao učiniti barem nešto, a nije učinio ništa“. Ne možemo mijenjati svijet. Ne možemo dizati revolucije. Ali svatko od nas može pomoći barem jednoj osobi. Često smetnemo s uma da je integracija dvosmjerni proces. Mi očekujemo od drugih da se prilagode našoj kulturi. Ali pri tom im zaboravimo prenositi vrijednosti našeg društva, kao da se one same po sebi podrazumijevaju. Možemo si to lakše predložiti zamislimo li sebe katapultirane u arapsko društvo, u kojemu bismo, bez obzira na stečena znanja i vještine, za početka bili elementarno nepismeni. Jer ne samo da ne znamo jezik, ne poznajemo ni pismo. O privikavanju na stranu kulturu, bez nekoga tko će nas kroz nju voditi, da govorim.

7. U jednom podcastu spomenuli ste kako je književnom prevoditelju bitno uroniti u kulturu i običaje naroda govornika nekog jezika. Mislite li da određeni jezik s povećanom popularnošću i raširenošću, gubi tu kulturnu pozadinu i postaje samo nužno sredstvo zajedničke komunikacije?

Kao što sam spomenula, za književno prevodenje nisu dovoljni rječnik, pravopis i gramatička pravila. Jer bismo frazeme, primjerice, prevodili doslovno. Pa u prijevodu ne bi tele gledalo u šarena vrata, nego svinja u željeznicu. Osim toga, prevoditelj poput hodača na žici mora dobro održavati ravnotežu i u objašnjavanju kulturnih realija ne pretjerivati s fusnotama. Jer fusnota je, rekao bi Umberto Eco, „ratifikacija neuspjeha“. A jezik, koliko god bio rasprostranjen, u sebi čuva svoje i samo svoje specifičnosti. Duboki zaron u

kulturu i običaje nezaobilazan je jer kako moj omiljeni bugarski pisac, Georgi Gospodinov kaže, „kultura, jezik i književnost najjače su identitetsko ljepilo“

8. Dobitnica ste i raznih nagrada, poput „Pera.“ Biste li rekli da veći značaj u Vašem životu imaju nagrade i priznanja raznih društava ili možda osobni dojmovi pojedinaca i grupa koje ste dotaknuli ili im na bilo koji način pomogli?

Nagrade gode, dobiješ potvrdu da je tvoj rad i trud primijećen, da te struka priznaje. Ali godi i kad mi prijatelj pošalje fotku iz busa putnika koji čita neki od mojih prijevoda, poziv književnog kluba koji čita moje prijevode da sudjelujem u razgovoru jer ih zanima i kontekst nastanka djela, kakav je bio osobni kontakt s autorom ili autoricom ili kako se to djelo čita i prolazi u Bugarskoj. Najveću potvrdu dobila sam prošle godine na Festivalu svjetske književnosti, na gostovanju Georgija Gospodinova. Naime, organizator Seid Serdarević, glavni urednik Frakture, pozvao je prisutne da pljeskom pozdrave goste, pisca Gospodinova i moderatora Miljenka Jergovića. Ali kad je spomenuo i mene kao glas Georgija Gospodinova na hrvatskom, prolomio se takav pljesak na koji je i sâm Gospodinov, kasnije mi je priznao, bio pomalo ljubomoran.

9. Moram Vas pitati jedno škakljivo pitanje: koji Vam je jezik draži, hrvatski ili bugarski? Ili možda neki treći ulazi u priču najdražeg?

U bugarskom jeziku osjećam se nekako ugodno, ušuškano, kao kad pokisnete do gole kože

i onako promrzli, presvućete se u kakvu mekanu vestu od angora. A to je zbog silnih umajenica koje Bugari koriste, pa ti se čini da svemu tepaju, kad npr. kažu „soba mi je suhička, toplička i svetlička“; zbog toga što se svemu veseli i sve čestitaju, pa ćeš nerijetko čuti „čestite cipele“, u smislu „sretne ti nove cipele“. Naj sretnija sam što si zapravo kroz poznavanje bugarskog mogu rastumačiti etimologiju mnogih hrvatskih riječi. Što to znači? To, da je upravo bugarski zadržao najviše staroslavenske osnove od svih slavenskih jezika. Pa, sad kad znam da se rođa na bugarskom kaže „štrkel“, znam i zašto su nam nože štrkljave. A kako je slovo na bugarskom „bukva“, jasno vam je otkud dolazi „bukvar“, zašto kažemo „bukvalno“ i zašto nekome „čitamo bukvicu“. U bugarskom jeziku osjećam se kao kap vode na dlanu. A u hrvatskom – kao kap u moru.

10. Na samom kraju, voljela bih kada biste našim čitateljima ostavili jedno zrnce mudrosti – o čemu god želite. 3, 4, sad!

Evo, za kraj misao Georga Bernarda Shawa kojom se vodim kroz život: „Ljudi uvijek krive okolnosti za ono što jesu. Ne vjerujem u okolnosti. Ljudi koji uspijevaju u ovome svijetu su ljudi koji ustaju i traže okolnosti koje žele, a ako ih ne mogu pronaći, onda ih stvaraju.“

Lucija Iličić

Osim na brojnim izvannastavnim aktivnostima, naše kolege možemo pronaći i na popisu nagrađenih studenata našega Fakulteta – kako za uspjeh, tako i za izvannastavne aktivnosti.

Intervju s nagrađenim studentima Bornom Petrovićem i Marijom Milošević

Student Borna Petrović i studentica Marija Milošević tijekom svog studiranja nagrađeni su brojnim pohvalama kao što su Dekanova nagrada, summa cum laude i cum laude. Student Borna nagrađen je pohvalom cum laude, a studentica Marija je dobila Dekanovu nagradu i summa cum laude tijekom svog studiranja. Studenti su svojim iznimnim trudom i radom postigli izvrstan uspjeh te su svojom marljivošću pokazali veliko zanimanje za studiranje.

Fotografija: Borna Petrović, privatna arhiva

Za početak Vam se želim zahvaliti na sudjelovanju u ovom intervjuu.

1. Ovaj intervju započela bih s pitanjem što Vas je motiviralo da upišete prijediplomski studij Informatologije na našem fakultetu?

BORNA: Zapravo sam ga upisao potpuno slučajno i neplanirano. Prvo sam htio u Zagrebu upisati Latinski i Grčki, koji su mi bili najdraži predmeti u srednjoj školi, međutim, kako sam shvatio da se od toga baš neću financijski situirati u životu, počeo sam gledati Engleski i Njemački kod nas, pa sam kasnije razmišljao o Engleskom i Hrvatskom. Onda sam odlučio da se ne želim ograničiti na isključivo jezike pa sam gledao što se još može upisati na našem fakultetu i vidio sam da postoji Informatologija

ja, za koju sam tada prvi put i čuo. Pogledao sam izvedbeni program, shvatio da se radi o nečemu sličnome nekadašnjem Knjižničarstvu i u par minuta odlučio da ću ići na Engleski i Informatologiju. I tako je i bilo.

MARIJA: Svidio mi se taj smjer jer pruža određenu razinu širine, a kako se tada, sa svojih 18 godina, nisam mogla pronaći u nekom konkretnom području, odlučila sam pružiti priliku informatologiji primarno iz razloga što su se kolegiji činili zanimljivi.

2. Koju ste srednju školu pohađali? Kada ste upisali studij, jeste li znali što Vas očekuje, kakva ćete znanja i vještine steći, koje sve poslove možete obavljati nakon ovog studija? Jeste li već nakon srednje škole znali čime biste se voljeli baviti u budućnosti?

BORNA: Išao sam u Klasičnu gimnaziju u Osijeku. U srednjoj sam školi bio isključivo orijentiran na jezike i, učeći tada njih pet, uvjeren da ću se u životu baviti jezikoslovljem, bilo kao profesor, bilo kao prevoditelj. Kada sam upisivao studij, pretpostavio sam da ću s Informatologijom moći raditi u knjižnici, ali nisam znao da je to puno šire područje koje

Fotografija: Marija Milošević, privatna arhiva

nudi jednako široke mogućnosti zapošljavanja. Nisam imao neku predodžbu što bi me moglo očekivati na studiju, ali mi se brzo to sve iskristaliziralo i shvatio sam da je to za mene.

MARIJA: Pohađala sam opću gimnaziju te kako je gimnazija škola s puno predmeta koji omogućuju široko znanje učila sam svaki predmet podjednako pa sam tako i imala odbojnost prema svakom tom predmetu jer mi se niti jedan predmet nije svidio pa tako se i nisam vidjela u budućnosti s nekim točno određenim poslom. Tako sam za studij odlučila postaviti listu fakulteta koji su mi trebali pružiti novinu u životu pa sam tako sasvim slučajno naišla i na informatologiju. Kada sam upisala studij, mogu reći da sam

došla s minimalno predznanja o tome kako je uopće koncipiran taj smjer, što se sve može raditi i slično te sam tako tek na prvoj godini saznala da se na diplomskom dijeli na više smjerova, a kasnije se upravo to pokazalo dodatnim benefitom.

3. Što Vas je u ovih nekoliko godina motiviralo na učenje i sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima?

BORNA: Prvu sam godinu cijelu odslušao online i tada se nisam uključivao ni u što, čekao sam kao i svi da pandemija završi i da se sve vrati u normalu. Drugu sam godinu proživio ono što sam trebao u prvoj, a s nekim konkretnim izvannastavnim radom sam krenuo na trećoj godini kada su me profesorice Erl Šafar i Lubina pozvale da sudjelujem na LIDA-i s njima. Napisali smo rad, izložili poster, a iduće sam godine kod njih počeo držati demonstrature iz tri kolegija i nastavili smo provoditi istraživanja, sudjelovati na skupovima i sl. Ove godine s prof. Faletar, Feldvari, Katavić, Mićunović i Petr Balog provodim još par istraživanja. Iako su radovi objavljeni u suautorstvu s profesorima jako dobra stvar za imati u životopisu, mislim da je tu puno bitnija neka intrinzična motivacija s kojom mi je ovo već gotovo postalo kao hobi. Lijepo je znati da si došao do nekog novog otkrića i da netko cijeni tvoj rad.

MARIJA: S obzirom da sam uvijek bila odlična učenica, nije mi bila potrebna neka dodatna motivacija, već je kod mene to više bila stvar navike. Također, gradivo nikada nije bilo toliko nesavladivo i neshvatljivo, jedi-

no je nekada bilo previše gradiva, ali i to se riješi ako se počne učiti na vrijeme (ili ako se cijelu noć ne spava, ovisi tko kako funkcionira). Što se tiče sudjelovanja u izvannastavnim aktivnostima, takve aktivnosti za mene su predstavljale stjecanje novih iskustava, druženje s drugim ljudima i razmjenu iskustva.

4. Što biste izdvojili kao ključnu komponentu koja nekog studenta čini uspješnim u studiranju? Koje karakteristike, po Vašem mišljenju, posjeduje uspješan student?

BORNA: Opet kažem, pored toga što je glavna motivacija dobra ocjena (i ne morati izlaziti na ispite kada sve kolokviraj, slobodna ljeta i sl.), mislim da puno pomaže upisati studij kojeg zapravo voliš, u polju koje te zanima. Na taj način ti i one najdosadnije obaveze ne padnu toliko teško koliko bi na nekom drugom fakultetu.

MARIJA: Kao ključnu komponentu koja nekog studenta čini uspješnim u studiranju je definitivno upornost. Samo treba biti uporan i što manje odustajati od svojih zacrtanih ciljeva. Za karakteristike koje posjeduje uspješan student izdvojila bih upornost, marljivost, organiziranost.

5. Jeste li uspjeli pronaći svoje područje znanstvenog interesa? Koliko su Vam izvannastavne aktivnosti pomogle u tome?

BORNA: Da. Mislim da se područje interesa tako najlakše i pronalazi. Ja sam uvijek volio organizaciju informacija, najviše klasifikaciju i predmetno označivanje i pretraživanje.

je. Onda me je prof. Feldvari pozvala da sudjelujem u njezinom projektu Digitalizacije hrvatske gramatikografske i paremiološke građe gdje sam u praksi mogao primijeniti oboje i to mi je bila samo potvrda da se time želim nastaviti uže baviti. Doduše, mislim da se treba okušati u više aktivnosti i u više polja da bi stvarno mogao reći što je ili nije za tebe.

MARIJA: Jesam, ali tek nakon par godina studiranja i nakon puno odslušanih kolegija. Svakako su mi izvannastavne aktivnosti pomogle jer u svakoj aktivnosti vidite neku prednost, ali i nedostatak koji vam pomogne uvidjeti kako ništa nije savršeno i kako uvijek može biti bolje. Također izvannastavne aktivnosti pomažu u upoznavanju drugih ljudi sličnih interesa te kada vidite da niste jedini koji su iskusili neko loše iskustvo bude vam bolje.

6. Koliko Vam je studentska praksa na prijediplomskom studiju pomogla zaokružiti teorijska znanja koja ste stekli na nastavi? Mislite li da će Vam znanja i vještine stečene kroz nju pomoći prilikom zapošljavanja i na budućem poslu?

BORNA: Meni jako puno. Tu sam prvu pandemijsku godinu odradio u osnovnoškolskoj knjižnici, a drugu i treću u našoj knjižnici Fakulteta, gdje sam naučio kako zapravo funkcionira organizacija i poslovanje jedne visokoškolske knjižnice. Neke sam stvari čak pohvatao i prije nego što smo ih radili na nastavi. Nakon prakse sam i ostao raditi tamo nešto više od godinu dana i stvarno mogu

reći da sam u te tri godine dobio zavidnu količinu u prvom redu praktičnog, ali i teorijskog znanja. Vjerujem da će mi puno pomoći na poslu pošto sam već ušao u taj sustav rada u knjižnici.

MARIJA: Studentska praksa mi je pomogla steći uvid u posao i način rada u informacijskim ustanovama te je svakako pomogla u korištenju teorijskog znanja u praksi. Nažalost, praksi iz IT područja sam odradila u samo jednoj firmi u vrijeme pandemije zbog čega je njezino održavanje bilo otežano. Međutim, sve prakse su jedno korisno iskustvo koje predstavlja način stjecanja novih vještina koje se mogu iskoristiti u budućem poslovnom životu.

7. Pamтите li neke anegdote tijekom svojega studija, bilo na fakultetu, bilo izvan njega?

BORNA: Sjećam se da sam jedan dan za pultom u knjižnici dobio deset minuta razuvjeravao čovjeka da nije ušao u Narodne novine i da mu ne mogu pomoći. Onda sam mu na Google Mapsu pokazivao gdje se one nalaze, tražio do kada rade i slično. Jedna žena je mislila da je došla u poštu... Ne sjećam se nekih posebnih anegdota na nastavi, ali u knjižnici ih je bio bezbroj.

MARIJA: Ne mogu se sjetiti anegdote koju bih posebno izdvojila, no mogu reći kako mi je studiranje bilo jedan jako lijepi dio života. Stekla sam puno prijatelja i poznanstava s kojima je zasigurno bilo i više od jedne anegdote, a vjerojatno je bilo i anegdota s profesorima.

8. Na koji način uspijevate uskladiti studentske obaveze

i sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima s privatnim životom i hobijima?

BORNA: Treba samo odrediti za što ti koji dio dana služi. Bude dana i kada si moram u sat isplanirati što ću raditi, ali kraju mi se takav način organizacije uvijek pokaže daleko boljim od spontanog rada. Za obitelj i prijatelje uvijek nađem vremena, makar morao nekada odgoditi rad na fakultetskim obavezama. A nerijetko se s prijateljima nađem na kavi i svatko tipka svoje na laptopu. Bitno je naći neki svoj dir koji ti odgovara.

MARIJA: Najbitnije je dobro isplanirati vrijeme. Kada se odrade sve zadaće, seminari i učenje, pronađe se slobodno vrijeme za aktivnosti koje vam mogu pomoći u stvaranju percepcije onoga što želite postati i čime se želite baviti.

9. Smatrate li da Vam iskustva stečena u izvannastavnim aktivnostima mogu poslužiti kao pomoć prilikom pronalaska posla? Mislite li da ste s njima konkurentniji na tržištu rada?

BORNA: Vjerujem da samo sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima u životopisu izgleda dobro potencijalnim poslodavcima jer se njima na neki način stavljamo ispred konkurencije. Uz to sudjelovanjem na njima razvijamo međuljudske odnose, komunikacijske sposobnosti i puno drugih hard i soft vještina koje će nam pomoći kako u životu, tako i u budućem poslu.

MARIJA: Svakako je poslužilo jer takvim aktivnostima mogu se uvidjeti sve prednosti i nedostaci te ispraviti ti nedostaci u

budućnosti. Također u izvannastavnim aktivnostima vrlo je bitno komunicirati s ljudima što pomaže u razvijanju sposobnosti za timski rad, ali i samostalnosti. Definitivno je moguće biti konkurentniji na tržištu rada s izvannastavnim aktivnostima.

10. Što biste savjetovali studentima prve godine prijediplomskog studija na našem odsjeku? Imate li savjet kako da si olakšaju studiranje, poruku zašto se isplati truditi i naporno učiti?

BORNA: Da si prije svega otprilike odrede čime se u životu žele baviti i, shodno tome, odaberu i diplomski studij na kojega bi išli. Onda da si nađu način učenja koji im najbolje odgovara, a iznad svega toga, da posvete vrijeme obiteljskom i društvenom životu i slobodnom vremenu. I – ovo govorim kao netko tko trenutno o tome ne prestano razmišlja – da ne brinu previše o zaposlenju i budućnosti, to sve na kraju dođe na svoje.

MARIJA: Kao savjet za lakše studiranje bih izdvojila prvotno shvaćanje načina na koji najlakše uče, a onda organiziranje kada što žele položiti i koji su to drugi prioriteti u životu. Iako neki planovi možda neće upaliti od prve ili ih se ne uspiju striktno pridržavati, važno je ne odustati. Ako jedan plan ne ide, napravi se drugi. Trud i učenje se uvijek isplati, netko će prepoznati trud, a i u studentskim danima uvijek dobro dođe stipendija koja se najčešće dodjeljuje po ocjenama.

Lea Mihaljević

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci je dom mira

Dječja knjižnica mira – gdje se ljubav množi, a brige nestaju

Najstariji dječji odjel narodne knjižnice smjestio se u Vinkovcima. Preživio je dva rata i kao što poslije kiše dolazi sunce, tako i poslije ratnih godina dolazi novo ime odjela – Dječja knjižnica mira. Svojim aktivnostima fokusira se na najmlađe članove zajednice i pruža prostor za izgradnju mira i ljubavi.

Svaki roditelj svojem djetetu želi pružiti najbolje. Upravo tu potrebu prepoznala je Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci, točnije prvi dječji knjižničar u Hrvatskoj, Dušan Benko, koji je 1937. godine vodio prvu dječju knjižnicu. Nažalost, tijekom Drugog svjetskog rata odjel je pauzirao svoje djelovanje. No nije mu dugo trebalo da se aktivira i već 1960. godine obnavlja se i nastavlja s radom sve do Domovinskog rata 1991. godine kada je cijela Knjižnica najteže stradala – spaljen je sav fond i prostor tadašnje Narodne knjižnica i čitaonice Vinkovci. Godine 1994. dječji se odjel po treći put aktivira i preimenovan je u Dječju knjižnicu mira kao savršen lijek za ratom pogođene Vinkovce i Slavoniju. Kroz godine rada u privremenom prostoru, DKM organizira raznovrsne aktivnosti za bebe i djecu školske uzrasta u zatvorenom i na otvorenom prostoru, sudjeluje u mnogim kampanjama Hrvatskog čitateljskog društva i uveseljava brojne male Vinkovčane. Godine 2023. Knjižnica se seli u novi, veći i adekvatniji prostor koji je omogućio DKM da zasja punim sjajem. Trenutno je DKM smještena na prvom katu Knjižnice te je jedan od najmodernijih i najljepše opremljenih dječjih odjela. Raspolaze s oko 30 000 jedinica građe što ukl-

*Igraonica Dječje knjižnice mira i prostor s didaktičkim igračkama
Fotografija preuzeta sa stranice Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci*

jučuje dječju književnost, lektirne naslove, časopise, stručnu dječju literaturu. Osim djece, na svoja pitanja u DKM odgovore mogu pronaći i roditelji zahvaljujući stručnoj literaturi za odgoj, obitelj i rad s djecom. Kako je u svemu ključna ravnoteža, tako je i u DKM, pa mališani osim s knjigama svoje vrijeme mogu provoditi i u igraonici za vrijeme vođenih radionica za djecu predškolskog

uzrasta koje održava stručno osoblje, ali i izvan navedenih termina. Tinejdžeri svoje vrijeme mogu provoditi u prostoru za mlade koji je više prilagođen njima. Osim knjižnične građe na raspolaganju su im računala i društvene igre. Nije nepoznanica da se u DKM uči, pišu zadatke i seminarski radovi upravo zahvaljujući prostoru za tihi rad. Iako DKM obiluje aktivnostima za bebe, djecu i mlade, često tu zaluta i koji užurbani student, djed ili baka. Ali nije to čudno jer je baš DKM svojim ugodnim okruženjem te brižnim i toplim knjižničarima, srce vinkovačke Knjižnice, u srcu grada, otvoreno svima, u svakom trenutku i poziva na predah i izgradnju mira!

Lucija Ilić

*Infopult Dječje knjižnice mira i prostor za tihi rad
Fotografija preuzeta sa stranice Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci*

Predstavljamo Vam DING aplikaciju, inovativno rješenje za potragu za poslom

DING

Kroz ovu aplikaciju, proces traženja posla i prakse postaje manje stresan i mnogo učinkovitiji. Ako si student u potrazi za prvim koracima u svojoj karijeri, DING je vaša prilika za transformaciju načina na koji pristupate tržištu rada.

*Logotip aplikacije DING
Fotografija preuzeta sa stranice DING-a*

Studentima je često poznat izazov pronalaženja prvog posla ili studentske prakse u svom području studiranja. S obzirom na te poteškoće, predstavljamo vam DING aplikaciju, inovativno rješenje koje olakšava ovu potragu. DING je posebno dizajnirana da studentima pruži organiziraniju i učinkovitiju način za pronalaženje poslodavaca, prakse, entry-level pozicija te studentskih natjecanja i volontiranja. Što DING čini jedinstvenim? Ova aplikacija imitira funkcionalnost društvenih

mreža, omogućujući studentima da se prijavljuju na oglase putem jednostavnih poruka poslodavcima. Ovaj pristup ne samo da pojednostavljuje proces prijave, već osigurava i brže odgovore na prijave. Svaki korisnik može stvoriti profil koji služi kao digitalni životopis, gdje se mogu objavljivati osobna postignuća i vještine. DING također nudi personalizirani feed, prilagođen specifičnim interesima i iskustvima korisnika. Ovaj prilagođeni prikaz pomaže studentima da lakše pronađu relevantne

poslove i prilike koje odgovaraju njihovim profesionalnim ciljevima. Kroz ovu aplikaciju, proces traženja posla i prakse postaje manje stresan i mnogo učinkovitiji. Ako si student u potrazi za prvim koracima u svojoj karijeri, DING je vaša prilika za transformaciju načina na koji pristupate tržištu rada. Vrijeme je da krenete DING-ati i otvorite vrata svoje profesionalne budućnosti.

Leonarda Livtici

Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci je dom mira

IT Pub Quiz – od lokalne tradicije do regionalne inicijative

Prvi kviz bio je početak tradicije koja je nastavila rasti, a kviz se od tada održava tijekom svake akademske godine. Kviz se istaknuo po jedinstvenom pristupu: svaki kviz je imao različitog sponzora, jednu od lokalnih osječkih IT firmi.

Pobjednici kviza s voditeljicom Tamarom Orihovac
Autorica fotografije: Anamarija Puhek

IT Pub Quiz jedan je od zanimljivijih događaja za studente informacijskih tehnologija na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Ideja o održavanju kviza nastala je 2021. godine, zahvaljujući studenticama Anamariji Puhek i Eni Maurus, te sam kviz preuzela u vodstvo 2023. godine. Prvi kviz bio je početak tradicije koja je nastavila rasti, a kviz se od tada održava tijekom svake akademske godine. Kviz se istaknuo po jedinstvenom

pristupu: svaki kviz je imao različitog sponzora, jednu od lokalnih osječkih IT firmi. Ovi sponzori ne samo da su predstavljali svoje djelovanje na početku kviza, već su i osiguravali nagrade za pobjednički tim. Ovakav pristup ne samo da je pružio studentima priliku da se zabave i testiraju svoje znanje, već je i omogućavao izravnu interakciju s IT profesionalcima iz lokalnog okruženja. No, od 2024. godine, IT Pub Quiz je prošao kroz

značajne promjene i nadogradnje. S novim partnerstvom unutar inicijative Superteam Balkan, kviz je postao dio šire kviz lige koja se održava simultano u nekoliko gradova diljem Hrvatske i Balkana, uključujući Osijek, Zagreb, Pulu, Split i Podgoricu te vodstvo tima iz Osijeka preuzima Tamara Orihovac. Ovo regionalno širenje omogućilo je kvizu dobijanje nove dimenzije, povezujući studente iz različitih gradova i zemalja u

zajedničkom natjecanju. Kviz se također preselio na novu lokaciju - s Caffè bar Vaduz na Campus Caffè, gdje se sada održava svakog prvog petka u mjesecu. Nova lokacija pruža bolju atmosferu i prostranije okruženje za sudionike. Superteam Balkan dodatno obogaćuje iskustvo sudionika nudeći veće i vrijednije nagrade, kao i besplatnu hranu i piće na svakom kvizu, što čini ovaj događaj još privlačnijim. IT Pub Quiz tako nastavlja svoju

tradiciju kao značajan događaj u akademskom kalendaru, sada proširen i na regionalnu razinu, pružajući studentima ne samo priliku a za učenje i zabavu, već i za umrežavanje s profesionalcima iz industrije. Ovaj kviz se definitivno postavio kao važan dio studentske zajednice i nastavlja inspirirati i povezivati mlade ljude iz cijele regije.

Leonarda Litvić

AKTIVIRAJ SE

InfoDASKA ove je godine održana na našem fakultetu, u organizaciji studenata našeg Odsjeka.

Volontiranje na studentskoj konferenciji InfoDASKA 2024.

Planiranje same konferencije započelo je nekoliko mjeseci prije održavanja iste i iako smo se susretali s mnoštvom izazova, radili smo kao tim u kojemu je svaki član imao svoju ulogu. Koordinacija je bila ključna, ali zahvaljujući odličnom timu i mentorstvu profesora, svaki je zadatak bio obavljen kvalitetno i na vrijeme.

Organizacija i volontiranje na studentskoj konferenciji InfoDASKA koja je ove godine održana na našem fakultetu predstavljalo mi je jedno od najpozitivnijih iskustava u mom studentskom životu. Kao studentica koja je uvijek bila zainteresirana za tehnologiju i umrežavanje s ljudima iz struke, ova mi je prilika omogućila produbljivanje znanja, stjecanje novih poznanstava i prijateljstava, ali i mogućnost da doprinesem našoj akademskoj zajednici na način na koji ranije nisam imala priliku. Od samoga početka atmosfera unutar organizacijskog tima bila je izuzetno ugodna i inspirativna. Svi smo bili okupljeni oko zajedničkoga cilja – da InfoDASKA 2024. bude najuspješnija i najbolja studentska konferencija do sada. Planiranje same konferencije započelo je nekoliko mjeseci prije održavanja iste i iako smo se susretali s mnoštvom izazova, radili smo kao tim u kojemu je svaki član imao svoju ulogu. Koordinacija je bila ključna, ali zahvaljujući odličnom timu i mentorstvu profesora, svaki je zadatak bio obavljen kvalitetno i na vrijeme. Jedna od najznačajnijih stvari koju sam naučila kroz

organiziranje ove konferencije jest važnost pripreme i pravovremene komunikacije. Upravo ta pravovremena komunikacija unutar tima omogućila nam je da svi aspekti konferencije od logistike pa do promoviranja same konferencije te tehničke podrške i koordinacije s predavačima budu uspješno organizirani i odrađeni. Svaki dio procesa organizacije zahtijevao je posvećenost i usredotočenost, ali i sposobnost brze reakcije u nepredviđenim situacijama. Bilo je stresnih trenutaka posebno nekoliko dana prije same konferencije, ali zahvaljujući odličnom timu, sve je prošlo bez većih problema. Pored profesionalnog razvoja, InfoDASKA mi je, kao što je već spomenuto, donijela nova prijateljstva. Upravo to je dovelo do još bolje međusobne povezanosti koja je rezultirala dijeljenjem profesionalnih interesa, te razmjenom iskustava i znanja stečenih tijekom studija. Vjerujem da će se povezanost i dobar prijateljski i kolegijalni odnos koji sam izgradila s kolegama nastaviti nadograđivati i nakon studija. Sama konferencija je, rekla bih, prošla vrlo uspješno. Mnoštvo studenata iz drugih gradova,

*Sudionici InfoDASKA-e tijekom jednoga od izlaganja
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

ali i zemalja uz stručne suradnike i predavače okupilo se u Osijeku stvarajući pozitivnu i veselu atmosferu. Posebno ću pamtiti trenutke provedene u opuštenoj atmosferi na pauzama i večernjim druženjima jer osjećaj postignuća i zajedništva, ali i ponosa na kraju konferencije ostaje kao trajna uspomena. S obzirom na to da je ovo prvi veći studentski projekt iza kojega stoji moje ime, iznimna mi je čast da je prošao tako uspješno te da su kolege studenti, kao i profesori ostali zadovoljni organizacijom i provedbom istoga. Posebno zadovoljstvo mi predstavlja što sam posljednju godinu svoga studiranja usmjerila ka organizaciji ove konferencije te vjerujem da će mi stečeno iskustvo uvelike utjecati na daljnji profesionalni razvoj.

Lucija Grgić

Što se događalo u dvorani Gradskog vrta Osijek od 22. do 26. svibnja 2024.?

Panonski festival i promocija knjige

Panonski festival knjige dobro je poznata kulturna manifestacija koja se održava po drugi put u Osijeku. Nastoji ujediniti nakladnike, autore, ljubitelje knjiga i naravno, zainteresirane studente. I ove godine cilj jest omogućiti promociju knjiga te potaknuti društvo na čitanje domaće i svjetske literature. Manifestacija je omogućila zanimljiv tematski program, okupila još više izlagača nego ranije i pružila velik izbor knjiga za sve uzraste, ovaj put s još više akcijskih cijena.

Panonski festival knjige je jedinstven kulturološki događaj u Osijeku i cijeloj Hrvatskoj te je po drugi put održan na lokaciji Dvorana Gradski vrt Osijek, u trajanju od 22. do 26. svibnja 2024. godine. Također je i veliko mjesto druženja hrvatskih izdavača, književnih zvijezda Panonije i onih koji će tek to i postati, književne publike i ljubitelja knjiga diljem Hrvatske. Festival je ugostio mnoge književnike, čak 55 izlagača, pružio mogućnost promocija knjiga, susrete s autorima, radiionice, kvizove, dječje programe, i priredio koncert Zorana Predina. U sklopu je festivala bilo organizirano i sudjelovanje u humanitarnoj akciji na inicijativu Glasa Slavonije, uz suradnju

Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i izlagača Festivala. Cilj je humanitarne akcije bio opremanje Knjižnice Dnevne bolnice Klinike za onkologiju Kliničkog bolničkog centra Osijek. Ono što je ovaj Festival činilo iznimnim jest što je u sklopu njega obilježena i 150. obljetnica rođenja književnice Ivane Brlić Mažuranić, čime je omogućena i promidžba kulture za djecu, mlade, odrasle i sve one koji nastoje promovirati pisanu riječ kao takvu. Također, Festival se sastojao od gotovo 60 događaja za odrasle, djecu i mlade. Cilj je raznovrsnih programa potaknuti društvo na čitanje, ali i njegovanje pisane riječi, kao i razvijanje kreativnosti u duhu književnosti, znanosti,

uma, igre i glazbe. Na Festivalu su bili dobrodošli domaći, ali i strani posjetitelji. Na Festival dolazili su gosti čak i iz Slovenije, Srbije te iz BiH, time dokazujući privlačnost Osijeka i Hrvatske, kao i pozitivne rezultate inicijative za ponovno održavanje ovog Festivala. Ovaj je Festival bio i izazovniji od prethodnog jer je prvi Festival nadmašio očekivanja mnogih. S obzirom da je bilo preko 17 tisuća posjetitelja, od kojih su bili i školarci, čineći ovaj Festival uistinu „dnevni boravak“ za druženje mnogih ljubitelja knjiga. Popusti su knjiga bili i do 70 posto, baš kao i prošle godine, ali ovaj put na puno više izdanja, i onih novih i onih starih naslova. Mnogi su nakladnici stoga i ove godine dokazali kako je moguće i dobro ostvariti direktnu komunikaciju s književnom publikom i na taj način promovirati književna izdanja. To su nakladnici poput Mozaik knjige, Felix Liber, Naklade Uliks, Prof&Graf, Hena Com, Planetopije, V.B.Z., Fraktura i mnogi drugi. Valja naglasiti kako je i ove godine slogan Festivala „Čitaj, lega, čitaj!“, a i pojedini studenti s Odsjeka za informacijske znanosti istaknuli su se po tome što su radili za nekoliko nakladnika preko Studentskog servisa. Obavljali su različite poslove kao što su priprema knjiga za utovar i istovar, slaganje knjiga

*Sudionici InfoDASKA-e tijekom jednoga od izlaganja
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

te rad za blagajnom. Osijek se zaista pokazao kao grad knjige i istinski domaćin nakladnika, knjižara, književnika, urednika, prevoditelja i drugih koji sudjeluju u procesu stvaranja knjige. Zanimljivo je kako je i Festival nakon svog prvog izdanja po posjećenosti čak postao treći po veličini festivala knjige u Hrvatskoj, iza Interlibera i Mediteranskog festivala knjige u Splitu. Također, na Festivalu se prodavala i knjiga, odnosno zbirka poezije i proze pod naslovom „Sva Cvijeća Beskraj“ mlade autorice i književnice Lee Mihaljević, studentice druge godine prijediplomskog studija s Odsjeka za informacijske znanosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku, u sklopu naklade izdavačke kuće Prof&Graf. Autorica navodi i kako je Festival

ove godine uistinu bogat raznovrsnim programima, s dostupnim izdanjima različitih žanrova gdje svatko može pronaći nešto za sebe te ističe kako je Festival i za nju bilo mjesto druženja na kojem je upoznala mnoge autore iz izdavačke kuće za koju piše. Autori koje je upoznala su se družili s posjetiteljima Festivala, fotografirali, potpisivali svoje knjige te ostvarili uspomene koje će zasigurno još dugo pamtiti! Time je Panonski festival knjige u Osijeku ponovno dokazao kako jedinstveni spoj sajma i festivala knjige doista pruža priliku za daljnji razvoj grada Osijeka koji nastoji obogaćivati književnu scenu i stvarati mjesto susreta ne samo za Osječane, već i diljem regije.

Lea Mihaljević

*Sudionici InfoDASKA-e tijekom jednoga od izlaganja
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

Erasmus+ projekti potiču aktivno građanstvo među mladima te teži stvaranju snažnije i povezanije Europe

Erasmus+ projekti – mostovi između mladih u Europi

Ovi projekti omogućuju mladim ljudima iz Europske unije da sudjeluju u razmjenama koje nisu samo edukativne, već i transformativne, jer pomažu u izgradnji vještina i kompetencija važnih za njihov budući život i karijeru.

Erasmus+ projekti, poznati i kao projekti mobilnosti za mlade, predstavljaju ključnu inicijativu u Europi koja mladima pruža priliku za neformalno učenje i osobni razvoj. Ovi projekti omogućuju mladim ljudima iz Europske unije da sudjeluju u razmjenama koje nisu samo edukativne, već i transformativne, jer pomažu u izgradnji vještina i kompetencija važnih za njihov budući život i karijeru. Jedan

od glavnih ciljeva Erasmus+ projekata je poticanje aktivnog građanstva među mladima. Kroz razmjene koje uključuju sudionike iz najmanje dvije različite zemlje, mladi imaju priliku razviti osam ključnih kompetencija koje su priznate putem Youthpass certifikata. Te kompetencije uključuju višejezičnu kompetenciju, osobnu i društvenu kompetenciju, građansku kompetenciju, kompetenciju za

poduzetništvo, kulturnu svijest i kompetenciju izražavanja, digitalnu sposobnost, STEM kompetenciju te kompetenciju pismenosti. Kroz sudjelovanje u Erasmus+ projektima, mladi su izloženi različitim kulturama i načinima razmišljanja, što širi njihove horizonte i doprinosi osobnom rastu. Neformalno učenje koje se odvija kroz kombinaciju radionica, debata, igranja uloga, simulacija i aktiv-

*Sudionici InfoDASKA-e tijekom jednoga od izlaganja
Fotografija preuzeta s Novosti Odsjeka za informacijske znanosti*

nosti na otvorenom, stvara prilike za stvaranje prijateljstava, razvijanje komunikacijskih vještina, jačanje samopouzdanja i sposobnosti prilagodbe. Ove aktivnosti također pomažu u rušenju predrasuda i stereotipa, potičući međukulturni dijalog i osjećaj pripadnosti Europi. Erasmus+ projekti također naglašavaju važnost europskih vrijednosti i društvenog angažmana. Kroz razmjene, sudionici

se upoznaju s društveno bitnim temama i aktivno sudjeluju u demokratskom životu, što doprinosi njihovom angažmanu u društvu. Ove prilike za osobni i profesionalni razvoj dolaze uz značajnu potporu EU, koja pokriva većinu troškova, čime se ove prilike čine dostupnima svim zainteresiranim mladima diljem Europe. U konačnici, Erasmus+ projekti nisu samo prilika za stjecanje novih znanja

i vještina, već i za oblikovanje globalne perspektive i jačanje osjećaja zajedništva među mladima iz različitih dijelova Europe. Svaki projekt je prilika za osobni rast, razvoj međunarodnih prijateljstava i pripremu za izazove koji čekaju u budućnosti.

Leonarda Litvić

Humor može biti most između različitih kulturnih pozadina i iskustava

Ain't that funny? – Portugal

Ovaj projekt bio je više od samo edukacije o humoru - bila je to i lekcija o važnosti svakodnevnog smijanja i gledanja na život iz optimističnije perspektive. Bez obzira na kulturne razlike, humor nas je povezao i omogućio nam da se bolje razumijemo i zbližimo.

Radionica upoznavanja na prvom danu projekta
Fotografija: arhiva projekta

Humor nema limita - ljudi imaju. Ova jednostavna, a istovremena duboka izjava savršeno oslikava duh Erasmus+ projekta "Ain't that funny?", koji se održao u Ponte de Lima, Portugalu, od 29. veljače do 8. ožujka. U ovom uzbudljivom projektu sudjelovalo je 42 mladih iz sedam različitih zemalja: Portugala, Španjolske, Rumunjske, Bugarske, Estonije, Grčke i Hrvatske. Cilj projekta bio je istražiti različite aspekte humora i razviti vlastite humoristične vještine kroz kreativne radionice i aktivnosti. Tijekom razmjene, sudionici su imali priliku duboko uroniti u razne vrste humora, uključujući ironiju, fizičku komediju i samo-ironiju. Kroz raznolike radionice i diskusije, otkrili smo kako hu-

mor može služiti kao moćan alat za prevladavanje društvenih izazova, kao i kako se nositi s temama poput cenzure u medijima i cancel kulture. Također smo se upoznali s trendovima poput reels sadržaja i naučili kako razviti i prezentirati vlastite humoristične ideje. Jedan od najsvjetlijih trenutaka projekta bilo je predavanje lokalnog stand-up komičara i profesora sa Sveučilišta u Portu. Kroz ovo predavanje, stekli smo uvid u osnovne stand-up komedije i kako možemo primijeniti te tehnike u vlastitim izvedbama. Pored toga, imali smo priliku i snimiti vlastiti humoristični film, što je dodatno obogatilo naše iskustvo i omogućilo nam da primijenimo stečeno znanje u praksi.

Ovaj projekt bio je više od samo edukacije o humoru - bila je to i lekcija o važnosti svakodnevnog smijanja i gledanja na život iz optimističnije perspektive. Bez obzira na kulturne razlike, humor nas je povezao i omogućio nam da se bolje razumijemo i zbližimo. Kroz zajedničko smijanje i kreativno izražavanje, postali smo svjesniji kako humor može biti most između različitih kultura i iskustava. U konačnici, "Ain't that funny?" nije bio samo naziv projekta, već i simbol naše zajedničke avanture u otkrivanju kako humor može obogatiti naše živote i povezati nas na načine koje možda nikada nismo zamišljali.

Leonarda Litvić

Iskustvo Luke Adžića, studenta druge godine prijediplomskog studija Informatologije na praksi u arhivu Hrvatskog narodnog kazališta

Praksa u arhivu Hrvatskog narodnog kazališta

Veliki sam ljubitelj glume, predstava i kazališta općenito te sam početkom 2024. odlučio da ću svoj praktični rad odraditi malo drugačije od ostalih kolega sa godine. Nazvao sam kontakt broj ureda intendanta i dogovorio svoj početak rada.

Slušajući o poslu arhivista na određenim kolegijima došao sam do zaključka da nikada neću raditi taj posao jer mi se činio izuzetno monoton. Ispostavilo se da mi se u teoriji činilo monotonim a u praksi sam doživio sve to na drugačiji način. Posao u arhivu ovisi od ustanove u kojoj se radi ali veći dio tog posla je svugdje isti. Sakupljanje i prezervacija gradiva, obrada i digitalizacija istih te referentne usluge. Prvi dan prakse sam se upoznao sa svim odjelima kazališta; arhiv, ured intendanta, odjel propagande, pult za prodaju karata, šminkeraj i frizeraj, stolarija, prostorije za vježbanje pjevanja i sviranja, pozornica i prostori u kojima se čuvaju dokumen-

Svaki tjedan se radi popis koja je predstava i kad igrana u kazalištima u Hrvatskoj. Izrađivali smo teatarski profil za jednu glumicu. Ručno smo napravili pojednostavljenu verziju katalogiziranja bitnih knjiga koje se nalaze u kazalištu. Napravili smo prospekte za Mozartov Requiem koji se održao u Konkatedrali sv. Petra i Pavla u Osijeku. Dva puta smo i lektorirali tekstove koji su kasnije objavljeni na web stranici. Prostor kazališta je predivan, gradivo se čuva u dobrim uvjetima i zaposlenici su vrlo srdačni i dragi. Uskakanje za pomoć drugom odjelu je sasvim normalno i cijeli kolektiv je u dobrim odnosima. Stres u nikakvom obliku nisam doživ-

io, ali ni nisam obavljao praksu kad je sezona predstava. U doba digitalne revolucije, uloga arhivista i arhiva postaje od sve veće važnosti. Puno više informacija nastaje u digitalnom obliku pa postoji potreba za stručnjacima koji mogu i znaju osigurati da se te informacije pravilno pohranjuju i prezerviraju. Također je potrebna i digitalizacija gradiva koje je u materijalnom obliku. Moje iskustvo prakse u arhivu Hrvatskog narodnog kazališta je bilo odlično i utjecalo je na moj pristup tom poslu i doživljaj arhiva. Sve je puno zanimljivije u praksi nego u teoriji, barem meni.

Luka Adžić

Pogled s pozornice u Hrvatskom narodnom kazalištu
Fotografija preuzeta sa stranice Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku

Kada nisam student, ja sam hobiist

Na svako predavanje dolazim s novom narukvicom

Od malih nogu preporuča se baviti nekom aktivnošću koja pokreće naš um i/ili tijelo. Netko odabere nogomet, a ja sam odabrala ručni rad, izradu nakita i dodataka. Iako tako ne zvuči, ovaj hobi stvarno pokreće i um i tijelo.

Čini mi se da sam iz velike ljubavi prema svojoj baki kopirala sve što je ona radila iz razonode. Čitala je knjige, pa sam i ja počela čitati. Bila je službeni fotograf obitelji, puno je štrikala i heklala. Na kraju smo skupa došle do izrade narukvica, ogrlica i privjesaka. Zanimljive su nam perlice raznih boja i oblika, konci i špage raznih debljina i materijala te sve varijacije koje se kombiniranjem tih dviju stvari mogu dobiti. Pri izradi nakita prvo se pokreće um; potrebno je naučiti forme, načine vezanja čvorova, ispreplitanja špage, ubacivanja elemenata, dobro procijeniti količinu potrebnog materijala i veličinu nekog komada. Zatim smisliti kako to sve dobro osigurati da dugo traje. Onda se pokreće tijelo, odnosno ruke; tada treba ovladati to vezanje, ispreplitanje, znati koji dio špage

*Ručni rad - personalizirani privjesci
Autorica fotografije: Lucija Ilić*

kada pridržati, gotov komad testirati i eventualno popraviti. Na kraju se, opet, pokreće um; iste forme nakon nekog vremena dosade, pa je potrebno

pronaći ili osmisliti nešto novo, istražiti nakit drugih kultura, ukomponirati više elemenata. Najljepše mi je učiti na greškama, a one stvarno nisu rijetke. Nekada me uče strpljenju jer su nepopravljive, a nekada me uče pravilnoj izradi. Postoje trenuci kada od grešaka nastane nešto sasvim novo, pa to zapravo i nije greška! No greške se neće dogoditi ako nikada ni s čim ne započnemo. Nije važno što, gdje i kako, važno je da je to neka aktivnost koja će nas opušati i ispuniti. Aktiviraj se i dovrši rečenicu: kada nisam student, ja sam...?

Lucija Ilić

*Ručni rad - narukvice za parove
Autorica fotografije: Lucija Ilić*

Zanimljivi hobiji za studente u Osijeku

A što da radim nakon predavanja?

U Osijeku, gradu s bogatom kulturnom baštinom i raznovrsnim mogućnostima za zabavu, studenti mogu pronaći mnoštvo zanimljivih hobija koji će im obogatiti vrijeme nakon ili između predavanja. Od umjetničkih radionica do sportskih aktivnosti, svatko može pronaći nešto što ga zanima.

Nakon napornih dana provedenih na fakultetu, studenti se mogu opustiti i posvetiti aktivnostima koje ih ispunjavaju i potiču njihov razvoj. Osijek, s raznolikim ponudama hobija, pruža idealnu priliku za studentsko angažiranje izabavu. Za ljubitelje prirode, planinarenje i biciklizam su idealne aktivnosti za istraživanje osječke okolice. Baranja, obližnji Papuk i Kopački rit pružaju brojne staze i prirodne ljepote koje su lako dostupne studentima. Osim što pomažu u održavanju tjelesne kondicije, ove aktivnosti nude priliku za bijeg od gradske vreve i uživanje u tišini prirode. Također, osječka mreža biciklističkih staza omogućuje istraživanje grada i okoline na dva kotača. Osijek je dom brojnim umjetničkim inicijativama i radionicama koje omogućuju studentima izražavanje svoje kreativnosti. Centar za kulturu, Umjetnička akademija, te različite nezavisne udruge organiziraju radionice slikanja, kiparstva, fotografije i keramike. Ove vam aktivnosti pomažu da se opustite, usvojite nove vještine i stvorite nešto vlastitim rukama. Posebno je popularna fotografija, a Osijek nudi predivne lokacije za snimanje, od Tvrđe do Drave. Za studente koji preferiraju društvene aktivnosti unutar zatvorenih prostora, Osijek nudi brojne opcije za igranje društvenih i kompjutorskih igara. Mjesto kao što je Friendly Fire

organizira redovita okupljanja za ljubitelje video igara. Osijek drži naslov jedne od najvećih Friendly Fire lokacija – može primiti 70 posjetitelja istovremeno. Volontiranje je još jedan način na koji studenti mogu ispuniti svoje slobodno vrijeme, a u Osijeku postoji mnogo prilika za društveni angažman. Udruge poput „Dokkice“ ili „Puls“ redovito traže volontere za različite projekte, od pomoći djeci i starijima do organiziranja kulturnih događanja. Osim što je volontiranje korisno za zajednicu, pomaže studentima da razviju organizacijske i komunikacijske vještine. Za one koji uživaju u hrani i kuhanju, Osijek nudi i kulinarske tečajeve. Ovi tečajevi su odličan

način za opuštanje, učenje novih recepata i uživanje u druženju uz hranu. Od tečajeva pripreme tradicionalnih slavonskih specijaliteta do modernih kulinarskih tehnika, studenti mogu istražiti gastronomsku ponudu Osijeka i razviti nove kulinarske vještine. Osijek, sa svojim raznolikim opcijama za hobbije, idealno je mjesto za studente koji žele ispuniti svoje vrijeme nakon predavanja kvalitetnim i zabavnim aktivnostima. Bilo da se radi o umjetnosti, sportu ili volontiranju, svaki student može pronaći nešto što će ih inspirirati i obogatiti njihov život izvan akademskog okruženja.

Ena Stjepanović

*Panorama grada Osijeka
Fotografija preuzeta s Googlea*

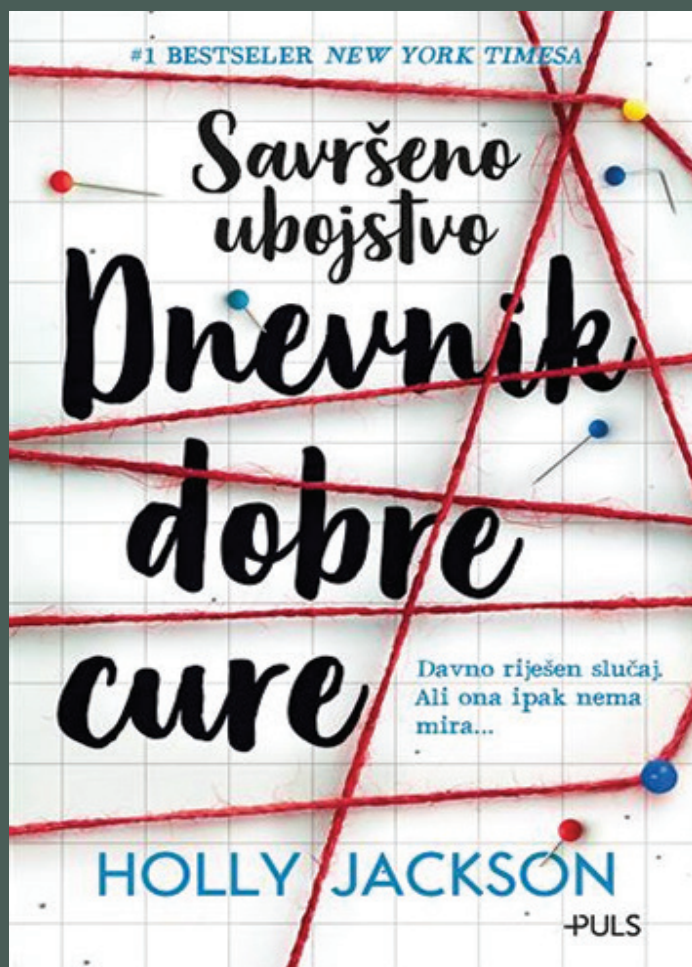
PREPORUČUJEMO

Šarmantna misterija za mlade koja osvaja čitatelje i gledatelje svih uzrasta

Serija romana i TV serija Savršeno ubojstvo: Dnevnik dobre cure

...srednjoškolka Pip istražuje ubojstvo Andie Bell, koje se dogodilo pet godina ranije u njihovom tihom britanskom mjestu ... Romani su uzbudljivi i dinamični, ali i humoristični i emotivni, što ih čini savršenim štivom za plažu.

Savršeno ubojstvo: Dnevnik dobre cure (eng. A Good Girl's Guide to Murder) prvi je roman u istoimenoj trilogiji misterija za mlade britanske autorice Holly Jackson. Na hrvatskom jeziku također je dostupan i drugi, Dobra cura, zla krv, oba u prijevodu FFOS-ove profesorice Romane Čačije, a i treći je nedvojbeno na putu. U prvom romanu srednjoškolka Pip istražuje ubojstvo Andie Bell, koje se dogodilo pet godina ranije u njihovom tihom britanskom mjestu. Za ubojstvo je odmah optužen Andiejin dečko Sal, nakon čega je, ostavivši iza sebe poruku priznanja, počinio samoubojstvo. No Pip ne vjeruje da je Sal bio sposoban počiniti hladnokrvno ubojstvo, iako njezini sumještani ne dijele to mišljenje. Stoga se uz pomoć Salovog brata Ravija baci u rješavanje slučaja koji je zatvoren tek što je otvoren. Tijekom te avanture Pip se nađe u raznim ludim situacijama, od svog prvog tuluma do špijunaže i kupovine droga te saznavanje informacije koje bi mogle skinuti krivnju za ubojstvo sa Sala, ali i baciti ju na neke neočekivane osobe, otkri-

Knjiga Savršeno ubojstvo: Dnevnik dobre cure
Fotografija preuzeta s Googlea

vajući mračne tajne koje skrivaju stanovnici naizgled idiličnog mjesta. Nastavci prate Pip dok se suočava sa sličnim slučajevima, svaki s višim ulozima od prijašnjeg. Romani su uzbudljivi i dinamični, ali i humoristični i emotivni, što ih čini savršenim štivom za plažu. Teško ih je prestati čitati, a radnja ne da oduška za razmišljanje unaprijed, tako da su zapleti nepredvidivi. Istoimena adaptacija prvog romana stigla je na Netflix ovo ljeto te odmah osvojila gledatelje svojim šarmom, učinivši seriju najgledanijom na platformi i globalno i u Hrvatskoj. Radnja serije vjerno prati roman, s ponekim pojednostavljenjima te, najbitnije, zadržava njihov zabavan, ali napet ton, što ju čini odličnom za pogledati u jednom popodnevnu kao odmor od ozbiljnijih i tamnijih serija.

Lucija Belošević

Knjiga Savršeno ubojstvo: Dnevnik dobre cure
Fotografija preuzeta s Googlea

PREPORUČUJEMO

Parfem: Povijest jednog ubojice - priča o opsesiji i osjetilima

Mračni miris opsesije

Priča o osjetilima, mračnoj opsesiji i graničnim ludilom glavnog junaka koji u potrazi za savršenstvom prelazi sve granice ljudske moralnosti.

Parfem: Povijest jednog ubojice (njem. Das Parfum: Die Geschichte eines Mörders) djelo je njemačkog pisca Patricka Süskinda, objavljeno 1985. godine, koje je osvojilo čitatelje diljem svijeta. Slojevit priča o opsesiji mirisima i ljudskoj potrazi za apsolutnim savršenstvom doživjela je i svoju filmsku adaptaciju 2006. godine u režiji Toma Tykwera. Iako se često dogodi da filmska adaptacija ne uspijeva vjerno prenijeti dubinu književnog predloška, Parfem je iznimka koja fascinira jednako na papiru kao i na velikom platnu. Süskindov roman vodi nas u Francusku 18. stoljeća, u svijet u kojem mirisi igraju ključnu ulogu u svakodnevnom životu. Glavni junak, Jean-Baptiste Grenouille, rođen je u pariškom siromaštvu bez ikakvog vlastitog mirisa, no s nadljudskom sposobnošću prepoznavanja i kreiranja mirisa. Ovaj antijunak postaje opsjednut stvaranjem savršenog parfema – mirisa koji će nadvladati sve druge i pružiti mu kontrolu nad ljudima. U svojoj potrazi za idealnim mirisom, Grenouille prelazi sve granice moralnosti i postaje ubojica, vjerujući da je upravo ekstrakt nevinosti mladih djevojaka ključ

za postizanje njegove opsesivne vizije. Roman je izuzetno bogat u opisima mirisa, tekstura i dojmova. Süskind uspijeva čitatelja uvući u Grenouilleov svijet na način da gotovo osjetimo svaki miris opisan na stranicama. Jezik romana je intenzivan, detaljan i hipnotizirajući, a priča teče polako, razvijajući se u kompleksnu psihološku studiju jednog čovjeka koji nije sposoban osjećati ljubav ili empatiju, već samo želju za savršenstvom. Filmska adaptacija „Parfema“ uspjela je gotovo nemoguće – vizualizirati priču koja je temeljena na osjetu mirisa, što je naizgled teško prenijeti kroz medij filma. Redatelj Tom Tykwer koristi se bogatim vizualima, glazbom i detaljnim scenografijama kako bi oživio Grenouilleov svijet i prenio na ekran atmosferu knjige. Film prati osnovnu radnju knjige, no s nekoliko kreativnih preinaka koje služe dinamici filma. Ben Whishaw briljira u ulozi Grenouillea, prikazujući njegovu tihi opsesiju i nehumanost s hladnom preciznošću. Uspijeva dočarati lik koji je istodobno odbojan i fascinant, lik kojeg ne možete mrziti, iako bi to trebali. Dustin Hoffman i Alan Rickman također se ističu

u sporednim ulogama, dodajući filmu dubinu i težinu. Iako film ne može prenijeti suptilnost Süskindovog jezika, uspijeva zadržati esenciju priče – mračnu opsesiju koja graniči s ludilom. Vizualno raskošan i impresivan, film „Parfem“ pruža osjetilno iskustvo koje vas drži na rubu sjedala, unatoč svojoj morbidnoj temi. Parfem: Povijest jednog ubojice je roman koji se mora pročitati ako volite psihološke studije likova, detaljne opise i priče koje izlaze iz okvira uobičajenog. Süskindov stil pisanja je impresivan, a sama priča duboko uznemirujuća, ali i fascinantna. Film, iako drugačiji, također zaslužuje preporuku, posebno zbog svoje vizualne ljepote i sjajne glume. Ako ste ljubitelj mračnih, neobičnih priča koje istražuju ljudsku psihu i opsesiju, knjiga i film „Parfem“ bit će savršen odabir za vas.

Ena Stjepanović

Promotivni poster knjige
Fotografija preuzeta s Googlea

Kada se čovjek suoči s umjetnom inteligencijom ne znajući za to.

Slatka Simona

Film koji bih izdvojio u ovom broju časopisa je Slatka Simona. Hrvatski film koji je izašao 2024. te premijerno prikazan u kinu Urania u Osijeku uz razgovor s redateljem Igorom Mirkovićem i glumcima. Film je najavljen i na Instagramu gdje je napravljen profil djevojke Simone pomoću

umjetne inteligencije. Umjetno napravljena Simona primala je poruke muškaraca koji su uzdisali za njom misleći kako je prava osoba. AI mjetnik Tino Nazif na taj je način predstavio film u kojem je slatka Simona lažni identitet seks-chat operatera. Protagonisti filma su Zeleni

(Toma Medvešek) i Jana (Tina Keserović) koji rade kao animatori u seks-chat agenciji. Uz razne dogodovštine cijelu priču zakuha i Bobo (Jerko Marčić) koji se zaljubljuje u nepostojeću Simonu i želi biti u vezi s njom. Svoju prvu ulogu ostvarila je i glazbenica Dunja Ercegović, koja također i pjeva pjesme iz filma (Gang Bang, Žena iz sna), a skladao ih je kreativni dvojac banda Porto Morto – Roko Crnić i Hrvoje Klemenčić

„Ako ste ikad tipkali poruke s nepoznatom osobom, možda je Slatka Simona film o vama. Jer nikako ne možete biti sigurni tko je taj ili ta s kojima se dopisujete, je li to njezino pravo ime, spol, zanimanje, dob – upravo to se događa junacima našeg filma. Oni se dopisuju danima i noćima, tisuće poruka lete na sve strane, ispovijedaju se i traže srodne duše, a zapravo svi lažu svima i nitko ne zna tko mu šalje poruke“,

rekao je redatelj Igor Mirković. Slatka Simona drugi je Mirkovićev dugometražni igrani film, nakon Noćnih brodova. Uz glavne glumce glume još Nela Kocsis, Kristijan Ugrina, Paško Vukasović, Luka Knez, Darko Stazić, Nikolina Prkačin. Film je nastao u produkciji Ivana Maloče (Interfilm), u distribuciji Duplicata.

Luka Adžić

Poster za film Slatka Simona
Fotografija preuzeta sa stranice Ravno do dna

PREPORUČUJEMO

Predstavljanje grupe i zbirke pjesama „Terca na tišinu”

Silente

Braća Tibor i Sanin Karamehmedović zaslužni su za postojanje ove pop-rock grupe iz Dubrovnika. Prvu pjesmu Terca na tišinu izdali su 2013. i postigli popriličan uspjeh. Pjesma se nalazi na albumu Lovac na čudesa koji je objavljen iste godine. Stalnu postavu grupe uz Tibora i Sanina još čine bubnjar Ivuša Gojan, vokalistica Lara Viktorija Ilić i violinistica Ivana Čuljak. Grupa Silente trenutno živi i radi u Dubrovniku. Iza sebe imaju 4 albuma: Lovac na čudesa, Neće rijeka zrakom teći, Malo magle, malo mjesečine i IV. Posljednji singl im je Sve da ima neki način” objavljen početkom 2024. koji najavljuje njihov novi album. Sve tekstove grupe potpisuju Sanin i Tibor pa tako uz albume imaju i zbirku pjesama Terca na tišinu.

U zbirci se nalaze uglazbljeni i neuglazbljeni tekstovi Sanina Karamehmedovića za grupu Silente. 23. svibnja 2024. održana je promocija Terce na tišinu” u sklopu Panonskog festivala knjiga u Osijeku na kojoj je gostovao Sanin i pričao o grupi, njihovom nastanku, njihovim odnosima, poslovnom radu s bratom te je pročitao neke pjesme iz zbirke i jednu koja će tek ugledati svijetlo dana na glazbenim platformama. Nakon promocije su svi mogli odnijeti svoj primjerak Saninu

da ga potpiše i popričati s njim. Sanin Karamehmedović za sebe kaže da je „prosječno dobar tekstopisac i ispodprosječno dobar basist u natprosječno dobrom bendu.” Sanin je u podcastu Beli Zagreb Grad otkrio i kako je nastala pjesma Terca na tišinu, koja trenutno na YouTubeu ima preko 14 milijuna pregleda.

Silente na snimanju spota za pjesmu „Mene moje uši lažu”
Fotografija preuzeta s Facebook profila grupe Silente

„Terca se u originalu zvala Kompromis. Ono što su ljudi iskomplimirali bio je cijeli taj motiv Terce na tišinu. Ušli su u dubioze postoji li to ili ne. Ja stvarno nisam imao ništa na pameti osim jednog odnosa gdje smo mi toliko bliski, ja i ti se toliko poznajemo da ti meni ne moraš ništa niti reći, otpjevati, da bih ja tebe mogao ispratiti. Ti šutiš, gledaš u stranu, ja pratim tebe jer te poznajem, automatski reagiram na to i stvaram tercu na tišinu.

Stvaram nešto što nisam ni čuo, a savršeno sam u tonu”, objasnio je. Tibor je izdao i solo album Požalit se nekom ali i dalje djeluje u grupi. Silente je 29. lipnja 2024. održao svoj najveći koncert do sad u Zagrebačkoj Šalati. Zašto pišem baš o ovoj grupi ovdje, bacite oko i uho na njihove pjesme i tekstove pa ćete saznati.

„Podijelit ćemo ovu ljubav da svakom nešto da nitko neće ostat žedan ni ljubavi ni sna

ni ostat praznih ruku odradit ćemo ovo fer pola onom tko je birao brzinu pola onom tko je birao smjer”

- Podjela (Silente)

Luka Adžić

Ova je knjiga svojevrsna politička i književna satira koja vas vodi na neobično britansko putovanje – možda čak i čajanku – gdje ćete, zajedno s glavnim likom, britanskom kraljicom Elizabetom, otkriti ljubav prema čitanju (ako već niste).

Suverena čitateljica

Mnogi bibliofili će se prepoznati, dok oni kruti neće moći ostati ravnodušni pred humorističnim i mudroslovnim citatima britanske kraljice i citatima književnika koje ona obožava.

Dobro poznata britanska kraljica Elizabeta preplavljena je kraljevskim dužnostima, ali sve se mijenja kada ugleda Westminsteru knjižnicu u svojoj palači – mjesto koje nikada ranije nije posjetila. Na prvi pogled zaljubljuje se – u knjige. Od tog trenutka, knjige postaju njezino utočište. Čitajući ih u svojim starim danima, doživljava novi život i perspektivu, otkrivajući kako ljepši svijet postoji izvan kraljevske dužnosti. Kroz svoje čitalačke avanture, kraljica otkriva djela Marcela Prousta, Alice Munro, Ivy Compton-Burnett, Charlesa Dickensa, Jane Austen i mnogih drugih. Na način autora Alana Bennetta, čak ni pomisao da britanska kraljica čita Prousta ne djeluje neobično. Njena strast prema čitanju vodi je kroz preispitivanje vlastitog života, interpretaciju emocija i žaljenje za izgubljenim vremenom tijekom svoje vladavine. Iako drugi ne razumiju njezin koncept strasti prema čitanju, ona ostaje predana svojim stavovima, pronalazeći utjehu u knjigama. Također, ova knjiga govori o strastvenoj moći čitanja, iden-

Promotivni poster knjige
Fotografija preuzeta s Googlea

titetu, međuljudskim odnosima i inteligentnoj retrospekciji. Potaknut će vas na sjećanja, ne samo fragmentirana, već na one proživljene trenutke koji su vas oblikovali kao osobu koja čita, traga za znanjem i traži sebe. Kroz njezine oči, doživjet ćete svijet koji samo vi, kao čitatelj, možete potpuno razumjeti. Priča nas vodi na poseban put

gdje jedna knjiga vodi do sljedeće, zatim još jedne, itd. Kraljica opisuje svoje okruženje i preporuča, interpretira svoje emocije, dok se prisjeća prošlosti i reflektira o svojoj vladavini. Na kraju, jedna ljubljena čitateljica polako postaje spisateljica, ostavljajući trag koji će nadživjeti njezin život. Politička satira autora Alana Bennetta preplavit će vas osjećajem ljubavi prema čitanju, književnosti i prema sebi kao čitatelju. Otkrivajte da i britanska kraljica, uz sve svoje obaveze, može pronaći utočište u svijetu književnosti. Preporučujem je svima koji traga ju za mudrošću, ljepotom i novom perspektivom kroz čitanje.

Lea Mihaljević

Što organiziramo u Exitu za naše studente, ali i za one s drugih fakulteta.

Exit partiji u organizaciji Librosa

Događaji ove vrste privlače veliki broj studenata ne samo s Filozofskog fakulteta već i s drugih fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Postali su pravi hit u studentskom životu Osijeka...

Klub Exit u Osijeku često je domaćin nezaboravnih događanja, a partiji koje organizira Studentski klub „Libros“ posebno su popularni među našim studentima. „Libros“ je studentski klub s Filozofskog fakulteta u Osijeku, poznat po tome što svojim članovima i širem krugu studenata nudi raznovrsne aktivnosti, među kojima se ističu i partiji u Exitu. Ovi partiji su prepoznatljivi po svojoj energiji, dobroj glazbi i opuštenoj atmosferi. Osim što su savršeno mjesto za zabavu i ples, utječu i na bolju suradnju i razumijevanje članova Kluba. Organizatori iz „Librosa“ brinu se za sve detalje, od odabira DJ-a do osiguravanja akcijskih cijena pića, čime svaku večer čine posebnom i nezaboravnom. Događaji ove vrste privlače veliki broj studenata ne samo s Filozofskog fakulteta već i s drugih fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Postali su pravi hit u studentskom životu Osijeka, omogućujući mladima da se opuste i druže nakon napornih tjedana ispunjenih obvezama. Ukratko, partiji u Exitu koje organizira Studentski klub „Libros“ predstavljaju esencijalni dio osječke studentske scene, pružajući savršen spoj zabave, zajedništva i mladenačke energije.

Lucija Grgić

Organizacijski odbor partyja i sudionici
Fotografije: arhiva Kluba studenata informacijskih znanosti Libros

Exit party nakon studentske konferencije InfoDASKA
Fotografije: arhiva Kluba studenata informacijskih znanosti Libros

Vodič kroz najbolje kafiće, barove, restorane, klubove, koncerte i ostala događanja u Osijeku

Karta najboljih mjesta za izlazak u Osijeku

Rijetko koja osoba koja provede duže vremena u Osijeku može se požaliti na nedostatak mjesta za izlazak – bilo to na kavu, piće, obrok ili noćni provod. Uz toliko izbora teško je sažeti dugačak niz preporuka u konačan popis, stoga se nemojte naljutiti ako ovdje ne vidite vaš najdraži kafić ili restoran.

Počnimo s najmnogobrojnijim – kafića u Osijeku ima mali milijun i teško je pogriješiti čak i ako sjednete u najbliži. U blizini FFOS-a tu su naravno Press i Viridi, ali i mnoštvo kafića dužinom Ulice Stjepana Radića poput Amsterdama, Minda, San Francisca i IN-a. Za ugodnu atmosferu tu su i slastičarnica Gold by Waldinger te Korzo 23. Na Promenadi nalaze se Che Che (bivši Hotel Osijek), Brooklyn i Bounty za one koji žele imati pogled na Dravu. Neizostavan je, naravno, i Campus Caffè. Osim kave, u ponudi su i sladoled, za koje nema boljeg mjesta od Petra Pana, nalazio se on na Promenadi ili u Tvrđi, a za one koji žele isprobati originalnije okuse tu je i već spomenuti Gold. Za pivoljupce pivnice Axmann i Beckers nude širok izbor, a najbolja mjesta za koktele su Korzo 23, koji nudi tradicionalne, svima poznate opcije, dok Hedonist nudi originalne okuse. Studentima, bilo to zbog manjka novca ili vremena, često dobra hrana nije prva na pameti – zato su tu kantina, menza i McDonald's. No ako ste raspoloženi za isprobati nešto novo, Osijek nudi širok raspon mogućnosti. Najbolju pizzu za naručiti u stan ili dom naći ćete u pizzerijama Novi Saloon i Mangiare, dok se svojim restoranskim iskustvom ističu Ventidue i Pepé, koji nude gurmanske pizze na talijanski način. Za najbolji tradicionalni kebab uputite se u Mr. Kebab, a za najbolje ćevape u

Zeleni val ili kultnu pečenjarnicu Makedonku. Također treba spomenuti i Street Food Rulla, koja nudi raznolika jela za raznolike ukuse. Za sladokusce neizbježne su palačinkarnice ČinkOS, Rocher i Slatka Tvoronica. Posebne prigode iziskuju otmjenije restorane poput Merlona, El Pasa ili Projekta 9. Što se tiče noćnih izlazaka u klubove, Osijek se ne može pohvaliti velikim brojem, ali su zato svi donekle različiti u pogledu glazbe i ljudi koje privlače i, najbitnije, jako blizu jedan drugome – toliko blizu da lagano možete prošetati do drugog ako vam se jedan ne sviđa. Četiri najpoznatija kluba u Osijeku su Q-Club, poznat po cajkama i narodnjacima, Franz Koch (bivša Tufna), Memories, u koji zalaze većinom srednjoškolci, te Exit, koji privlači alternativnu publiku. Sva četiri nalaze se u Tvrđi. Na kraju, Osijek tijekom cijele godine održava razne događaje i festivale koji su također vrijedni

posjećivanja. Advent je neizbježan krajem godine, no većina ovih događanja održava se tijekom ljeta, što može predstaviti dobru priliku za posjet gradu izvan akademske godine. Ističu se Osječko ljeto mladih, kao i Osječko ljeto kulture, koji uz koncerte nude i uživanje u vinu, pivu, tradicionalnoj slavonskoj hrani, kao i raznim kulturnim događanjima poput predstava, likovnih izložbi i tome sličnog. Pred kraj ljeta održavaju se i Dani prvog hrvatskog piva, koji se svake godine mogu pohvaliti impresivnim popisom izvođača. U lipnju se održava vikend festival Drito posvećen hip-hop i trap glazbi. Ljubitelji sporta zanimat će dva natjecanja koja se svake godine održavaju u Osijeku – DOBRO World Cup u gimnastici te Pannonian Challenge, a za knjiške moljce tu je Panonski festival knjige, koji je na kalendaru krajem svibnja.

Lucija Belošević

Trg Svetog Trojstva u Tvrđi, centar društvenog života vikendom, ali i radnim tjednom
Fotografija preuzeta sa stranice I love Croatia

Pored kafića koje redovito posjećujemo, Osijek ima i bogatu kulturnu scenu gdje će svatko naći nešto za sebe...

Kulturna događanja u Osijeku i okolici

Kulturna događanja u Osijeku i okolici su ove godine također raznovrsna, pa si je tako svatko od nas mogao pronaći nešto za sebe. Student se mogao pronaći na radionici biblioterapijskog čitanja, stand up komediji ili metal koncertu...

Tako se u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek provela Radionica vođenog čitanja (biblioterapija). Ta Radionica je dizajnirana kako bi istražila pretpostavke za izgradnju demenciji prijateljskih narodnih knjižnica i provedena s članovima Udruge Aktivni umirovljenici Osijek 27. travnja 2023. godine. U Kulturnom centru mogli smo pronaći glazbu rangiranu od psihodeličnog mađarskog folka do čiste klasične glazbe. Uloga Kulturnog centra u razvijanju kulturnog, a i društvenog života mladih je jasna kada sagledamo da je to mjesto gdje studenti idu na koncerte, predstave, projekcije filmova, izložbe, itd. Osječko ljeto kulture je gotovo u cijelosti održano u prostoru Kulturnog centra, s romantičnom atmosferom glazbe na krovu i zalazaka sunca. Nešto novo i osvježavajuće na sceni je udruga mladih kreativnih ljudi „Malo Drama Malo Art“ predstavila svojim improviziranim nastupima u Peppermintu, koji su bili potpuno interaktivni s publikom. U Oxygenu je održana sezona jazza, gdje je svaki utorak bilo tko imao priliku doći na svirku dvije grupe po večeri. Nastupao je čak i studentski jazz bend, koji je osvojio publiku kao najmlađi sastav sezone. Studenti Akademije za su zajedno sa plesnom grupom SHINE izveli svoj cabaret u Oxygenu, hit sezone koji se brzo raspodao u svakoj izvedbi i oduševio

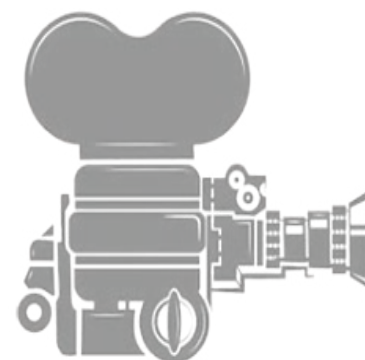
Prvi improv show u Peppermintu udruge MDMA
Fotografija preuzeta s Facebook profila "Malo Drama Malo Art"

publiku. Cabaret je izveden i u rockabilly baru Hang Loose u Vinkovcima, gdje se osim toga moglo otići na Hang Loose Rockabilly festival. U sklopu festivala je sajam antikviteta i ručno rađenih predmeta, radionica plesa, prilika za tetoviranje, izložba old-timer automobila i naravno, koncerti rockabilly bendova.

Održano je i nekoliko Slamanja, događaja koji je već obavezno posjećen od strane alternativne publike i slavljen. U sklopu svakog slamanja je nekoliko bendova, ali i izložba održana u prostoru Slame. Na Slamanje dolaze bendovi iz cijele regije i spajaju različite publike sličnih ljudi, okupljajući jednu

Nastup Cabaret Cochon Noir u Oxygenu
Fotografija preuzeta s Facebook profila "Malo Drama Malo Art"

posebnu scenu nabijenu energijom svaki put. Na istom prostoru održan je i RE:Art festival teme Alisa u zemlji čudesa. Za kraj još je bitno napomenuti večeri stand up komedije u Campusu, kao događanje koje humorom i hrabrošću spaja ljude. Hrabrošću zbog open-mic konteksta; svatko se može okušati u nasmijavanju publike

i tako raditi na svojem talentu, maknuti se van svoje sigurne zone ili pobijediti strah od javnog nastupa. Ovo su večeri pune smijeha i dobrog društva. Ljudi će se uvijek baviti onime što potraže, a u Osijeku se može svašta naći.

Luka Adžić

Aktivnosti za introverte i ekstroverte kojima treba malo mira

Savršeni trenuci samoće

Ako se osjećate iscrpljeno nakon društvenih događaja i preferirate mirne trenutke, postoji mnogo aktivnosti koje će vam pružiti zadovoljstvo i opuštanje. Predstavljamo Vam različite aktivnosti koje su idealne za introverte i kako ih možete uključiti u svoj svakodnevni život.

Kao introvert, često se nalazim u situacijama u kojima mi energija opada u društvenim okruženjima, a obnavlja se u mirnijim, samostalnim aktivnostima. Potaknuta osobnim iskustvom, želim podijeliti nekoliko aktivnosti koje su prikladne za introvertirane osobe i mogu vam pomoći da pronađete ravnotežu između društvenih obaveza i osobnog vremena. Prva stvar, naravno, čitanje i pisanje. Čitanje knjiga omogućava vam bijeg u različite svjetove i pruža priliku za introspekciju. Slično tome, pisanje u dnevniku može vam pomoći da izrazite svoje misli i osjećaje, što može biti vrlo terapijsko. Ako uživate u kreativnom pisanju, razmislite o vođenju bloga ili pisanju kratkih priča. Drugo, „DIY“ projekti, ili na našem, uradi sam. Bilo da se radi o slikanju, izradi nakita ili radu s glinom, umjetničke aktivnosti omogućuju da se izažete i opustite. Možete upaliti najdražu seriju ili najdražu playlistu, i bezbrižno DIY-ati. Osim kućnih aktivnosti, potrebno je naravno ponekad imati i vanjske aktivnosti, makar to bila šetnja do obližnjeg Konzuma po nodule. Sama provedba vremena u prirodi može biti izuzetno obogaćujuća. Šetnje po Zrinjevcu, šetnici uz Dravu ili obična šetnja po gradu ne samo da pomaže u smanjenju stresa, već vam omogućuje da uživate u samoći uz najdražu pjesmu ili podcast.

DIY Ghost Pillow
Autorica fotografije: Ena Stjepanović

Osim fizičke aktivnosti, dobro je i meditirati. Meditacija i joga nude priliku za unutarnju refleksiju i opuštanje. Ove prakse pomažu u smanjenju stresa i povećavaju osjećaj unutarnjeg mira. Nekoliko minuta nakon buđenja svaki dan uz meditaciju ili yoga vježbi, i primijetiti ćete kako se vaša energija obnavlja. Rad na kućnim projektima kao što su organizacija prostora, kuhanje novih recepata ili čak vrtlarstvo može također biti vrlo zadovoljavajuće. Ove aktivnosti ne samo da vam omogućuju da se usredotočite na nešto kreativno i produktivno, već vam i pomažu da stvorite ugodan i funkcionalan životni prostor. No ako vam ipak ponekad fali malo socijalne interakcije, ali u manjim, intimnijim okruženjima, volontiranje u malim grupama može biti odlična opcija. Rad s malim timom ili individualno s ljudima u potrebi može vam pružiti osjećaj postignuća bez osjećaja preopterećenja. Razumijevanje vlastitih potreba i preferencija može vam pomoći da pronađete aktivnosti koje vas ispunjavaju i obogaćuju vaš svakodnevni život. Bez obzira na to što odabrali, važno je pronaći vrijeme za aktivnosti koje vam donose radost i mir. Pokušajte različite aktivnosti i otkrijte što vam najviše odgovara – vaš put ka ispunjavajućem životu je jedinstven i vrijedan truda.

Ena Stjepanović

? KAKO

Kako si najučinkovitije rasporediti učenje, odmor i ostale aktivnosti

Najbolje tehnike za organizaciju radnog dana

Tijekom studiranja, organizacija radnog dana od ključne je važnosti za postizanje dobrih rezultata na fakultetu, rješavanje obveza na vrijeme te smanjenje stresa.

1. Prije svega, jako je važno raditi na sebi i pronaći svoj razlog studiranja na fakultetu. Bez dobrog razloga zašto studiramo ono što studiramo i bez da pohađamo predavanja, teško je pronaći motivaciju da bismo to i nastavili. Pronalaskom vlastite svrhe i razloga studiranja, ne odupiremo se fakultetskim izazovima i ispitima te ih iščekujemo s hrabrošću i stabilnošću.

2. Ključno je pronaći vlastiti način kako najbolje učimo. To zahtijeva poznavanje sebe i svojih želja i ciljeva, kao i shvaćanja kako najbolje i najlakše pamtim. Važno je postaviti ciljeve za svaki radni tjedan. Primjerice, korisno je zapisati što moramo sve odraditi određeni radni dan kako bismo se mogli podsjetili što napraviti i u kojem roku. Također, dobro je primijeniti tehniku Eisenhowerove matrice, gdje je ideja zapisati što nam je trenutno hitnije ili važnije, a što manje hitnije ili važnije za odraditi od zadataka na fakultetu i tim ih redom rješavati. Koristeći digitalne alate kao Google Calendar moguće je isto napraviti dobar raspored (i podsjetnik) za učenje.

3. Apsolutno je od velike važnosti pohađati predavanja, pa čak i kada mislimo da to nije nužno. Na predavanjima možemo dobiti nove ideje za učenje, stječemo nova znanja, više se povezujemo s profesorima i studentima te će ujedno profesori vidjeti zainteresiranost studenata za njihove kolegije. Posebice je korisno voditi bilješke na predavanjima. Time ključne informacije koje dobivamo na predavanju polako ulaze u našu (pod)svijest, primjećujemo na čemu je naglasak, a ujedno moramo i manje učiti kod kuće. Vrlo je korisno i podcrtavati najbitnije informacije te usustaviti zapisano i praviti vlastite skripte.

4. Učenje je individualni proces i iskustvo postaje sve više nagrađujuće kako stječemo adekvatne radne navike. Moguće je koristiti metodu mnemotehnike, odnosno učenje pomoću asocijacija, kojim određene pojmove asociiramo s nečim što smo već čuli u životu; pojedine kratice možemo pamtiiti prema nekim drugim kraticama i slično. Isto tako, koristeći tehniku „Eat That Frog“, korisno je prvo uraditi najteži zadatak, pa onda sve ostalo. Time se povećava

osjećaj postignuća tijekom dana.

5. Nadalje, korisne su tehnike i Feynmanova tehnika, Mind Mapping i Učenje kroz podučavanje (Teach-Back). Primjenom Feynmanove tehnike, zanimljivo je naglas ispričati nekome gradivo i pretvarati se kao da to gradivo objašnjavamo nekome tko nema predznanje o određenom konceptu ili gradivu. Na takav način i nama postaje jasnije ono što učimo. Potom, uporabom Mind Mapping tehnike, izdvajamo ključne pojmove i granamo ih na više pojmova, pritom povezujući gradivo i pojmove koje učimo. Učenje kroz poučavanje (Teach-Back) također pomaže, budući da time poučavamo druge o onome što smo naučili uporabom prethodnih tehnika. Na takav način dugotrajno zadržavamo informacije, a i pokazujemo samome sebi koliko razumijemo određenu temu.

6. Jako je važno i znati kako čitati ono što učimo, kao i kako iščitati ključne pojmove iz literature koja nam je zadana za učenje. SQ3R metoda nam pomaže upravo u tome. Ona se sastoji od pet koraka u kojima brzo

UČITI ?

preletimo tekst i time shvatimo koliko nam je on relevantan za ono što učimo, zatim, ako nam neki glavni pojam iz literature nije jasan ili nam je stran, provodimo čitanje o njemu i postavljamo si pitanja koja nas zanimaju oko sadržaja, pažljivo čitajući, a nakon toga se pokušavamo sjetiti onog glavnog što smo pročitali. Naposljetku, slijedi i čitanje više puta, ako je potrebno, kako bismo što bolje razumjeli ono što smo pročitali.

7. Tijekom učenja, važno je napraviti i pauze za odmor. Time smanjujemo stres i postavjamo

produktivniji, uostalom i brinemo o svojem fizičkom i psihičkom zdravlju. Primjenjujući Pomodoro tehniku, možemo učiti 25 minuta, a zatim napraviti 5 minuta za pauzu. Nakon takva četiri intervala, dobro je uzeti dužu pauzu od 15 do 30 minuta. Korisno je i nagraditi sebe za postignut uspjeh u tom procesu. Na takav način moguće je i uskladiti izvannastavne aktivnosti s obvezama na fakultetu. Uostalom, izvannastavnim aktivnostima uzimamo pauzu od učenja, a i proširujemo svoje vidike od onoga što smo već potencijalno naučili na studiju u isto vrijeme.

8. Za kraj, važno je održavati rutinu učenja, stvoriti svoju definiciju uspjeha i nikad ne odustajati od onoga što smo si zacrtali kao cilj tijekom studentskog života. Neće uvijek biti lako i toga je potrebno biti svjestan, ali to sve zajedno čini studentski život lijepim, zato treba iskoristiti svaku priliku i učiti na nama primjeren način kako bismo učinili naše studiranje što manje mukotrpnim, a više lagodnim i zanimljivim!

Lea Mihaljević

Organizacija radnog dana kroz slikovni prikaz
Fotografija preuzeta sa stranice Get organized Wizard

(Ne) gledaj na sat i kreni učiti!

Pomodoro metoda kao pomoć u organizaciji učenja

Pomodoro metoda može olakšati proces učenja tako da se svaki zadatak podijeli na niz zadataka kraćih vremenskih intervala.

*Pomodoro metoda
Fotografija preuzeta sa stranice Učitelj 21. vijeka*

U današnjem užurbanom svijetu, upravljanje vremenom postaje ključno za postizanje akademskog uspjeha i profesionalne produktivnosti. Pomodoro metoda, razvijena 1990-ih godina, nudi učinkovit pristup organizaciji vremena i povećanju fokusa. Ova metoda, nazvana po kuhinjskom tajmeru u obliku rajčice koji je Francesco Cirillo koristio, danas je široko prihvaćena među studentima, profesionalcima i svima koji žele poboljšati svoju produktivnost. Pomodoro metoda jednostavna je i može olakšati proces učenja tako da se svaki zadatak po-

dijeli na niz zadataka kraćih vremenskih intervala. Oni su odvojeni kratkim pauzama koje su vrlo bitne jer mozak ima ograničen vremenski fokus.

Za korištenje ove metode, potreban je samo sat te je samo potrebno slijediti sljedeće korake:

1. Izabрати zadatak koji morate izvršiti.
2. Namjestiti tajmer na 25 minuta i početi s radom.
3. Kada se oglasi alarm, uzeti pauzu od 5 minuta koju možete

iskoristiti po želji. Preporuka je ustati se i razgibati se.

4. Nakon četiri ciklusa, uzeti pauzu od 20 minuta.

5. Nakon dulje pauze od 20 minuta ponoviti cijeli proces.

Primjena Pomodoro metode može značajno poboljšati vašu sposobnost koncentracije i organizacije. Na primjer, ako imate nekoliko različitih zadataka za učenje, možete ih rasporediti u različite intervale. Ako neki zadatak zahtijeva dulje vrijeme, možete prilagoditi trajanje intervala (npr. 50 minuta s pauzom od 10 minuta) prema vrsti zadatka.

Iako Pomodoro metoda nudi brojne prednosti, uključujući povećanu produktivnost i smanjeni stres, važno je uzeti u obzir i moguće izazove. Ponekad se može dogoditi da se metoda čini rigidnom ili da ne odgovara svakom tipu zadatka. Stoga je važno biti fleksibilan i prilagoditi pristup prema vlastitim potrebama. Pomodoro metoda nije samo tehnika upravljanja vremenom; to je pristup koji vam može pomoći da ostanete fokusirani, organizirani i produktivni. Stoga, (ne) gledajte na sat i krenite učiti uz Pomodoro metodu!

Irena Poje

Google Kalendar - moćan alat za uspješnu organizaciju

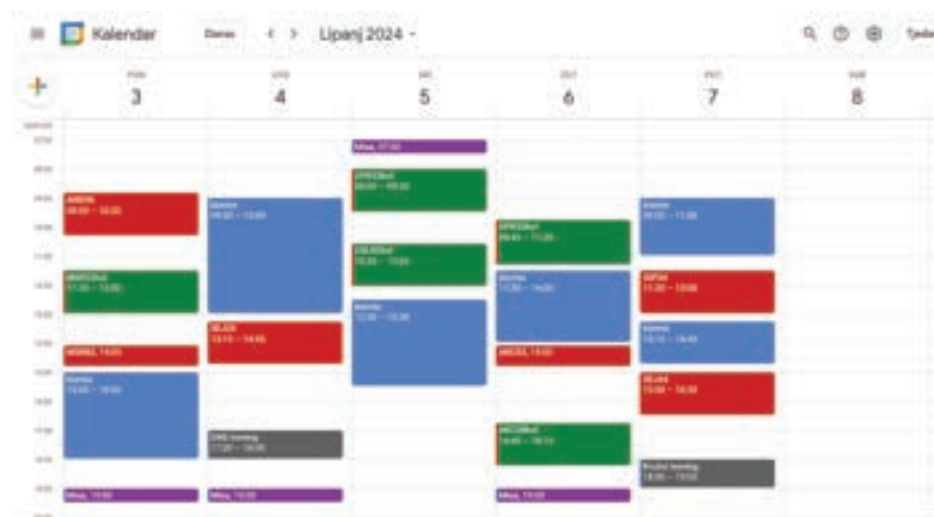
Google Kalendar je izvrstan suputnik svih studenata, poduzetnika i drugih ambicioznih pojedinaca jer obiluje raznim mogućnostima koje planiranje obveza čine bezbrižnim.

Većina Googleovih alata dobro je prihvaćena u digitalnom svijetu i svakodnevnom funkcioniranju, no Google Kalendar isprva nije bio na toj razini, vjerojatno jer korisnici nisu prepoznali potrebu skidati dodatnu aplikaciju pokraj zadanog kalendara. Tada je Google svoje alate povezao u Google Workspace, ugradio nove mogućnosti i stvorio jedan od moćnijih alata za organizaciju vremena. Usporu GKalendar pomogle su i određene tehnološke tvrtke koje su u svo-

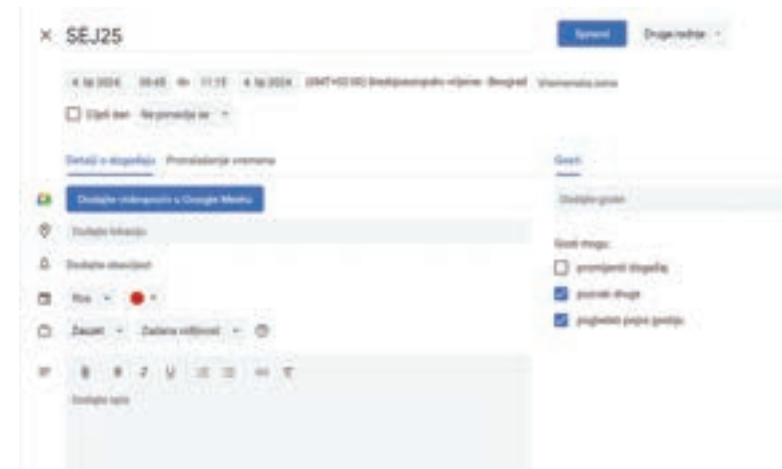
je uređaje ugradile GKalendar kao zadani te tako ne postoji mogućnost biranja aplikacija. Osobno, smatram da je to dobar marketinški potez koji svojevremeno natjera korisnika da se tim kalendarom i poigra pa tako istraži sve dostupne mogućnosti. Kako bih vam skratila istraživanje i potaknula vas na početak (potpunog) korištenja GKalendar, donosim vam pregled najvažnijih mogućnosti!

1. Višestruki kalendari – GKalendar zapravo nije samo jedan

2. Označavanje bojom – svaki događaj možete označiti različitim bojom što naprijed kalendar već nudi mogućnost kreiranja više kalendara s različitim postavkama, ovisno kojoj kategoriji neki događaj pripada, pa to mogu biti kalendar za fakultet, posao, privatne obveze, obiteljski kalendar, itd. Ne postoje zadani formati kalendara već sami određujete čemu će svaki služiti. Na taj način možete filtrirati vrstu događaja koje želite pregledati.
3. „Lokacija“ – svakom događaju možete dodati lokaciju s Google Karti kako biste bili sigurni gdje se trebate uputiti ukoliko je u pitanju vama nova, nepoznata lokacija, ali i kako biste brzo pristupili spremljenoj lokaciji.
4. „Opis i privici“ – svaki događaj imate mogućnost opisati, pa bio to nekakav dodatni podsjetnik, to-do lista, upute drugih korisnika kako doći do nečega, ili pak kratki zapisnik s nekog važnog događaja kako poslije ne biste zaboravili što je potrebno obaviti nakon istog. Također, imate mogućnost dodati privitke poput doku-

Zadani prikaz Google Kalendara
Screenshot

Prikaz detalja pojedinog događaja kalendara
Screenshot

mentu neurodivergentnim korisnicima olakšava pregled dnevnog rasporeda jer ne zahtijeva detaljno čitanje naziva ili opisa već i kratki pregled boja daje do znanja što je sljedeće na rasporedu te kako se dalje organizirati.

5. „Pronalaženje vremena“ s „Gostima“ – sastanci, radionice, izrada projektnog zadatka, ali i odlasci u kino, izlazak, šetnju prirodom ili samo chillanje- sve ovo uključuje više sudionika s različitim rasporedima. Upravo kombinacija ove dvije opcije daje vam mogućnost bez puno razmjene poruka pronaći zajednički slobodni termin koji je pregledan svim korisnicima gmail-a na način da svatko unese vlastite termine te Google algoritmom pronalazi zajednički termin.
6. „Zadaci“ – osim same mogućnosti kreiranja događaja, u kalendar možete unijeti i zadatak koji će vam se prikazati kao obavijest na uređaju, ali i

menata i fotografija što ne zahtijeva upotrebu dodatnih aplikacija i olakšava vam prisjećanje na određeni događaj te služi kao svojevrsan podsjetnik.

7. Sinkronizacija – osobno bih ovo istaknula kao najveću prednost. Svi unešeni podaci pohranjeni su na oblak, što omogućuje pristup GKalendaru bilo kada, bilo gdje. To pak znači da više nemate opravdanja za neizvršene obveze, ha-ha. Iako vam GKalendar neće pomoći u samom učenju, omogućit će vam da si efektivno organizirate dan i ostavite vrijeme za učenje nekom od prije spomenutih tehnika! Također se nadam da će vas ovaj kratki pregled potaknuti na aktivnije korištenje ovog moćnog alata i otkrivanje novih mogućnosti. U zdravom tijelu zdrav duh, a ja poručujem: u super organiziranom rasporedu super student/radnik/poduzetnik!

Lucija Ilić

KAKO ?

UČITI

Kamo poslije studija?

Donosimo sjajan primjer zaposlenja naše bivše studentice nakon završenog studija Informacijskih tehnologija.

Intervju s Lucijom Pintek, QA test automation inženjerom u DICE-u

Lucija Pintek nedavno je diplomirala Informatologiju i Informacijske tehnologije na Filozofskom fakultetu. Trenutno je zaposlena kao QA junior engineer u tvrtki DICE, gdje je i mentorica dvjema studenticama. Tijekom studija sudjelovala je na kongresu Izazovi obrazovanja te na raznim radionicama Odsjeka za informacijske znanosti. Uspješno je balansirala studij, (izvan)nastavne aktivnosti s poslom i privatnim obvezama, a u razgovoru s nama otkriva zašto se odlučila ići putem IT-a, koja je tajna njezinih uspjeha te predviđa daljnji razvoj IT industrije.

1. Lucija, zahvaljujem Vam na vremenu izdvojenom za ovaj intervju. Zamolila bih Vas da se ukratko predstavite našim čitateljima.

Službeno sam magistra informatologije i informacijskih tehnologija, a trenutno drugu godinu zaposlena kao QA tester u tvrtki DICE. Slobodno vrijeme volim ispuniti glazbom, posebno pjevanjem i izrađivanjem veza.

2. Bit ću slobodna osvrnuti se na činjenicu da ste pohađali jezičnu gimnaziju, a završili studij Informacijske tehnologije i Informatologije. Zašto jezična gimnazija, a zašto Informatologija na Filozofskom fakultetu?

U osnovnoj školi voljela sam provoditi vrijeme u knjižnici, u informatičkoj učionici i na nastavi engleskog jezika i bila sam uvjerena da ću zasigurno studi-

rati engleski i biti profesorica - zato je odabir pao na jezičnu gimnaziju. Pred kraj trećeg razreda načula sam da je Informatologija potekla od knjižničarstva te da bih se na diplomskom studiju Informacijske tehnologije detaljnije bavila aktualnim tehnologijama, što zapravo spaja moje dvije ljubavi, a engleski je uvijek negdje u prikrajku, posebno kao lingua franca IT-a.

3. Kako Vam je bilo studirati na FFOS, jeste li u nekom trenutku preispitivali upis baš ovog smjera ili ste uvijek imali nit vodilju koja vas je gurala naprijed?

Postojale su predrasude okoline da je informatologija jednostavan studij, da se lako upiše i lako završi. I sama sam poslušala stereotype o filozofskom fakultetu, no moram reći da sam se vrlo ugodno iznenadila, posebice iznimnim profesori-

Lucija Pintek
Izvor: Lucija Pintek, privatna arhiva

ma, svi su ostavili jednak trag na moj osobni rast i razvoj tijekom studija. Dolaskom na fakultet shvatila sam da mogu (nastaviti) imati dobre, čak i odlične ocjene, za što je dodatna motivacija bila i stipendija. Nisam se preispitivala pri odabiru studija već sam samu sebe gurala da to i završim, posebno kada sam pronašla dio koji me uistinu zanima. Knjižničarstvo nije samo razduživanje i zaduživanje knjiga već je tu i poza-

dinski posao nabave i obrade, ali i rad s korisnicima 1 na 1 kroz razne odjele knjižnice. Stvarno mogu reći sve najljepše o studiju na Filozofskom fakultetu.

4. Bili ste aktivna studentica, sudjelovali u raznim radionicama Odsjeka za informacijske znanosti uz prof. Faletar i prof. Petr Balog, ali i na Međunarodnom Kongresu Centra za interdisciplinarna istraživanja FFOS-a „Izazovi obrazovanja“ s radionicom pretraživanja baza podataka, te objavili istraživački rad o zastupljenosti radova hrvatskih znanstvenika u baza podataka u Zborniku Kongresa. Kako ste se odlučili na provođenje istraživanja, biste li rekli da je ono plod znanja i vještina stečenih na studiju?

Sve se zapravo dogodilo slučajno, ha-ha. Prvu godinu studija sudjelovala sam kao volonter na okruglom stolu jer me zanimalo koncept konferencija u informacijskim znanostima. Voljela sam odlaziti na konferencije znanstvenog, akademskog tipa. Istaknula bih kako je super što naš studij zahtijeva odrađivanje stručne prakse te sudjelovanje u projektima od kojih je jedan bio navedene radionice s umirovljenicima. Kad pogledate, to zapravo i je opis posla knjižničara – angažiran je sa svim dobnim skupinama, smišlja nove aktivnosti koje će provesti... Nakon toga sam bila student istraživač na spomenutom interdisciplinarnom istraživanju, bilo je vrlo zanimljivo. Shodno istraživanju dobile smo poziv za izradu rada za zbornik na temelju istog. To je također dio posla knjižničara, posebno u dijelu preporuke liter-

ature referentne za radove, ali i konstantnog educiranja i napredovanja u zvanju. Svakako da su mi vještine sa studija, posebno tehnike pretraživanja znanstvenih baza podataka, pomogle pri provođenju istraživanja, no kao i na sadašnjem radnom mjestu, morala sam se dodatno informirati i optimizirati svoje pronalaskе kako bih uspješno provela istraživanje. Zapravo je važno započeti i u samom početku odrediti hodogram jer kad su temelji dobri, kasnije je lako u hodu nadopuniti.

5. Neki od čitatelja možda Vas prepoznaju iz 12. broja časopisa LIBROS. Tada ste kratko predstavili tvrtku DICE u kojoj ste odradili pripravništvo. Sada ste zaposlenik iste tvrtke. Koliko se razlikuje pripravništvo od „pravog“ posla?

Kao pripravnik sam radila osnovne, ali stvarne zadatke koji su zahtijevali nižu razinu znanja, odnosno nije mi bilo potrebno naprednije znanje već sam njega nadograđivala kroz rad. Svidjelo mi se što DICE pruža priliku i studentima bez puno iskustva te bih ih za to pohvalila. Sada kao zaposlenik imam veću odgovornost, odnosno od mene se zahtijevaju znanja koja sam stekla i tijekom studija i tijekom pripravništva te su i sami projekti i projektni zadaci ozbiljniji u odnosu na pripravničke, a najviše se razlikuju po logici koja se primjenjuje u rješavanju istih. Također, kroz pripravništvo sam imala mentoricu koja me uvela u svijet QA, dok sam sada ja u ulozi mentora drugim studentima.

6. Što vas je potaknulo da nakon pripravništva ostanete u DICEu, možemo li zaključiti

da vam se nešto posebno sviđelo u tvrtki ili na poziciji?

Svakako bih se vratila na to da sam odabrala diplomski studij Informacijske tehnologije te sam se za početak karijere vidjela u IT tvrtki. DICE me privukao i zadržao odličnim radnim okruženjem, vrhunskim projektima koji su još uvijek aktualni te radnom etikom u cijeloj tvrtki, ali i kolektivu. Ne smijem izostaviti prilike za napredovanje koje su otvorene svima i u svako vrijeme. Nisam se vidjela kao backend developer jer mi je to malo previše kodiranja i imam dojam da zahtijeva stopostotnu koncentraciju sto posto vremena. QA tester prolazi razne faze, od dokumentacije i razgovora s drugima do doticaja s finalnim proizvodom. Automatizirano testiranje mi je spoj najboljeg iz oba svijeta, idealan miks kodiranja i ručnog testiranja. U budućnosti bih htjela isprobati i menadžment, bilo projekt bilo tim, ili nešto drugo vezano uz aspekt organizacije.

7. Možete li detaljnije opisati što radi jedan QA tester, kolika je razina znanja potrebna za ovu poziciju i koliko se može naučiti kroz direktan rad?

Referirat ću se na prijašnji odgovor i dodati da kroz sam razvoj nekog proizvoda se razvija i znanje i vještine samog testera. Što se tiče početne razine, napomenula bih da je zapravo bitno biti temeljit, imati organizacijske vještine, biti pomalo control freak. Naravno, potrebno je poznavati osnovne alate i tehnike testiranja. Automatizacija testiranja zahtijeva ipak naprednija znanja, programskog

jezika u kojem se testira i prednosti svakog alata kako biste odabrali optimalan za svoj test. Kao i na svakom radnom mjestu, uz puno volje i želje moguće je naučiti sve potrebno kroz direktan rad jer kada se netko trudi i daje svom poslu, ništa se tu ne gubi već isključivo dobiva.

8. Kako izgleda jedan vaš radni dan, je li Vaš posao samo sjedenje za računalom 5 dana u tjednu ili je ipak nešto dinamičnije?

Jedan običan dan je dolazak na posao, prvo kava i provjera emaila. Provjera povratnih informacija od kolega iz drugih odjela i dnevnih zadataka. Slijedi dnevni projektni sastanak, razmjena informacija i potreba. Nastavljam rad na zadatku, bilo ručno testiranje, pisanje testova, proučavanje dokumentacije ili automatizacija. QA testerima imaju i puno sastanaka s developerima i inženjerima po pitanju grešaka, procjene vremena, korisničkih zahtjeva, sve u svrhu osiguravanja kvalitete konačnog proizvoda. Naravno da imamo i slobodno, „razno“ vrijeme, atmosfera na poslu je opuštena i proaktivna. Svakako, dani su nam dinamični i nijedan dan nije isti. Važan dio osiguravanja učinkovitosti tima su team building susreti. Dio mog tima nalazi se u Beču, pa se povremeno okupljamo i licem u lice razgovaramo o projektu, ali i o drugim privatnim stvarima, zapravo koristimo tu priliku za umrežavanje i stvaranje prijateljstava. Svaka podružnica također ima slične susrete što je dobro i za održavanje odnosa s kolegama koje vidam svaki dan.

9. Ako ste kao studentica radili studentske poslove, jeste

li uspjeli balansirati studij i posao s privatnim obvezama? Uspijevate li danas balansirati puno radno vrijeme s privatnim obvezama? Ima li razlike?

Moj studentski posao zapravo je bilo to pripravništvo u DICE-u. Radila sam nekada pola radnog vremena, nekada puno radno vrijeme, kako sam kada stizala. Tako sam provela cijelu petu godinu studija. Uzevši u obzir da sam student dvopredmetnog studija i raspored na istom je takav kakav je, bilo je iscrpno. Znala sam svaku veću pauzu koristiti za odlazak na posao jer je DICE u blizini Fakulteta, a fakultetske obveze odrađivale su se u večernjim satima. Mislim i da mi je bilo zahtjevnije jer sam radila na projektu, ali sam uspjela sve kombinirati. Moram naglasiti kako je studij uvijek imao prednost nad poslom, bilo mi je najbitnije dovršiti fakultetske obveze, a zatim se posvetiti poslu. Iako mi je na studiju bilo divno i nedostaje mi učenje, ne mogu reći da mi je bilo bolje kada sam bila student i kombinirala posao i studij. Jednostavnije mi je sada doći, raditi osam sati i znati da sam poslije toga slobodna za sve privatne interese i druženja.

10. Mislite li da biste posao nakon studija pronašli lakše ili teže da niste dobili priliku ostati u DICE-u? Kakav je vaš dojam tržišta rada u ICT, što biste istaknuli kao važne kvalitete, znanja i vještine koje bi budući stručnjak trebao imati?

Mislim da bi mi bilo teže pronaći posao odmah nakon fakulteta, najviše zbog iskustva kojeg mnogi traže, a studenti ga često nemaju dovoljno ili uopće.

Uzmimo u obzir da je danas situacija u IT-u pomalo teška, susrećemo se s brojnim otpustanjima. Iako se to rijetko čuje, mišljenja sam da se studentima ipak daje prilika za rad, pa čak i kroz stipendiranje. Vjerujem da je iz tog razloga korisno pokušati pronaći bilo kakav posao u branši već u studentskim danima, barem radi tog iskustva. Takve prilike treba iskoristiti! Osim znanja i vještina koje pojedine tvrtke izričito cijene, nisu zanemarive i meke vještine, sposobnost rada u timu, volja, želja i predanost poslu. Kada se jednom zaposlite, važno je ostati ažuran jer se i tehnologija konstantno mijenja, raste i razvija, pa bi bilo čudno da su stručnjaci ostali na starijoj verziji.

11. Iako ste svježa alumni, vjerujem da se u ovih par godina skupilo nekakvih misli i motivacijskih poruka koje biste mogli podijeliti s našim čitateljima i tako ih ohrabriti u njihovim studentskim i radno-poduzetničkim pothvatima!

Trud se najviše isplati! Važno je biti predan svom području interesa, konstantno se educirati, u poslu biti etičan, otvoren, graditi meke vještine i sposobnost rada u timu.

Lucija Ilić

Lucija Pintek (druga s lijeva) s kolegama na forumu HUSTEF u Budimpešti
Izvor: Lucija Pintek, privatna arhiva

Naša bivša studentica, voditeljica Razvojne matične službe u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, predstavila nam je sebe i svoje radno mjesto.

Intervju s dr. sc. Marijanom Špoljarić Kizivat, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Morate biti spremni cijeloga života učiti i razvijati se, na dobrobit svih. Danas u vremenu brzih promjena i mi trebamo prilagođavati naše usluge, programe, čak i zbirke. Omogućiti čitatelju-korisniku, uz osnovnu funkciju knjižnice koja nije tek čuvarica knjižne građe, i dodatne sadržaje za osnaženje kulture čitanja od najranije dobi. Ali, uvijek treba držati do struke, ne zaboraviti gdje sve počiva, a počelo je u knjizi i ona će uvijek biti tu.

dr. sc. Marijana Špoljarić Kizivat u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek
Izvor: Marijana Špoljarić Kizivat, privatna arhiva

u Osijeku. Najprije sam radila na Odjelu obrade, „ispekavši zanat“ u katalogizaciji i klasifikaciji svih vrsta građe. Niz godina usporedno s tim poslom, bila sam koordinatrica Američkog kutka u GISKO-u). Ovaj profesionalni izazov donio mi je nove zadatke, suradnju s Američkim veleposlanstvom u Republici Hrvatskoj, školama, fakultetima i uspostavljanje korisnih međunarodnih kontakata. Bila sam i voditeljica Studijske čitaonice pobježe upoznavši upravljanje zbirakama. A to sve je na svojevrsan način utemeljilo i višestruko koristio mojem sadašnjem radu u Razvojnoj matičnoj službi.

2. Koji ste smjer studirali na našem Fakultetu i kakva Vas sjećanja vežu za njega? Jeste li oduvijek znali da želite raditi u knjižnici ili ste imali neke druge planove?

Studirala sam knjižničarstvo te hrvatski jezik i književnost. Dvopredmetni studij upisala sam „slučajno“. Naime, od malena sam okupljala prijatelje iz ulice oko školske ploče koju mi je tata ručno izradio i, naravno, uvijek sam bila učiteljica. Kako sam odrastala okružena knjigama i uz pisanu riječ, prvotna ideja mi je

bila, nakon završetka Opće gimnazije, studirati hrvatski jezik i književnost, krenuti putem moje mame. U razgovoru sa susjedom, koja je godinu dana prije mene upisivala fakultet, čula sam za mogućnost dvopredmetnog studija – knjižničarstva te hrvatskog jezika i književnosti. Od stvarne mogućnosti upisa na druge studije, izabrala sam moj sadašnji poziv. I sviđalo mi se. I još uvijek mi se sviđa. Na fakultetu sam imala privilegij slušati i učiti od vrsnih znanstvenika i dobrih ljudi, među kojima bih iz područja knjižničarstva izdvojila profesoricu dr. sc. Veru Erl, te druge koji su svojom stručnošću i ljudskošću usmjeravali moje studiranje i u konačnici profesionalni izbor, a među njima je i profesor dr. sc. Damir Hasenay, kasnije mentor za izradu doktorske disertacije.

3. Voditeljica ste Razvojne matične službe, odnosno obavljate županijsku matičnu narodnu djelatnost. To je, vjerujem, mnogima već i po samome nazivu dosta apstraktan posao. Možete li nam objasniti što Vaše radno mjesto podrazumijeva? Nailazite li ikada na teškoće u radu?

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek je županijska matič-

na narodna knjižnica, što znači da obavljamo poslove matične djelatnosti za 9 narodnih (s nama 10) i 99 školskih knjižnica u Osječko-baranjskoj županiji, a koji obuhvaćaju: stručni nadzor nad radom knjižnica, pružanje stručne pomoći vezane uz osnivanje i prestanak rada knjižnica te planiranje i unaprjeđivanje djelatnosti knjižnica i njihova međusobnog povezivanja i uključivanja u knjižnični sustav. Jednostavnije, rekla bih, sve je vezano uz stručni rad i knjižnično poslovanje. Mi smo njihov „jocker zovi“, kao i posrednici između knjižničara i nadležnih ministarstva, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i osnivača.

4. Iako naziv Vašeg radnog mjesta zvuči prilično ozbiljno i vrlo odgovorno, pamтите li možda nekakve anegdote ili zgode s posla koje volite prepričavati, a da biste ih htjeli podijeliti s nama?

Svi matičari imamo istu anegdotu kada se matična služba mijenja sa matičnim uredom. Ponekad nas zovu građani i traže da im, primjerice, izdamo rodni list. Najčešće to budu Hrvati izvan domovine, koje potom uputimo na pravu adresu. Kako posao matičara obuhvaća puno kontakata, šecujući gradom ne prođe dan da ne sretnem nekog knjižničara/knjižničarku. Šali se suprug, kako nije ni znao da nas toliko puno ima.

5. Između ostaloga, aktivno sudjelujete u radu Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, gdje ste donedavno obnašali funkciju tajnice Društva, a trenutno ste članica njegovog Nadzornog odbora.

Možete li nam reći koja je uloga Društva i možemo li mu se i mi studenti priključiti?

Rekla bih da je svaka strukovna udruga vrlo važna stručna podrška. Naše je Društvo, motreći unazad gotovo pola stoljeća, višestruko utjecalo na razvoj struke i danas smo među većim i značajnim društvima, to više jer brojimo dvjestotinjak članova. Promišljam kako danas svi sa ponosom možemo reći da jesmo članovi Društva. I, naravno, mlade snage uvijek su nam dobrodošle; studenti s novim poticajnim idejama, željni druženja i razmjene iskustava. To je pak sve u kontekstu neformalnog obrazovanja. Dakle, ne samo u kakvom službenom dijelu „za bodove“, nego je riječ o druženju knjižničara, uzajamnom upoznavanju i produbljivanju strukovnih tema u vidu organiziranja stručnih skupova pa i zajedničkih izleta. I upravo sav taj angažman u radu Društva uvelike mi je pomogao pri dolasku na sadašnje radno mjesto.

6. Ne tako davno obranili ste doktorsku disertaciju na temu Organizacija i očuvanje zbirke legata u knjižnicama. Kako ste se odlučili na pohađanje poslijediplomskog studija i baš na tu temu doktorske disertacije? Jeste li se i prije bavili tom tematikom?

Još od studentskih dana u središtu moga interesa bile su stare knjige, zavičajne priče, lokalna baština. Stručna praksa u knjižnici Franjevačkog samostana u Mostaru bila je za mene glavna prekretnica. Posljedično doktorat je bio nekako prirodan put, poput nadogradnje, usustavljanja i povezivanja

ja svega naučenoga u praksi sa znanstvenim pristupom. I srećom, i u knjižnici sam imala više poticaja za poslijediplomski studij i usmjerenje prema staroj knjizi i legatima. Kolegici Ljiljani Krpeljević dugujem što me uvela u svijet zavičajnih zbirki i sa mnom dugo godina radila, istraživala skriveno blago knjižnice i prenijela mi znanje i ljubav prema poslu, a posebice prema važnosti očuvanja zavičajnih fondova. Vrlo rado ću prekopati svaku kutiju sa starim knjigama, gledati kako su ulice Osijeka prije izgledale, tko je njima šetao, što je zapisao i stavljati sve to u kontekst današnjega vremena. To je istraživački izazov, radost zbog novootkrivene zavičajne „priče“ i baština osvijetljena putom zaljubljenosti knjižnom građom.

7. Vaše radno mjesto i sve spomenute znanstvene i stručne aktivnosti u kojima ste sudjelovali i sudjelujete podrazumijevaju kretanje u raznovrsnim krugovima naše struke te ste sigurno upoznati sa stereotipnim prikazom knjižničara kao introvertirane osobe koja cijeli dan samo čita knjige, sjedi za pultom i utišava korisnike. Iako, naravno, znamo da to nije tako, za koje biste osobine rekli da ih treba imati dobar i kvalitetan djelatnik knjižnice?

Timski rad prvenstveno, to nam je osnova, gdje god i što god u knjižnici radili. Dobra suradnja među nama knjižničarima, ali i sa svima oko nas. Moramo biti svjesni da je knjižnica (znači i mi knjižničari koji ju predstavljamo) aktivni dionik društva i lokalne sredine. Drugo, bitno je da se korisnici osjete dobrodošli

u knjižnicu, a to znači osmijeh i lijepa riječ koja otvara sva vrata.

8. Kako volite provoditi slobodno vrijeme? Daje li Vam posao u Matičnoj službi dovoljno vremena za obitelj, prijatelje i hobije, ili bi ga moglo biti i više? Vjerujem da Vam se posao nekada i nametne kao prioritet.

Kao i u svemu, uvijek treba težiti ravnoteži. Naravno, bude

trenutaka kada je potrebno nešto žrtvovati, ali najčešće to bude san (a pogotovo dok sam na porodičnom dopustu pisala doktorsku disertaciju). Volim sunčane dane provoditi u prirodi s obitelji. Imamo svoj mali vrt, čupamo, sadimo, sin je od malih nogu naučio sve o vrtlarstvu. Rado odemo i na Dravu ili u šumu šecujući sa psom. Zajednički opušteni trenuci u prirodi i druženju svima nam vraćaju snagu i vedrinu. Svaki

slobodan vikend gledamo koja nam je bliža ili daljnja destinacija za putovanje, ovisno o prilikama. A na putovanjima obavezno obilazim(o) i knjižnice. I naravno, čitam. Trudim se svaki dan pročitati barem malo, počev od slikovnica, romana hrvatskih autora, posebice iščitavati zavičajnu, zatim duhovnu literaturu i stručnu.

9. I naposljetku, s obzirom na Vaše bogato radno iskustvo u našoj struci, možete li dati koji savjet nama budućim informacijskim stručnjacima koji bismo se htjeli zaposliti u knjižnici?

Rad u knjižnici je bogatstvo jer nam ostavlja veliku slobodu i kreativnost, bez obzira na vrstu knjižnice gdje radite - od školske, visokoškolske ili specijalne knjižnice; u knjižnici gdje radite s jednom vrstom korisnika i grade ili narodne, gdje ste nekada sami (pa radite sve) ili ste pak u većemu kolektivu, kao kod nas i tu ostaje mogućnost rada na više odjela. Sve nam je to prilika i za osoban rast i razvoj. Morate biti spremni cijeloga života učiti i razvijati se, na dobrobit svih. Danas u vremenu brzih promjena i mi trebamo prilagođavati naše usluge, programe, čak i zbirke. Omogućiti čitatelju-korisniku, uz osnovnu funkciju knjižnice koja nije tek čuvarica knjižne građe, i dodatne sadržaje za osnaživanje kulture čitanja od najranije dobi. Ali, uvijek treba držati do struke, ne zaboraviti gdje sve počiva, a počelo je u knjizi i ona će uvijek biti tu.

Borna Petrović

prosinac

LIBROS

2024.

ISSN 2787-2544 (Online)
ISSN 2584-6965 (Tisak)

